

Scan

**การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ**

นางสาวราตรี ผลโกชน์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**Construction of a Supplementary Reading Entitled Enchanting Thep Sathit
for Mathayom Suksa I Students in Thep Sathit District,
Chaiyaphum Province**

Miss Ratee Phonphot

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree Master of Education in Curriculum and Instruction**

School of Education Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2007

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
ชื่อและนามสกุล นางสาวราตรี ผลโภชน์
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

๗

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์)

พรณี ปรอบริปู

..... กรรมการ
(อาจารย์ปราณี ปรอบริปู)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Dr. A.

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วันที่ 10 เดือน กันยายน พ.ศ. 2551

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

ผู้ศึกษา นางสาวราตรี ผลโกชน์ ปริญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ชนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องมนต์เสน่ห์เทพสถิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเทพสถิต และ 2) ตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจงและนักเรียนจำนวน 8 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจงเช่นกัน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประเมินในด้านการจัดรูปเล่ม การพิมพ์ เนื้อหา ภาพประกอบ การใช้ภาษา และคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับและการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของนักเรียน ซึ่งประเมินในด้านการจัดรูปเล่ม การพิมพ์ เนื้อหา ภาพประกอบ การใช้ภาษา และคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ สถิติที่ใช้คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง

ผลการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้ (1) หนังสือที่สร้างขึ้นมีรูปเล่มขนาด 20 X 28 เซนติเมตร ความยาว 164 หน้า เนื้อหาของหนังสือประกอบด้วย ความเป็นมาและปัจจุบันเทพสถิต แหล่งท่องเที่ยวเทพสถิต วัฒนธรรมทางภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี การละเล่นพื้นบ้านเทพสถิต คนดีเทพสถิต ของดีเทพสถิต โครงสร้างของหนังสือแต่ละเรื่องประกอบด้วย กิจกรรมท้ายเรื่องและภาพประกอบ (2) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญประเมินด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 0.66 ถึง 1.00 และการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เรียนประเมินด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสือ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 1.00 สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต มัธยมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามผลการศึกษา ค้นคว้าอิสระ อย่างใกล้ชิดเสมอมา จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยและสมบูรณ์ ผู้ศึกษาค้นคว้ารู้สึกซาบซึ้งในความ กรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ซึ่งได้แก่ พระครูบรรพตวิหารการ รตณญาโน นายบุญสงค์ คำหงษ์คำ นายขุนทอง ตะโส ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดา ปานุทัย อาจารย์วีวรรธ อินทรประพันธ์ และอาจารย์วันทนา บัวทอง ที่ให้ความอนุเคราะห์แก้ไขเสนอแนะการสร้าง หนังสืออ่านเพิ่มเติม ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลงได้

นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลในท้องถิ่นอำเภอเทพสถิต จังหวัด ชัยภูมิ ที่ได้ให้ข้อมูลที่ถูกต้องมาจัดทำเป็นหนังสือ อีกทั้งได้รับความช่วยเหลือจากครูและนักเรียน โรงเรียนโป่งนกประชาสามัคคี อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ในการประเมินคุณภาพของหนังสือ จึงขอขอบพระคุณ ไว้ที่นี้ด้วย

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าต้องขอขอบพระคุณผู้ที่ให้กำลังใจตลอดมาคือคุณยายบุญ สีลาเก็ง คุณพ่อเฉลียว ผลโกชน์ คุณแม่พุด ผลโกชน์ ซึ่งให้ความอุปการะช่วยเหลือในด้านการพิมพ์ รายงานและการจัดทำหนังสือจนสำเร็จลุล่วง

หากผลของการศึกษาค้นคว้านี้มีส่วนช่วยให้เกิดประโยชน์แก่วงการศึกษ ผู้ศึกษา ขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณตาทองมา สีลาเก็งที่ได้ล่วงลับไปแล้ว บูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้เลี้ยงดู อบรมสั่งสอนให้มีความรักความอาทรแก่ผู้ศึกษา

ราตรี ผลโกชน์

29 มิถุนายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์	4
ขอบเขตของการสร้างหนังสือ	4
กรอบและแนวคิด	4
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
แนวทางการสร้างหนังสือ	38
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	43
บทที่ 2 หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต	44
บทที่ 3 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	134
สรุปผลการศึกษา	134
อภิปรายผล	138
ข้อเสนอแนะ	142
บรรณานุกรม	144
ภาคผนวก	151
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	152
ข แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ	154
ค แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียน	160
ง ผลการประเมินคุณภาพของหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ	165
จ รายชื่อนักเรียนที่ร่วมประเมินหนังสือ	172
ฉ ผลการประเมินคุณภาพของหนังสือโดยนักเรียน	174
ประวัติผู้ศึกษา	181

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

ในสภาพสังคมปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร เป็นยุคที่มีความก้าวหน้าทางวิชาการแขนงต่างๆ เป็นยุคที่มีความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสารสนเทศ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก มนุษย์ที่จะสามารถดำรงอยู่ในสภาพปัจจุบันได้อย่างมีความสุข จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถสูงในการแสวงหาความรู้ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิชาการต่างๆ ที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วอยู่เสมอ

การอ่านจึงเป็นทักษะที่จำเป็นและเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ เพื่อให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่มีความฉลาดรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์และติดตามความเจริญก้าวหน้าของโลก สามารถนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการคิดและการตัดสินใจ การอ่านจึงเป็นทักษะจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนให้มีประสิทธิภาพและมีนิสัยรักการอ่าน เพื่อให้มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ พัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป คนที่ชอบอ่านย่อมมีความรู้กว้างไกลกว่าคนที่ไม่ชอบอ่าน การอ่านจึงเป็นทักษะสำคัญในการเรียนรู้และการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพในอนาคต การอ่านนอกจากจะทำให้ได้รับความรู้และความเพลิดเพลินแล้วยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วย

ผู้อ่านหนังสือเป็นจะต้องสามารถอ่านหนังสือแล้วเข้าใจเรื่องราวที่อ่านจับใจความสำคัญได้ ทารายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้ อ่านแล้วสามารถพิจารณาเรื่องที่อ่านในแง่มุมต่างๆ และเห็นคุณค่าของเรื่องที่อ่านรวมทั้งนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ให้คุ้มค่ากับเวลาที่เสียไปในการอ่านจึงจะเป็นผู้อ่านเป็น

ความสำคัญของการอ่านหนังสือนั้น ปรากฏในพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (อ้างถึงในนภลัย สุวรรณธาดา 2542 : 1) ที่พระราชทานแก่คณะสมาชิกห้องสมุดทั่วประเทศ มีใจความว่า “หนังสือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาทั้งกาย ทั้งอาชีพ ทั้งความรู้วิชาการ ทั้งการค้นคว้าและในที่สุดความพอใจในทางจิตของมนุษย์ชั้นสูงที่สุด จนกระทั่งถ้าคนใดอยากมีความรู้ในด้านจิตวิทยาหรือด้านปรัชญา จนกระทั่งอยากที่จะเรียนธรรมะหรือศาสนา จนกระทั่งเป็นคนที่สามารถไปสู่ที่แท้จริงคือความนิ่งในจิตใจเป็นผู้รอบรู้แท้ ๆ ก็ยัง

ต้องอาศัยหนังสือ เพราะหนังสือเป็นการสะสมความรู้และทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์ได้สร้างมา ทำมา เกิดมาแต่โบราณกาลจนถึงทุกวันนี้ หนังสือจึงเป็นสิ่งสำคัญ เป็นคล้าย ๆ ธนาคารความรู้และ ออมสิน” แสดงว่าการอ่านมีความสำคัญยิ่ง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2547 : 24) ได้กล่าวถึงความสนใจในการอ่านและนิสัยในการ อ่านสรุปได้ว่า ความสนใจในการอ่านอย่างสม่ำเสมอในขณะที่อ่านช่วยให้ใจแน่วแน่ ซึ่งจะทำให้ ใจเร็วและเข้าใจดี โดยปกติความสนใจอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เกิดนิสัยรักการอ่าน ความสนใจ อย่างกว้างขวางจะช่วยให้มีความรู้อย่างกว้างขวาง นักเรียนโดยมากอ่านแต่บันเทิงคดีเท่านั้น ครู ควรส่งเสริมให้สนใจสารคดีด้วย นอกจากนั้นยังกล่าวถึงนิสัยในการอ่านว่า นิสัยรักการอ่าน เป็น สิ่งที่ต้องปลูกฝังในตัวนักเรียน เพราะครูจะหวังให้นิสัยนี้มีขึ้นเองในตัวนักเรียนทุกคนย่อมไม่ได้ และผู้มีนิสัยรักการอ่านย่อมเป็นผู้มีความรู้กว้างขวางและประสบความสำเร็จมากกว่าผู้ที่ไม่รักการ อ่าน

ดังนั้นครูควรชี้ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการอ่านอันจะเป็นแนวทางในการเลือกหนังสือ ด้วย คุณค่าดังกล่าวได้แก่ คุณค่าทางอารมณ์ คุณค่าทางสติปัญญาและคุณค่าทางสังคม หนังสือดี ย่อมให้คุณค่าทางด้านสติปัญญา อัน ได้แก่ ความรู้และความคิดเชิงสร้างสรรค์ ความรู้ทางการเมือง สังคม ภาษา และสิ่งต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน มรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาแต่ โบราณกาล หากมนุษย์ ไม่มีนิสัยในการอ่าน วัฒนธรรมคงสูญสิ้นไป ดังนั้นหนังสือและผู้อ่านจึง อาศัยซึ่งกันและกันเป็นเครื่องสืบทอดวัฒนธรรมของมนุษย์ในสังคมที่เจริญแล้ว จะเห็นได้ว่า ใน กลุ่มคนที่ไม่มีภาษาเขียน ไม่มีหนังสือไม่มีการอ่าน วัฒนธรรมของสังคมนั้นมักล้าหลัง ปราศจาก การพัฒนา การอ่านจึงให้คุณค่าทางสังคมในทุกด้าน

การที่ผู้เรียนจะรักการอ่านนั้นจะต้องมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน การอ่านจะเกิดคุณค่าเมื่อ ผู้อ่านสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เหมาะสมให้นักเรียนอ่าน หนังสือ ประเภทหนึ่งที่มีผู้นำมาใช้พัฒนาการอ่านของผู้เรียน คือหนังสืออ่านเพิ่มเติม กรมวิชาการ (2539) ได้ให้คำจำกัดความหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า เป็นหนังสือที่บรรจุความรู้ ซึ่งอาจจะเป็นความรู้ ส่วนใดส่วนหนึ่งจากหลักสูตร หรือความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์เสริมประสบการณ์ ให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งเป็นนักเรียนวัยต่าง ๆ มีลักษณะแนวการเขียนทั้งในแง่ให้สาระ ประโยชน์ โดยตรง ในลักษณะการเขียนแบบสารคดี (non fiction) และให้ความสนุกในลักษณะการเขียนแบบบันเทิงคดี (fiction) ประปนอยู่ด้วย แต่เน้นหนักในแง่สาระประโยชน์มากกว่าความบันเทิง

มีผู้สนใจนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมมาใช้ในการพัฒนานักเรียนและได้มีการพัฒนาหนังสือ อ่านเพิ่มเติม จำนวนมาก เช่น อรุณวัฒนา สงค์พิมพ์ ได้ทำวิจัยเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง วรรณกรรมสู่ขวัญท้องถิ่นศรีสะเกษ (2549 :บทคัดย่อ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสือ

อ่านเพิ่มเติมเรื่อง วรรณกรรมสู่ขวัญท้องถิ่นศรีสะเกษ และเพื่อหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมวรรณกรรมสู่ขวัญท้องถิ่นศรีสะเกษ ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านการใช้ภาษา ภาพประกอบ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ พบว่าหนังสือมีคุณภาพจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1 และสุระภี ผกาพันธ์ ได้ทำวิจัยเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องวรรณกรรมที่ปรากฏในภาพจำหลักบนเขาพระวิหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จังหวัดศรีสะเกษ (2549 : บทคัดย่อ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องวรรณกรรมที่ปรากฏในภาพจำหลักบนเขาพระวิหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จังหวัดศรีสะเกษ และเพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประเมินด้านเนื้อหา วิธีการนำเสนอ การใช้ภาษา การจัดทำรูปเล่มและภาพประกอบ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.89 – 1.00 และมีค่าความสอดคล้องโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.97 และผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียนเห็นว่ามีคุณภาพในระดับดีมาก โดยภาพรวมหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีคุณภาพดีมาก จะเห็นได้ว่าการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น ผลการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้เรียนพบว่าหนังสือมีคุณภาพเหมาะสมในระดับดี ในทุกด้าน นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นนั้นมักจะนำเรื่องในท้องถิ่นมาเป็นหัวข้อในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอีกด้วย

ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องมนต์เสน่ห์เทพสถิตนี้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีความรักหวงแหนธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและมีภาคภูมิใจในวัฒนธรรม ภาษา ประเพณีอันดีงามรวมทั้งภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่านเพื่อเป็นพื้นฐานในการอ่านระดับสูงในลำดับต่อไป

อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิเป็นอำเภอที่มีแหล่งธรรมชาติที่สวยงาม เช่น อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม ลานกระเจียว น้ำตกเทพพนา น้ำตกเทพประทาน สูดแผ่นดิน ลานหินงาม มีภาษาพูดของชาวชัยภูมิ ที่หรือมอญโบราณ หรือคนในท้องถิ่นเรียกกันว่า “ชาวบน” หรือชาวคงที่มีภาษาพูดเก่าแก่นับพัน ๆ ปี และเป็นดินแดนที่มีที่มีลักษณะภูมิประเทศที่สวยงามมีพื้นที่จรด 3 ภาคของประเทศ คือ ภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลางและภาคอีสานตอนล่าง จึงทำให้มีภาษาพูดอย่างน้อย 3 ภาษาที่น่าศึกษา อีกทั้งยังมีสิ่งที่น่าสนใจอีกเป็นจำนวนมาก เช่น บ้านดินสิ่งมหัศจรรย์ของโลกที่สวยงาม พระพุทธรูปบาทเขาบายหอม ซึ่งเป็นศาสนสถานที่สำคัญและเก่าแก่ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นให้ความเคารพนับถือ ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวในอำเภอเทพสถิตเป็นจำนวนมาก สิ่งเหล่านี้ทำให้อำเภอเทพสถิตมีความน่าสนใจและมีความเหมาะสมในการที่จะนำมาเป็นเนื้อหาในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมการอ่านให้แก่นักเรียนและเพื่อฝึกทักษะการอ่านด้วย โดยผู้ศึกษาเห็นว่าการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่น นอกจากจะให้ความรู้เรื่องท้องถิ่นและได้ฝึกทักษะการอ่านแล้ว ยังจะทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

2.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเทพสถิต

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น

3. ขอบเขตของการสร้างหนังสือ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่สร้างขึ้นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ โดยมุ่งให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ของอำเภอเทพสถิต อันประกอบด้วย ความเป็นมาและปัจจุบันเทพสถิต แหล่งท่องเที่ยวเทพสถิต วัฒนธรรมทางภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี การละเล่นพื้นบ้านเทพสถิต คนดีเทพสถิตและของดีเทพสถิต

4. กรอบและแนวคิดในการสร้างหนังสือ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต ดังนี้

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

4.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

4.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสือสำหรับเด็ก

4.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

4.1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอำเภอเทพสถิตในปัจจุบัน

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

4.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

4.2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ในที่นี้ขอกล่าวถึงความสำคัญและคุณค่าของการอ่าน พัฒนาการความสนใจในการอ่านของเด็ก ความหมายของนิสัรกรการอ่านประเภทของการอ่านและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการอ่านดังนี้

1) ความสำคัญและคุณค่าของการอ่าน

ได้มีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านให้คำจำกัดความของการอ่านดังต่อไปนี้
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548 :6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน จำเป็นต้องอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ
2. การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนาตนและพัฒนางาน
3. การอ่านเป็นเครื่องมือสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อไป
4. การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดและฉลาดรอบรู้ เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านเมื่อเก็บสะสมเพิ่มพูนนานวันเข้า ก็จะทำให้เกิดความคิด เกิดสติปัญญา เป็นคนฉลาดรอบรู้ได้
5. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เป็นวิธีหนึ่งในการแสวงหาความสุขให้แก่ตนเองที่ง่ายที่สุดและได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด
6. การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพ เพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข
7. การอ่านเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์ และสังคม
8. การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสาร และการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

จินตนา ไบกาซูยี (2534 : 57) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านสรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญมากถ้าหากผู้อ่าน อ่านไม่ออก อ่านไม่เก่ง และไม่มินิกการอ่านผู้นั้นจะไม่

ประสบผลสำเร็จในการเรียนทุกวิชาซึ่งส่งผลไปถึงการประกอบอาชีพในอนาคต นักเรียนที่ฉลาด และเรียนเก่งมักจะเป็นคนที่อ่านเก่งเสมอ คนที่มีชื่อเสียงประสบความสำเร็จในชีวิตมักเป็นคนชอบอ่านหนังสือ ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับ สุรินทร์ มั่นเศรษฐวิทย์ (2540 : 1) ได้ว่าการอ่านเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีการอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอก็จะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดีทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย

นอกจากนี้ภาลัย สุวรรณธาดา (2531 : 527-537) กล่าวว่า การอ่านหนังสือเปรียบเสมือนกุญแจดอกสำคัญที่จะไขไปสู่กุญแจคลังแห่งวิทยาการทั้งปวง หนังสือและการอ่านจึงมีความสำคัญต่อบุคคลทั่วไปและต่อนักเรียนเป็นอย่างยิ่งและในการส่งเสริมการอ่านครูควรชี้แนะให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการอ่าน ซึ่งเป็นแนวทางในการเลือกหนังสือด้วย คุณค่าดังกล่าวมีดังนี้

1. คุณค่าทางอารมณ์

หนังสือให้คุณค่าทางอารมณ์ได้แก่ หนังสือประเภทวรรณคดีที่มีความงามทั้งถ้อยคำ น้ำเสียง ลีลาในการประพันธ์ตลอดจนความงามในเนื้อหาที่มีใช้หนังสือจะแทรกคำราชาวิชาการเพียงอย่างเดียว อาจแทรกอารมณ์ไว้ด้วยไม่มากก็น้อยเพื่อให้น่าอ่านและสนองอารมณ์ของผู้อ่านในด้านต่าง ๆ

2. คุณค่าด้านสติปัญญา

หนังสือย่อมให้คุณค่าด้านสติปัญญา ได้แก่ ความรู้ และความคิดเชิงสร้างสรรค์มิใช่ความคิดในทางทำลาย ความรู้ในที่นี้รวมถึงความรู้ทางการเมือง สังคม ภาษาและสิ่งต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านเสมอ หนังสืออาจปรากฏในรูปถ้อยกระดาก เศษกระดากก็ได้ แต่จะให้คุณค่าช่วยแก้ปัญหาที่คิดไม่ได้มานานทั้งนี้ย่อมแล้วแต่วิจารณ์ญาณและพื้นฐานของผู้อ่านด้วย คุณค่าทางสติปัญญาจึงมีใช้ขึ้นอยู่กับหนังสือเท่านั้นหากขึ้นอยู่กับผู้อ่านด้วย

3. คุณค่าทางสังคม

การอ่านเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ หากมนุษย์ไม่มีนิสัยในการอ่านวัฒนธรรมคงสูญสิ้นไป ไม่มีการสืบทอดมาจนบัดนี้ วัฒนธรรมทางภาษา การเมือง การประกอบอาชีพ การศึกษา ฯลฯ เหล่านี้ต้องอาศัยหนังสือและการอ่านเป็นเครื่องมือเผยแพร่และพัฒนาให้คุณค่าแก่สังคม หนังสือและผู้อ่านจึงอาศัยซึ่งกันและกันเป็นเครื่องสืบทอดวัฒนธรรมของมนุษย์ที่เจริญแล้ว การอ่านจึงให้คุณค่าทางสังคมในทุกด้าน

ดังนั้นนอกจากการอ่านจะมีความสำคัญในด้านก่อให้เกิดความรู้และความคิดแล้ว การอ่านยังช่วยให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าของหนังสือในด้านต่าง ๆ จนสามารถเลือกหนังสืออ่านได้ด้วยตนเอง

4.3 พัฒนาการความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็ก

การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก ผู้สร้างจะต้องคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจและความเหมาะสมกับวัยของเด็ก จะต้องอาศัยหลักจิตวิทยา พัฒนาการในเรื่องการอ่านของเด็กในแต่ละวัยว่ามีความแตกต่างกัน เพื่อจะผลิตหนังสือให้ตอบสนองความต้องการของผู้อ่านในวัยต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

จินตนา ไบกาซูยี (2537: 36 - 40) ได้กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของเด็กวัย 10-11 ขวบไว้ว่าเป็นช่วงที่มีความสนใจในการอ่านอย่างแท้จริงและอ่านได้คล่อง เด็กหญิงและเด็กชายจะแยกกันอ่านตามความสนใจของตน เด็กหญิงชอบเรื่องกระจุ้มกระจิม ตลกขบขัน นิทาน นิยายชีวิตในครอบครัว เด็กชายชอบอ่านเรื่องกีฬา ผจญภัย หุ่นยนต์และเครื่องกลไกต่าง ๆ นอกจากนี้ยังชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบเรื่องความรู้วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติศึกษา เด็กวัยนี้เป็นวัยที่บุชาวีรบุรุษและวีรสตรี ดังนั้นเด็กหญิงจึงสนใจหนังสือชีวิตที่เน้นชีวิตในวัยเด็กและหนังสือภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ซึ่งเขียนในรูปแบบการท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ

ไพพรรณ อินทนิล (2546 : 80-83) ได้กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของเด็กวัยรุ่นว่า การที่บุคคลใดจะมีความสนใจเรื่องใดนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับความรู้สึกหรือความต้องการที่มีอยู่ในใจของเขา ความต้องการอันนั้นคือสิ่งที่ปรากฏหรือฝังอยู่ในใจของเขาแต่แรกเริ่มรู้ความ เพียงแต่ว่า มันอาจจะอยู่ในอนุสติ ต่อมาเมื่อมีเหตุการณ์ใดมากระทบความต้องการอันนั้นจะเกิดมากขึ้น

ในหนังสือบุคคล ชัย พีเพิล แอนด์ ริดดิ้ง ไกแดนซ์ (Books Yong People and Reading Guidance) (อ้างถึงในอุทัย ธาริจิตร 2548 : 17) ได้กล่าวถึงความต้องการวัยรุ่นอันจะเป็นผลสืบเนื่องไปถึงความสนใจในการอ่านไว้ 11 ประการ ดังนี้

- 1) ต้องการความมั่นใจว่าตนเป็นผู้ปกติทั้งทางกายใจ อารมณ์ และสังคม
- 2) ต้องการโอกาสที่จะพัฒนาความเป็นอิสระทางอารมณ์จากผู้ใหญ่
- 3) ต้องการความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ใน

ครอบครัว

4) ต้องการความช่วยเหลือแนะนำในเรื่องบทบาทผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในเรื่องการหาเลี้ยงชีพ ในการตั้งหลักฐานและครอบครัว

- 5) ต้องการมีความสัมพันธ์อันน่าพึงพอใจกับเพื่อนวัยเดียวกันทั้งสองเพศ
- 6) ต้องการที่จะเข้าใจและเรียนรู้วิธีการที่ควบคุมธรรมชาติ
- 7) ต้องการที่จะได้รับความสำเร็จจากประสบการณ์โดยตรง

8) ต้องการความช่วยเหลือในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและมีความ
รับผิดชอบต่อสังคมตามสมควรแก่ฐานะ

9) ต้องการความช่วยเหลือในการแสวงหาปรัชญาชีวิตที่แน่นอน

10) ต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาความซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งอัน
เป็นศิลปะงดงาม

11) ต้องการโอกาสพักผ่อนและสนุกบันเทิง

เมื่อความต้องการของวัยรุ่นเป็นเช่นนี้ ความสนใจในการอ่านหรือหนังสือ
ที่วัยรุ่นต้องการอ่านก็ย่อมต้องเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าว ซึ่งสามารถจำแนกความ
ต้องการของวัยรุ่นตามลำดับอายุดังต่อไปนี้

อายุ 12 ปี เด็กชายชอบเรื่องที่มีการจบอย่างขมวดปมด้วยไว้ให้คิด และชอบ
อ่านหนังสือเกือบทุกชนิด เช่น ผจญภัย ประวัติศาสตร์ ชีวิตประวัติ กีฬา ฯลฯ เด็กหญิงส่วนมาก
ยังคงชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน ในโรงเรียน ชอบเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ มากขึ้น เรื่องผจญภัยยังคง
ชอบอยู่และเริ่มอ่านนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ และบางทีก็ชอบเรื่องเกี่ยวกับอาชีพด้วย ในวัยนี้
เด็กหญิงเริ่มอ่านเกือบทุกอย่างเหมือนกัน

อายุ 13 ปี เด็กชายยังคงชอบเรื่องเครื่องยนตร์กลไก แต่ให้ยุ่งยากซับซ้อนขึ้น
ชอบเรื่องเกี่ยวกับงานอดิเรก การปลูกต้นไม้ ความงามของร่างกายเป็นต้น เด็กหญิงคงอ่านนิยาย
ของผู้ใหญ่ต่อไป ไม่ชอบอ่านหนังสือที่เป็นหลักวิชาการจนเกินไป เริ่มชอบหนังสือคำประพันธ์
บทละคร เรื่องเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงก็ยังคงชอบอยู่

อายุ 14 ปี ระยะเวลาเรียกว่าเข้าสู่วัยรุ่นเต็มที่แล้ว ความสนใจจะเริ่มเพ่งเล็งไป
ในแนวใดแนวหนึ่งโดยเฉพาะ ระยะเวลานี้อาจจะอ่านหนังสือน้อยลง แต่จะชอบอ่านนิยายมากขึ้น
เด็กชายชอบอ่านชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ การเดินทางเครื่องยนตร์กลไกต่าง ๆ ชอบหนังสือที่มี
แผนผังแบบแปลน บางคนเริ่มอ่านหนังสือรัก ๆ ใคร่ ๆ บ้าง แต่เรื่องนั้นจะต้องรวดเร็วทันใจ
เด็กหญิงคงชอบหนังสือสำหรับผู้ใหญ่มากขึ้น ชอบเรื่องรักใคร่ที่สะท้อนอารมณ์ มักคิดใจ
เรื่องราวที่แต่งเกินความจริง ซึ่งระยะนี้เป็นระยะที่ควรให้การแนะนำมากที่สุด เด็กบางคนอาจ
สนใจหนังสือเกี่ยวกับอาชีพมากขึ้นและยังสนใจบทละครคำประพันธ์ด้วย

อายุ 15 ปี ตอนนี้อ่านหนังสือผ่านไปแล้ว แต่ทุกคนเริ่มอ่าน
หนังสือตามความต้องการของโรงเรียนและของสังคมของตน ยังคงชอบอ่านอยู่แต่ไม่มุ่งอ่านทาง
ใดทางหนึ่งเหมือนเมื่อก่อน เด็กชายมักชอบเรื่องเกี่ยวกับวิชาการ งานอดิเรก และการทดลอง
เด็กหญิงยังคงชอบนวนิยาย

อายุ 16-18 ปี ความสนใจในการอ่านค่อยเริ่มเป็นผู้ใหญ่ขึ้น จะมีความสนใจ ความต้องการและรสนิยมเป็นของตนเอง ค่อยเริ่มสนใจกับชีวิตอย่างผู้ใหญ่ สนใจกับเรื่องของโลก ของสังคมและปัญหาส่วนตัวต่าง ๆ

ความสนใจในการอ่านที่เรียงตามลำดับอายุนั้น มิได้หมายความว่าความสนใจ การอ่านของวัยรุ่นขาดตอนเป็นปี ๆ อย่างเด็ดขาด ความสนใจนั้นย่อมต่อเนื่องและมีการซ้ำกันบ้าง แต่คาดหมายว่าวัยรุ่นส่วนมากจะมีความสนใจไปในแนวทางเช่นนั้น

อย่างไรก็ตาม ความสนใจการอ่านของเด็กนั้น อาจสรุปข้อสังเกตได้กว้าง ๆ ดังนี้

- 1) เด็กชายและเด็กหญิงมีความสนใจการอ่านที่แตกต่างกัน น้อยครั้งที่เด็กชาย จะชอบอ่านหนังสืออย่างเดียวกับเด็กหญิง
- 2) ในขณะที่วัยรุ่นชายพอใจหนังสือที่มีความเคลื่อนไหวเร็ว เอาจริงเอาจัง ใน เด็กหญิงค่อนข้างชอบเรื่องของความรัก
- 3) วัยรุ่นหญิงบางคนชอบอ่านหนังสือที่เขียนสำหรับเด็กชาย แต่วัยรุ่นชายน้อย คนนักที่จะชอบอ่านหนังสือที่เขียนสำหรับเด็กหญิง
- 4) เด็กหญิงในวัยรุ่นกลาง (13-14 ปีขึ้นไป) ส่วนมากจะอ่านนวนิยาย แต่วัยรุ่นชายในวัยเดียวกันจะชอบอ่านเรื่องสารคดี
- 5) มีหนังสือน้อยเล่มที่วัยรุ่นหญิงและชายจะชอบจริง ๆ
- 6) เมื่อวัยรุ่นทั้งสองเพศใกล้วัยของผู้ใหญ่ขึ้น ความสนใจในการอ่านที่แตกต่าง กันอยู่มากนั้นจะค่อย ๆ ลดลง
- 7) วัยรุ่นหญิงและหญิงส่วนใหญ่มักใจอ่อน ไม่ชอบอ่านเรื่องที่ทารุณ โหดร้าย แต่เด็กชายและผู้ชายไม่ชอบเรื่องที่ค่อนข้างจะเกี่ยวกับผู้หญิงและเมื่อเป็นผู้ใหญ่ ผู้ชายจะชอบ ชีวิตประวัติและสารคดีมากกว่านวนิยาย แต่ความแตกต่างทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความเคยชินและ รสนิยมของแต่ละบุคคลประกอบด้วย
- 8) ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นเพศเดียวกัน สนใจอ่านแตกต่างกัน ก็คือ อายุ
- 9) ปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้การอ่านแตกต่างกันคือ สติปัญญา ซึ่งจะเห็นได้ชัดในระยะวัยรุ่น เมื่อเด็กเลือกหนังสืออ่าน
- 10) อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากทางบ้าน โรงเรียน เศรษฐกิจและ สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้การอ่านแตกต่างกัน และในกรณีนี้ เรื่องของเพศจะ ไม่ใช่ประเด็นที่ทำให้แตกต่างกัน

11) รูปเล่มของหนังสือมีส่วนที่ส่งเสริมหรือบั่นทอนความสนใจในการอ่านของวัยรุ่นด้วยเหมือนกัน วัยรุ่นไม่ชอบหนังสือที่หนาและใหญ่เกินไปถ้าเขามีโอกาสเลือก เขาชอบหนังสือไม่หนาเกินไป ขนาดประมาณ 200 หน้า ตัวหนังสือโปร่งตา มีบทสนทนา มากกว่าพรรณนาหรือบรรยาย การเดินเรื่องรวดเร็ว รูปภาพไม่จำเป็นมากนักสำหรับวัยรุ่นและลักษณะรูปเล่มไม่ควรมีลักษณะที่เป็นหนังสือสำหรับเด็กมากเกินไป

นิสัยการอ่านของวัยรุ่นที่สังเกตได้อีกประการหนึ่งคือ วัยรุ่นจะชอบอ่านหนังสือประเภท ผจญภัย กีฬา อาชีพ ความรัก ลึกลับ – สืบสวน สัตว์และนวนิยายประเภทวิทยาศาสตร์ ซึ่งแต่ละประเภทมีรายละเอียด ดังนี้

1) ประเภทผจญภัย โดยอาจเป็นเรื่องนิทานเกี่ยวกับทะเล การท่องเที่ยวและการสำรวจ นิยายต่างแดนและนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2) ประเภทหนังสือที่เกี่ยวกับกีฬา ไม่ว่าจะเขียนรูปของชีวประวัติ สารคดี หรือนวนิยายเด็กผู้ชายชอบมาก วัยรุ่นเริ่มต้นจะอ่านอย่างสนุกสนาน แต่วัยรุ่นที่โตหน่อยจะพอใจอ่านในรูปสารคดีมากกว่า เพราะได้ความรู้และข้อเท็จจริงประกอบไปด้วย

3) ประเภทอาชีพ เด็กหญิงสนใจหนังสือประเภทเกี่ยวกับอาชีพ ความสำเร็จของนางเอกในเรื่องเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ มีอิทธิพลใ้มน้ำใจเด็กหญิงให้ชอบ หรืออยากดำเนินอาชีพนั้น ๆ บ้าง

4) ประเภทความรัก เป็นหนังสือยอดนิมของเด็กหญิง การนัดพบ ความหวานชื่นของความรักความสมหวังในรักนั้น เป็นหนังสือที่สปรอรรถนิมของเด็กหญิงและหญิงทั้งหลายมาก

5) ประเภทลึกลับ-สืบสวน เรื่องประเภทนี้ ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายพอใจอ่านมากหนังสือที่มีการสืบสวนที่น่าตื่นเต้น ใ้ใจคนอ่านให้ระทึกตามเรื่องลึกลับที่ชวนให้ขลุกลั่นสามารถตรึงความสนใจวัยรุ่นได้

6) ประเภทเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ วัยรุ่นตอนต้นจะชอบอ่านมากกว่าวัยรุ่นตอนโต เรื่องเกี่ยวกับม้า หมา เป็นที่ชอบกันมาก สำหรับเด็กหญิงอาจชอบเรื่องของแมวมากด้วย แต่สำหรับคนที่รักสัตว์แล้วย่อมอ่านเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ได้ทุกวัย

7) นวนิยายประเภทวิทยาศาสตร์ เป็นหนังสือที่นิยมอ่านกันแพร่หลายในบรรดาวัยรุ่นปัจจุบันมาก โดยเฉพาะนวนิยายที่กล่าวถึงเรื่องของโลกอื่น โลกในอนาคต อวกาศ ฯลฯ

สรุปได้ว่า เด็กวัยรุ่นมีความสนใจในการอ่านอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น เรื่องที่เด็กชอบอ่านมีหลายประเภท เช่น เรื่องธรรมชาติ เรื่องบุคคลสำคัญ วิทยาศาสตร์

เรื่องแมลง เรื่องใกล้ตัว เรื่องท้องถิ่น ฯลฯ ดังนั้นในการสร้างหนังสือสำหรับเด็กจึงควรคำนึงถึงความสนใจของเด็กเป็นหลัก ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เด็กอยากอ่านหนังสือและทำให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงใช้เรื่องราวของท้องถิ่นเป็นเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อสนองความสนใจในการอ่านหนังสือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4.4 ความหมายของนิสัยรักการอ่าน

มีผู้ให้ความหมายของนิสัยรักการอ่านไว้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 593)

ให้คำอธิบายว่านิสัย น. ความประพฤติที่เคยชิน เช่น ทำงานเป็นนิสัย

ศิริรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2538 : 36) อธิบายว่า นิสัยรักการอ่าน หมายถึง การฝึกใฝ่รู้งานแต่การอ่านและอ่านจนเคยชิน อ่านจนเป็นนิสัยแม้บางครั้งมีปัญหาและอุปสรรคต่อการอ่านบ้างก็ไม่ย่อท้อ คนที่มีนิสัยรักการอ่านย่อมอ่านทุกอย่างที่เป็นวัสดุสำหรับการอ่านไม่ว่าจะเป็นหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ หรือแม้แต่กระดาษห่อของอ่านได้ทุกสถานที่ ทุกโอกาสแม้แต่อยู่ในห้องสุขาและไม่ปล่อยให้เวลาว่างไปกับกิจกรรมอื่นใดนอกจากการอ่าน

ดังนั้นนิสัยรักการอ่านจึงหมายความว่า ความประพฤติหรือพฤติกรรมที่เคยชินกับการอ่านโดยไม่จำกัดเวลา สถานที่ รูปแบบและเนื้อหา

4.5 ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการอ่าน

มีผู้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการอ่านไว้หลายคน ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (อ้างถึงใน ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาทักษะทางภาษา 2537 : 128-129) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่าน 2 ทฤษฎี ที่สอดคล้องกับการสอนอ่าน สรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับประสบการณ์เดิม หมายความว่า เมื่อผู้อ่าน อ่านสารประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบันเทิงหรือวิชาการจะพยายามโยงเข้าสู่ประสบการณ์เดิมและใช้ประสบการณ์ที่ตนมีอยู่เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจเพื่อยอมรับหรือไม่ต่อไป แต่ถ้าเรื่องที่อ่านไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนผู้อ่านจะอ่านซ้ำ 2-3 ครั้ง จนกว่าจะแน่ใจเพื่อตัดสินใจ ข้อมูลที่ได้รับการยอมรับแล้วจะเก็บไว้ในสมองเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป ส่วนข้อมูลที่ไม่ยอมรับจะเพิกเฉยและไม่สนใจ นักการศึกษาที่สนับสนุนทฤษฎีนี้เน้นความสำคัญของประสบการณ์ทางภาษาที่จะมีอิทธิพลต่อการอ่าน ประสบการณ์ทางภาษาที่จะมีอิทธิพลต่อการ

อ่าน ประสบการณ์ทางภาษาของผู้อ่านจะได้มาจากการฟัง การ สนทนา และการอ่านสารประเภทต่าง ๆ

2. ทฤษฎีวิเคราะห์ข้อความของสาร หมายความว่าเมื่อผู้อ่านอ่านสารแล้วจะต้องวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษาเพื่อหาคำที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ กัน

ประเทิน มหาจันทร์ (2530: 129-130) กล่าวไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่แปลสัญลักษณ์ต่างๆ ที่สามารถมองเห็นให้เกิดความรู้ความเข้าใจ แจ่มแจ้ง ชัดเจน ตรงตามที่คุณเขียนต้องการและสนองความต้องการของผู้อ่านด้วย ดังนั้นการอ่านที่จะทำให้เกิดความคิดและนำไปใช้ประโยชน์แก่ผู้อ่านได้ดีทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจะต้องมีหลักการที่สำคัญในการสอนอ่าน ดังนี้

1. ความพร้อมของเด็ก ในการสอนครูจะต้องตรวจและสร้างความพร้อมทางร่างกายเกี่ยวกับสายตา เช่น การกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา การสังเกต เปรียบเทียบจำแนกแยกแยะสิ่งของต่างๆ รวมทั้งครูจะต้องทำให้การอ่านง่าย และสนุกสนานด้วย

2. ความต้องการของเด็ก ครูควรทราบความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล เข้าใจธรรมชาติของเด็ก ครูจะต้องกระตุ้นความต้องการของเด็กให้สัมพันธ์กับการอ่าน โดยชักนำให้อ่านมาก ๆ จะได้มีความรู้มาก เพื่อนำไปพูดไปแสดงได้

3. ประสบการณ์ของเด็ก เด็กที่มีฐานะทางบ้านดีจะมีประสบการณ์ในการอ่านดีเพราะมีสิ่งแวดล้อมดี ซึ่งตรงกันข้ามกับเด็กที่มีฐานะทางบ้านไม่ดี จะขาดประสบการณ์ในการอ่าน ดังนั้นครูควรสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ มาให้นักเรียนมีประสบการณ์จะช่วยให้เด็กอ่านอย่างเข้าใจและมีความหมายสำหรับเด็กยิ่งขึ้น

4. ความสามารถในการรับรู้ของเด็ก เด็กมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกันตามสติปัญญา ประสบการณ์และการเรียนรู้ ดังนั้นครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคนจึงจะสามารถแก้ไขและปรับปรุงส่งเสริมให้เด็กสร้างวิธีการรับรู้ได้ดีขึ้น

แลปปีและฟลูค (Lapp and Flook, 1978 : 289-290) ได้รวบรวมทฤษฎีการจัดลำดับข้อความและวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อความ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านไว้ ดังนี้

1. ทฤษฎีเน้นการจัดลำดับข้อความ ทฤษฎีนี้เน้นว่า การอ่านเป็นกระบวนการเกี่ยวข้องกับหลักจิตวิทยา 2 ประการ คือ การรับและรู้ข่าวสารโดยเมื่อรับข่าวสารแล้วนำไปเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิมเป็นความรู้ใหม่ถ้าไม่ตรงกับข้อมูลประสบการณ์เดิมก็จะอ่านข้อความซ้ำ ถ้าข่าวสารที่อ่านให้ความรู้สึกในทางลบ จะต้องใช้เวลาในการรับรู้นานกว่าข่าวสารที่ให้ความรู้สึกทางบวก จากนั้นสมองก็จะบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่างของคำและความหมาย

ไว้

2. ทฤษฎีการวิเคราะห์ที่เชื่อมโยงข้อความทฤษฎีนี้ เน้นว่าผู้อ่านมีวิธีการที่จะดึงข้อความที่มีความหมายคล้ายกันมาเกี่ยวข้องกัน หรือจัดข้อความที่ไม่ต้องการออก ข้อความที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จะมีความสัมพันธ์กันทางบวก คือ มีความหมายเกี่ยวข้องของความหมายในแต่ละประโยค ส่วนทฤษฎีของเพียเจต์ เพียเจต์กล่าวว่า ความรู้คือประสบการณ์ที่ได้รับการสะสม (Cumulative) มาแล้วในอดีต กล่าวคือ เมื่อเด็กมีปฏิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกแล้วได้ผลลัพธ์ออกมา ก็จะเก็บสะสมไว้ในตัว เมื่อเด็กพบเหตุการณ์เช่นเดิมอีก ก็จะคาดหวังทันทีว่าผลลัพธ์ควรจะออกมาเหมือนที่เคยเป็นมาแล้ว เด็กจะค่อย ๆ ผสมผสาน (Assimilation) ความรู้ใหม่กับความรู้เก่าเข้าด้วยกันเป็นประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดความคิดต่าง ๆ ไปใช้ในการทำปฏิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เด็กพบครั้งต่อไป

4.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสือสำหรับเด็ก

ในที่นี้ขอกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก ลักษณะหนังสือสำหรับเด็ก ขั้นตอนการทำหนังสือเด็ก การจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสือสำหรับเด็กและเกณฑ์การประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็ก ดังนี้

4.6.1 วัตถุประสงค์ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก

ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็กมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กอ่านด้วยตนเอง

จินตนา ไบกาซูยี (2542 : 8-9) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการเขียนหนังสือสำหรับเด็กไว้ ดังนี้

1. ช่วย让孩子ได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน สนองความต้องการของวัยเด็ก เช่น การ์ตูน
2. ช่วยสร้างความคิดคำนึง และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
3. ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญงอกงาม เด็กยิ่งอ่านมาก ยิ่งมีความแตกฉานในด้านภาษา โดยเฉพาะในเรื่องคำ ประโยค และข้อความเป็นอย่างมาก หนังสือบางเล่มที่ใช้ภาษาไพเราะสละสลวย จัดเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ดีของเด็ก โดยเฉพาะหนังสือประเภทกวี คำประพันธ์ร้อยกรอง หรือคำคล้องจองประเภทง่าย ๆ เด็กจดจำคำและเรื่องราวได้โดยง่าย
4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และแบบอย่างอันน่าพึงปรารถนาให้บังเกิดแก่เด็ก คุณธรรมที่แทรกแอบแฝงอยู่ในเนื้อหาเรื่องราวที่สนุกสนาน มีส่วนปลูกฝังสร้างเสริมนิสัยที่ดีให้บังเกิดแก่เด็ก

5. ช่วยให้เด็กรู้จักเลือกอ่านหนังสือ อ่านหนังสือเป็น อ่านหนังสือเก่ง และเกิดนิสัยรักการอ่าน รู้จักใช้การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ รวมทั้งดำรงนิสัยรักการอ่าน ให้อยู่ตลอดชีวิต

6. ช่วยทดแทนความรู้สึกของเด็กที่ขาดหายไป เช่น ขาดความรัก ความว่าห่วย มีปมด้อย หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ จะช่วยปลอบประโลมจิตใจของเด็กและเป็นเพื่อนกับเด็กได้ดีทีเดียว

7. ช่วยเด็กอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย เป็นการป้องกันไม่ให้เด็กหันไปอ่านและสนใจเรื่องของผู้ใหญ่เร็วกว่าวัย อันจะเป็นสิ่งชักนำให้เด็กประพฤตินในสิ่งที่ไม่ควร

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็กเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน รักการอ่านหนังสือ เสริมสร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ปลูกฝังค่านิยม อันดีงามของสังคม พัฒนาความเจริญงอกงามทางสมอง สติปัญญา จิตใจและอารมณ์ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4.6.2 ลักษณะหนังสือสำหรับเด็ก

ได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะหนังสือสำหรับเด็กเอาไว้หลายทรรศนะ ดังนี้
จินตนา ไบกาซูยี (2542 : 19) กล่าวถึงลักษณะหนังสือสำหรับเด็ก ซึ่งสามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. เนื้อหา มีวัตถุประสงค์และแก่นเรื่องบ่งบอกชัดเจนเพียงเรื่องเดียว
2. เนื้อหา มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย ความสามารถและความสนใจในการอ่านของเด็ก

3. แนวการเขียนเนื้อหาหรือการเสนอเนื้อหา มีรูปแบบในการนำเสนอที่หลากหลาย เช่น นิยาย นิทาน นิทานพื้นบ้าน เรื่องสั้น สารคดี บทความ บทละคร จดหมาย บันทึกเรื่องและความเรียง เป็นต้น แนวการเขียนควรเลือกให้เหมาะสมกับประเภทของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ของหนังสือ หลักการเขียนเรื่องสำหรับเด็กนั้นให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและรู้เรื่องเร็วที่สุด เขียนให้เด็กอ่านเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน

4. ภาพประกอบ สัดส่วนของภาพกับเนื้อเรื่องขึ้นอยู่กับวัยของเด็กผู้อ่าน เด็กอายุน้อยต้องมีภาพมาก เด็กอายุมากภาพมีน้อยลง เลือกภาพที่เหมาะสมกับเนื้อหาของหนังสือประเภทนั้น ๆ สีภาพควรสดใส ภาพชัดเจน ภาพมีเนื้อหาเหมาะกับวัย

5. ภาษาและสำนวนภาษาที่ใช้ ใช้คำและภาษาที่เข้าใจง่าย หลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์ที่ยาก ใช้ประโยคสั้น ๆ ใช้คำและประโยคซ้ำ ๆ กันให้มากเพื่อให้ผู้อ่านสามารถจดจำได้เองสมกับวัย

6. ขนาดตัวอักษร ไม่ควรใช้ตัวอักษรประดิษฐ์บรรจง ใช้ตัวอักษรที่อ่านง่ายและชัดเจน การเลือกขนาดตัวอักษรขึ้นอยู่กับปริมาณเนื้อหาของเรื่อง ความยาวของเรื่อง รูปเล่มหนังสือและวัยของผู้อ่าน

7. รูปเล่มหนังสือ ควรมีขนาดกะทัดรัด ไม่ใหญ่ กว้างหรือยาว หรือเล็กเกินไป เลือกให้เหมาะสมกับวัย การจัดรูปเล่มยังมีความสัมพันธ์กับการจัดหน้าของหนังสืออีกด้วย หนังสือที่มีภาพประกอบเป็นส่วนใหญ่ มีคำบรรยายน้อย จึงต้องใช้ขนาดหน้าหนังสือให้ใหญ่ด้วยการเย็บเล่มควรแข็งแรงทนต่อการหยิบใช้ของเด็ก การเย็บเล่มมีหลายลักษณะ จะเย็บลักษณะใดพิจารณาจากจำนวนหน้าของหนังสือ ชนิดกระดาษและปกหนังสือ

วินัย รอดจ่าย (2534 : 9) ได้กล่าวถึงลักษณะหนังสือเด็กที่ดีไว้ พอสรุปได้ดังนี้ คือ หนังสือที่เด็กอ่านแล้วสนุกสนานเพลิดเพลิน มีเนื้อหาสาระตรงกับใจที่เด็กอยากจะทำอ่าน มีรูปเล่มสีทันสวยสะดุดตา ชวนให้หยิบขึ้นมาดูอ่าน โดยไม่ต้องบังคับ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือที่ให้ความรู้หรือบันเทิงคดีก็ตาม หนังสือเด็กแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ บันเทิงคดี สารคดี และร้อยกรอง หนังสือทั้ง 3 ประเภทควรมีลักษณะที่ดี 3 ประการคือ ด้านเทคนิคการพิมพ์ ด้านเนื้อหาและด้านภาพประกอบ

บันลือ พฤกษ์วัน (2533 : 59) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของหนังสือเด็กเอาไว้ว่า จะต้องมียุทธศาสตร์เสริมสร้างความสนใจในการอ่าน อ่านแล้วสนุกประทับใจ เสริมสร้างประสบการณ์เฉพาะเรื่องได้กว้างขวางลึกซึ้ง

รพีพร ชังธาดา (2531 : 1) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของหนังสือเด็กเอาไว้ว่า ต้องช่วยเสริมทักษะในการอ่าน เป็นสื่อนำไปสู่การแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ช่วยเสริมสร้างค่านิยม ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม สนองความต้องการและความสนใจของเด็ก ให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน สร้างศรัทธาทางมรดกวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ

สรุปได้ว่าหนังสือที่ดีสำหรับเด็กจะต้องเสริมสร้างความสนใจในการอ่าน และเสริมทักษะการอ่าน เสริมสร้างประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และที่สำคัญคือตรงกับความต้องการของเด็กที่อยากจะอ่าน

4.6.3 ขั้นตอนการทำหนังสือเด็ก

สำหรับขั้นตอนการทำหนังสือเด็ก มีขั้นตอนในการทำดังนี้

จินตนา ไบกาซูยี (2542 : 30-36) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการทำหนังสือสำหรับเด็กว่า ก่อนลงมือเขียนหนังสือสำหรับเด็ก ผู้เขียนต้องเตรียมการล่วงหน้าไว้ก่อน การเตรียมการนี้แท้ที่จริงคือ การวางแผนการเขียนหนังสือ นักเขียนแทบทุกคนจะต้องวางแผนงานเขียนของตนเองก่อนลงมือเขียนเสมอ เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการเขียนจนเป็นอุปสรรคขัดขวางทำให้งานเขียนหยุดชะงักลงได้ อีกทั้งผู้เขียนเองจะได้อำนาจตัวเองจะต้องเตรียมข้อมูล หรือต้องแก้ปัญหาสิ่งใดบ้างล่วงหน้า จะได้เตรียมจัดทำไว้ให้เรียบร้อยข้อสำคัญที่สุดคือ ผลงานเขียนของตนเองออกมามีคุณภาพ มีระบบมีความถูกต้องให้ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้อ่าน ยังได้กล่าวถึงขั้นตอนการวางแผนการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สสำรวจแรงบันดาลใจในการเขียน ผู้เขียนควรสำรวจแรงบันดาลใจในการเขียน ก่อนว่ามีความปรารถนาจะเขียนหนังสือเพียงใด และต้องการเขียนหนังสือสำหรับเด็กเพื่ออะไร จะได้นำไปเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการจัดทำหนังสือของตน เช่น เพื่อให้เด็กมีหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านหรือให้เป็นเพื่อนเด็กยามว่าง หรือปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์ หรือปลูกฝังคติเตือนใจและเจตคติที่ดีแก่ชีวิต หรือ ต้องการฝึกทักษะการอ่านของเด็กให้แคล่วคล่องเป็นการฝึกฝนภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านภาษาอีกด้านหนึ่ง หรือ ต้องการให้เด็กมีความรู้ในเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น

2. ศึกษาลักษณะหนังสือสำหรับเด็ก ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) มีวัตถุประสงค์หรือแก่นเรื่องที่ชัดเจน ไม่ซับซ้อน ไม่ยากเกินวัย

เพียงหนึ่งเรื่อง

2) มีเนื้อหาหายากง่ายเหมาะสมตามวัย ระดับชั้น ความสนใจ และภูมิหลัง

ของผู้อ่าน

3) มีสำนวนภาษาซึ่งยากง่าย หรือมีประโยค-คำ ที่เหมาะสมกับวัยและ

ระดับชั้นของผู้อ่าน

4) มีแนวการเขียนเหมาะสมกับเนื้อหาและประเภทหนังสือ

5) มีโครงเรื่องสนุก ชวนให้ติดตามอ่าน

6) มีรูปแบบที่เหมาะสม มีภาพประกอบ มีการจัดหน้าที่ดึงดูดความสนใจ

ของผู้อ่าน

7) มีความสอดคล้องกับจิตวิทยาในการอ่านของเด็กตามระดับวัย

3. กำหนดองค์ประกอบในการเขียน เมื่อมีความรู้ลักษณะหนังสือสำหรับเด็กแน่ชัดแล้ว ผู้เขียนจะต้องวางแผนกำหนดองค์ประกอบในเรื่องที่ตนจะเขียนล่วงหน้าก่อน โดย

อาจเขียนบันทึกเพื่อเตือนความจำหรือเพื่อให้แนวคิดกระจ่างเป็นรูปลักษณะมากขึ้น สิ่งที่จะต้องกำหนดมีดังนี้

3.1 กำหนดประเภทของหนังสือ เช่น สารคดี บันเทิงคดี นิทาน ร้อยกรอง การ์ตูน หนังสือภาพ เป็นต้น

3.2 กำหนดผู้อ่าน เลือกกลุ่มผู้อ่านว่าจะเขียนเรื่องให้เด็กกลุ่มใดอ่าน

3.3 กำหนดหัวข้อเรื่อง/เนื้อหา ซึ่งสามารถพิจารณาการกำหนดเนื้อหาจากหลักสูตรทุกระดับในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ชุมชนรอบตัว ปัญหาใกล้ตัว ความสนใจในการอ่านของเด็กตามวัย ความนิยมในท้องถิ่น

3.4 ศึกษาข้อมูลของหัวข้อเรื่องหรือเนื้อหา

3.5 วางจุดประสงค์หรือแก่นเรื่องหรือแนวคิดหลักของเรื่อง ให้ชัดเจน ไม่คลุมเครือ มีแก่นเรื่องเพียงเรื่องเดียว ถ้ามีหลายเรื่องควรเกี่ยวโยงเชื่อมต่อเป็นแนวเรื่องเดียวกัน

3.6 วางโครงสร้าง เนื้อหาหรือโครงเรื่อง (Plot) ตามแนวการเขียนหนังสือ

แต่ละประเภท

ถวัลย์ มาศจรัส (2536 : 72) ได้แนะนำขั้นตอนการทำหนังสือเด็กไว้ดังนี้

- 1) เขียนเรื่อง กำหนดจำนวนหน้า (อายุ 11- 13 ปี ประมาณ 25-30 หน้า)
- 2) ตัดกระดาษ ทำหนังสือ 8 หน้ายก (18.5 × 26 เซนติเมตร)

เหมาะสำหรับเด็กมัธยมต้น

3) แบ่งเนื้อที่ สำหรับการเขียนเรื่อง และภาพประกอบให้สวยงาม

4) บนภาพปก เขียนชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่งให้เรียบร้อย เมื่อทุกอย่างพร้อมแล้วให้เตรียมนำเข้าเล่ม ส่วนต่าง ๆ ที่จะเข้าเล่มมีดังนี้

ก. ปกหน้า – ปกหลัง ข้อความบนปกหน้ามีเพียงชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สำนักพิมพ์หรือตราของสำนักพิมพ์

ข. ไบรอนหน้าปก จะเป็นหน้าว่าง มีทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

ค. หน้าชื่อเรื่อง จะมีชื่อเรื่องหนังสือปรากฏอยู่เท่านั้น

ง. หน้าปกใน เป็นหน้าที่สำคัญเพราะประกอบด้วยรายการต่าง ๆ คือ ชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้วาดภาพประกอบ ชื่อชุด ผู้จัดพิมพ์หรือสำนักพิมพ์ สถานที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ ราคา

จ. หน้าลิขสิทธิ์ หน้านี้จะบอกถึงผู้เขียน ผู้วาดภาพปีที่พิมพ์ จัดทำลิขสิทธิ์ และอื่น ๆ ที่ผู้จัดทำเห็นว่าควรจะได้

- ฉ. คำนำ จะบอกความมุ่งหมายในการแต่งหนังสือและเนื้อเรื่องของหนังสือ เป็นการกล่าวขอบคุณของผู้เขียนหรือสำนักพิมพ์ต่อผู้ที่ช่วยเหลือในการจัดทำหนังสือ
- ช. หน้าคำอุทิศ เป็นคำที่ผู้เขียนกล่าวแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
- ซ. สารบัญ มีไว้เพื่อให้เด็กได้เลือกอ่านเฉพาะเรื่องที่ตนสนใจ
- ฅ. เรื่องทั้งหมด หน้าแรกของหนังสือจะเป็นหน้าขวามือ

สรุปได้ว่า การสร้างหนังสือสำหรับเด็กผู้เขียนจะต้องเขียนเรื่องและกำหนดหน้าให้มีความเหมาะสมกับอายุของเด็ก เมื่อเขียนเสร็จแล้วการนำมาเข้าเล่มก็เป็นสิ่งสำคัญมากโดยจะต้องเรียงหน้าดังนี้ ปกหน้า ไบรอนปก หน้าชื่อเรื่อง หน้าปกใน หน้าลิขสิทธิ์ คำนำ หน้าคำอุทิศ สารบัญ เรื่องทั้งหมด

4.6.4 การจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสือสำหรับเด็ก

การจัดทำหนังสือสำหรับเด็กนั้นต้องเน้นความสวยงาม เพื่อให้สร้างความสนใจของเด็กให้อยากอ่าน ดังนั้นการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักจิตวิทยา ความสนใจและความต้องการของเด็กเป็นหลักสำคัญ ทั้งในเรื่อง การออกแบบปก การจัดเล่มการเขียนเรื่องตลอดจนภาพประกอบเรื่อง

กฎหมายพร นิติยประภา (2534 : 70 – 71) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสือ สรุปได้ดังนี้

1) การออกแบบปก ออกแบบให้ทันสมัย ดึงดูดความสนใจของเด็กด้วยสีและภาพที่ตรงกับเนื้อเรื่อง โดยเลือกตอนที่นำเสนอที่สุดและเอารายละเอียดมาให้หมด สีสปกควรเป็นสีฉูดฉาด บนปกควรเขียนชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่งและผู้วาดประกอบ ใช้ตัวหนังสือโตสะกดตากว่าอักษรเนื้อเรื่อง ไม่ควรใช้อักษรประดิษฐ์ เพราะจะทำให้อ่านยาก ปกหนังสืออาจเป็นปกแข็งหรือปกอ่อนก็ได้

2) การจัดภาพ ต้องจัดภาพประกอบให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง โดยอาศัยหลักในการจัดภาพคือ ความเป็นหนังสือประเภทใด เขียนให้เด็กวัยใดอ่าน คำนี้ถึงลักษณะภาพที่เด็กเข้าใจง่าย ภาพต้องเคลื่อนไหว มีชีวิตชีวา สมจริง สอดคล้องกับเนื้อหาในหนังสือ

3) การจัดหน้า นับเป็นงานสำคัญเพราะเป็นสิ่งที่กระทบสายตาและความรู้สึกของเด็กทุกขณะที่เด็กอ่านหนังสือ หน้าหนังสือของเด็กประกอบด้วยภาพต้องเหมาะสมกับวัยของเด็ก สีต้องให้สีทั้งภาพและตัวอักษร ตัวหนังสือ ต้องใช้ขนาดที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

หลักในการจัดหน้าหนังสือสำหรับเด็กต้องจัดให้มีลักษณะดังนี้

- ก. ต้องจัดให้มีดุลยภาพ (balancing) คือต้องสร้างความรู้สึกที่สมดุล

ของผู้อ่าน มีแกนกลางของเนื้อหาทั้งชายและขวา มีน้ำหนักถ่วงดุลทั้งชายและขวา มีการจัดเว้น
ขอบว่างริมหนังสือ ช่องว่างทั้งด้านใน ด้านนอก ด้านบน ด้านล่าง ช่วยให้เกิดความสวยงามและ
ทำให้เด็กไม่เมื่อยสายตาเวลาอ่าน

ข. ต้องจัดให้มีความกลมกลืน (harmony) เช่น รูปต่อรูปและตัวหนังสือควรมี
ความต่อเนื่องกัน มีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันทั้งหมดตั้งแต่หน้าแรกจนหน้าสุดท้ายสีต่าง ๆ ไม่
ควรขัดกัน

ค. มีเอกภาพ (unity) เนื้อหาภายในหนังสือมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็น
อันหนึ่งอันเดียวกัน

ง. มีจุดเด่นเร้าอารมณ์ (Gaza motion) ภายในหน้าหนังสือต้องมีจุดน่าสนใจ
จึงดึงความสนใจอาจดึงด้วยภาพ ดึงด้วยสี จุดสนใจของสายตาจะอยู่ที่กึ่งกลางครึ่งบนของหน้า
หนังสือ จึงควรออกแบบเอาภาพไว้ด้านบน ตัวหนังสือไว้ด้านล่างของภาพ

4) ลักษณะการจัดวางภาพในหน้าหนังสือ

ก. ภาพกับตัวหนังสืออยู่ในหน้าเดียวกัน อาจจะใช้แบบภาพกับ
ตัวหนังสือแยกกัน โดยภาพอยู่ด้านบนตัวหนังสืออยู่ด้านล่างหรือตัวหนังสือแทรกอยู่ระหว่างภาพ
หรือภาพกับตัวหนังสือทับกัน

ข. ภาพกับตัวหนังสืออยู่คนละหน้า ต้องคำนึงถึงการไล่สายตา จุดแรก
ของสายตาต้องมองด้านขวาก่อน จึงมีภาพวางไว้ทางขวาเสมอ

ค. การวางภาพและตัวหนังสือควบสองหน้า เป็นที่นิยมในหนังสือ
สำหรับเด็กสมัยใหม่ เพราะช่วยให้ผู้อ่านใช้สายตาเสริมมากขึ้น

ง. การจัดภาพมิติ โดยประดิษฐ์ภาพให้แยกตัวจากหน้าบนของหนังสือด้วย
การตัดต่อให้เห็นภาพหนาขึ้น ตัวหนังสือวางบนพื้นราบของหน้าหนังสือ

5) ขนาดของหนังสือสำหรับเด็ก หนังสือของเด็กไทยนิยมใช้รูปเล่มขนาด
ใหญ่ คือ แปกหน้ายกและขนาดกลางสิบหกหน้ายก ขนาดหนังสือสำหรับเด็กขึ้นอยู่กับจำนวนคำ
ด้วย หนังสือสำหรับเด็กเล็กจะใช้คำประมาณ 100 - 500 คำ หนังสือเด็กโตใช้คำประมาณ 1,000 -
3,000 คำ

6) ขนาดของตัวหนังสือหรือตัวอักษรพิมพ์ ขนาดตัวหนังสือมีความสำคัญ
ต่อการใช้สายตาของเด็กมาก เด็กยิ่งเล็กยิ่งต้องใช้อักษรตัวใหญ่ ถ้าเด็กโตใช้อักษรเล็กลง ลักษณะ
ตัวอักษรควรใช้ตัวดำ ตัวหนา เพื่อเหมาะกับสายตาของเด็ก

การจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสือสำหรับเด็ก สรุปได้ว่าจะต้องคำนึงถึงการ ออกแบบปก การจัดภาพ การจัดหน้า การจัดวางภาพในหน้า ขนาดของหนังสือและขนาดของ ตัวอักษรที่พิมพ์

4.6.5 หลักเกณฑ์การประเมินคุณค่าของหนังสือสำหรับเด็ก

การประเมินคุณค่าของหนังสือสำหรับเด็กมีหลักเกณฑ์ในการประเมิน มีผู้กล่าวถึงไว้ดังนี้

ชุตินา สัจจามันท์ (2543) ได้ให้เกณฑ์การประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็ก วัย 12-14 ปี สรุปได้ดังนี้

เกณฑ์การประเมินคุณค่าของหนังสือสำหรับเด็กวัย 12 - 14 ปี แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ เกณฑ์ทั่วไปและเกณฑ์เฉพาะประเภทของหนังสือ ซึ่งครอบคลุม 5 ประเด็น ได้แก่ เกณฑ์ทั่วไปครอบคลุม 2 ประเด็นคือ รูปเล่มและการจัดหน้า เกณฑ์เฉพาะประเภทหนังสือ ครอบคลุม 3 ประเด็นคือ สารคดี บันเทิงคดีและกวีนิพนธ์ ซึ่งในที่นี้ขอเสนอเฉพาะสารคดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เกณฑ์ทั่วไป มีรายละเอียดดังนี้

1.1 รูปเล่ม พิจารณาจากขนาดของเล่มพอเหมาะกับผู้อ่าน รูปเล่มและปก แข็งแรงทนทาน การออกแบบปกน่าสนใจ การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา ส่วนประกอบ ของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ กระจายคุณภาพดี ขนาดตัวอักษรเหมาะกับวัยของ ผู้อ่านและการเข้าเล่มแข็งแรงทนทาน

1.2 การจัดหน้า พิจารณาจากการจัดวางภาพประกอบและตัวอักษร ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้อ่าน ภาพประกอบช่วยให้ เข้าใจเนื้อเรื่องดียิ่งขึ้น ภาพประกอบมีคำบรรยายสั้น ๆ ภาพประกอบน่าสนใจ ภาพประกอบให้ ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านและปริมาณภาพประกอบ เหมาะสมกับเนื้อหา

2. เกณฑ์เฉพาะประเภทของหนังสือสารคดี

ครอบคลุมประเด็น 3 ประเด็น ได้แก่เนื้อหา แนวการเขียนและภาษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 เนื้อหา พิจารณาจากเนื้อหาให้ความรู้ที่ถูกต้อง เนื้อหาให้ความรู้ที่ ทันสมัยและเหมาะสมกับวัย เนื้อหาให้ความเพลิดเพลิน เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ และสังคม เนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เนื้อหาส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเนื้อหา มี ความยาวเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน

2.2 แนวการเขียน พิจารณาการนำเสนอความคิดชัดเจน การนำเสนอเนื้อหา ลำดับเป็นขั้นตอน การนำเสนอน่าสนใจ การนำเสนอแบ่งเป็นบทย่างเหมาะสม วิธีการนำเสนอ เหมาะสมกับเนื้อหาและวิธีการนำเสนอเหมาะสมกับความสนใจของผู้อ่าน

2.3 ภาษา พิจารณาจากภาษาสละสลวย ภาษาชัดเจน ภาษาเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การใช้โวหารเหมาะสมกับเนื้อหา การยกตัวอย่างชัดเจนเข้าใจง่ายและ ภาษาที่ใช้ถูกต้อง

เช่นเดียวกับถวัลย์ มาศจรัส (2545: 76-77) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนสารคดี ไว้ว่า การเขียนสารคดีนั้น ใจความแต่ละตอนจะต้องมีความแจ่มแจ้ง ประกอบไปด้วยสิ่งต่าง ๆ 3 ส่วน ดังนี้

1) เอกภาพ (unity) การเขียนสารคดีที่ดี ข้อเขียนนั้นจะต้องมีเอกภาพเป็นตัวกำกับอยู่ทุกใจความ ซึ่งความเป็นเอกภาพนี้ หมายถึง เมื่อจะเขียนเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็แล้วแต่ จะต้องเขียนถึงเรื่องนั้นเพียงเรื่องเดียว มีเป้าหมายที่ชัดเจนแน่นอน ใจความจะต้องสอดคล้องเกี่ยวเนื่องกันอย่างกลมกลืนและมีใจความสำคัญเพียงอย่างเดียว จึงจะเรียกว่างานเขียนนั้นมีเอกภาพ

2) สัมพันธภาพ (coherence)

สัมพันธภาพ หมายถึง การเขียนหนังสือให้แต่ละประโยคเกี่ยวโยงและสอดคล้องกันด้วยความสละสลวย ข้อความแต่ละตอนมีความคิดต่อเนื่องเป็นลำดับ ไม่สับสน ในช่วงใดช่วงหนึ่งจนทำให้ความคิดสะดุดหรือขาดตอนลง โดยการนำคำสันธานมาใช้เชื่อมประโยคแต่ละประโยคให้มีความสัมพันธ์กัน

3) สารัตถภาพ (emphasis)

สารัตถภาพ หมายถึง การเน้นใจความสำคัญของข้อความในแต่ละช่วงตอน ว่าเรื่องที่เขียนนั้นต้องการบอกอะไรแก่ผู้อ่าน จะต้องเขียนถึงสิ่งนั้นให้มากเป็นพิเศษ ส่วนพลความนั้นเป็นส่วนที่จะต้องเขียนเพื่อเสริมให้ใจความสำคัญโดดเด่นขึ้นมา การเขียนหนังสือในแต่ละเรื่องย่อจะประกอบไปด้วยใจความและพลความคู่กันเสมอ จึงจะทำให้ข้อเขียนสำเร็จเป็นเรื่องขึ้นได้

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก ทำให้ผู้ศึกษาได้แนวทางในการสร้างหนังสือให้มีความเหมาะสมกับเด็กในวัย 12 - 14 ปี ซึ่งเป็นเด็กในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบตั้งแต่รูปแบบและการพิมพ์ เนื้อหา ภาพประกอบ การใช้ภาษาและคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสือ เพื่อให้การสร้างหนังสือในครั้งนี้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในที่นี้ขอก้าวถึงความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม วิธีการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมในรูปของสารคดี วัตถุประสงค์ของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม และการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.7.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการได้อนุญาตให้นำมาใช้ในโรงเรียนได้ นอกเหนือจากหนังสือเรียน มีผู้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้หลายท่าน ดังนี้

กรมวิชาการ (2539) ได้ให้คำจำกัดความหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า เป็นหนังสือที่บรรจุความรู้ ซึ่งอาจจะเป็นความรู้ส่วนใดส่วนหนึ่งจากหลักสูตร หรือความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์เสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งเป็นนักเรียนวัยต่าง ๆ มีลักษณะแนวการเขียนทั้งในแง่ให้สาระ ประโยชน์โดยตรงในลักษณะการเขียนแบบสารคดี (non fiction) และให้ความสนุกในลักษณะการเขียนแบบบันเทิงคดี (fiction) ปะปนอยู่ด้วย แต่ที่เน้นหนักในแง่สาระ ประโยชน์มากกว่าความบันเทิง หนังสืออ่านเพิ่มเติมในสมัยก่อนมักเรียกว่า หนังสืออ่านประกอบ หนังสือประกอบการเรียนการสอน เป็นต้น

จินตนา ไบกาซูยี (2542: 6) ได้อธิบายความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล และหนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่า หนังสืออ่านประกอบ

ถวัลย์ มาศจรัส (2545 : 194) ได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ไว้ว่าคือหนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตร เป็นการนำเนื้อหาในหลักสูตรมาเขียนในลักษณะต่าง ๆ อาจเขียนในรูปของร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้ เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและผู้เรียนสามารถศึกษาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรแต่มีรายละเอียดมากกว่า เขียนชวนอ่านมากกว่าแบบเรียนและเป็นหนังสือที่เด็กนักเรียนสามารถใช้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง และเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและเพื่อส่งเสริมการอ่านการค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียน ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

4.7.2 ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ลักษณะที่สำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีผู้กล่าวถึงไว้ดังนี้
สมพร จารุณัฐ (2540 : 5-8) ได้เสนอลักษณะที่สำคัญของหนังสืออ่าน
เพิ่มเติมสรุปได้ดังนี้

1. ส่งเสริมความรู้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ หรือ
ทักษะความคิดรวบยอด และหลักการหรือทฤษฎีเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่อง ซึ่งเป็น
ประโยชน์แก่ผู้อ่านในการดำรงชีวิต การศึกษาหาความรู้ รวมทั้งก่อให้เกิดความเจริญงอกงามและ
พัฒนาการในด้านต่าง ๆ

2. ส่งเสริมสติปัญญา หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้
ผู้อ่านพัฒนาทักษะในการสังเกต ตีความ เปรียบเทียบ ใช้เหตุใช้ผล จำแนกแจกแจงประเมินค่า
ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะเหล่านั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่างกล่าว

3. ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม หนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากเนื้อหาสาระที่
เป็นความรู้และส่งเสริมสติปัญญาแล้ว ยังควรสอดแทรกแนวคิดที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจ
เรื่องราวได้ กล่าวคือใช้ภาษาที่ถูกต้องและพอเหมาะแก่ความรู้และประสบการณ์

4. ส่งเสริมความเข้าใจ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรเสนอเนื้อหาสาระใน
ลักษณะที่ส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องราวได้ กล่าวคือใช้ภาษาที่ถูกต้องและ
พอเหมาะแก่ความรู้และประสบการณ์ ทางด้านการใช้ภาษาของผู้อ่าน เสนอเนื้อหาตามลำดับ
ขั้นตอนของความรู้และพัฒนาสติปัญญาของผู้อ่าน ให้ตัวอย่างที่เหมาะสม ตลอดจนใช้เทคนิควิธี
หรือเรื่องส่งเสริมความเข้าใจอื่น ๆ เช่น ภาพประกอบ แผนภูมิตารางคำถาม และอภิธานศัพท์
 เป็นต้น

5. ส่งเสริมความรู้ด้วยตนเอง หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีลักษณะที่กระตุ้น
ให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือผู้เขียนควร
พิจารณาเสนอเรื่องราวที่เด็กแต่ละวัย เน้นให้ความสำคัญและประโยชน์ของเรื่องราวที่เสนอ ซึ่ง
สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้เรียน สอดแทรกคำถามช่วยต่าง ๆ ตลอดจนเสนอแนะหนังสืออื่น ๆ ที่ผู้อ่าน
อาจจะไปศึกษาให้กว้างขวางลึกซึ้งตามความสนใจ

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534: 1) กล่าวว่า หนังสือสำหรับเด็กมี
หน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้ความบันเทิงเป็นเครื่องมือส่งเสริมการอ่านและความเข้าใจภาษาของเด็ก
สร้างนิสัยรักการอ่านเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ตลอดจนเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนา
ด้านสติปัญญา อารมณ์ และจิตใจ

นอกจากนี้ จินตนา ไบกาชุย (2536 : 149 – 218) ยังได้กล่าวถึงลักษณะ
ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีไว้ สรุปได้ดังนี้

1. จำนวนภาษา จะต้องเป็นภาษาไทยที่ดี
2. ใช้เครื่องหมายวรรคตอน เพื่อให้ข้อเขียนแม่นยำ กระจ่างน่าอ่าน
3. คำย่อต่าง ๆ ควรใช้ให้ถูกต้อง
4. มีเอกภาพ
5. มีสัมพันธภาพ มีการลำดับความที่ดี
6. มีความกระชับและรัดกุม
7. มีความยาวเหมาะสม

ประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม มักกำหนดตามระดับผู้อ่านหรือกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผู้เขียนจะต้องรู้ว่าผู้อ่านคือใคร ระดับสติปัญญา ความรู้และประสบการณ์เดิมมีมากขนาดไหน โดยมากนิยมแบ่งดังนี้ (จินตนา ไบกาชุยี่ 2536 :149)

1. กลุ่มวัยเริ่มเรียน อายุระหว่าง 0-5 ปี
2. กลุ่มวัยเรียนประถมศึกษาตอนต้น อายุระหว่าง 6-8 ปี
3. กลุ่มวัยเรียนประถมศึกษาตอนปลาย อายุระหว่าง 9-11 ปี
4. กลุ่มวัยเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อายุระหว่าง 12-14 ปี
5. กลุ่มวัยเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุระหว่าง 15-18 ปี

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรจะมีลักษณะดังนี้คือเสริมสร้างความสนใจในการอ่าน มีความกระชับ ใช้ภาษาได้ถูกต้องน่าอ่าน ส่งเสริมสติปัญญาความรู้ และสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

4.7.3 วิธีการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมในรูปของสารคดี

ได้มีผู้กล่าวถึงวิธีการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมในรูปของสารคดีไว้ หลายท่านดังนี้

บุญเหลือ เทพสุวรรณ (อ้างถึงใน ถวัลย์ มาศจรัส 2535 : 77) ได้ให้ความหมายของสารคดีว่า เป็นงานเขียนที่ไม่มีตัวละครสมมติ สารคดีถึงแม้จะเป็นงานเขียนที่ผู้เขียนมีเจตนาจะให้ความรู้แก่ผู้อ่าน แต่ก็แฝงเล็งจะให้ความพึงพอใจ พงษ์เล็งการเลือกเฟ้นถ้อยคำในภาษาที่ทำให้เกิดอารมณ์ตามสมควร งานเขียนที่แฝงเล็งเชิงความรู้ พงษ์เล็งจะสอนโดยไม่คำนึงถึงอารมณ์ไม่ถือว่าเป็นสารคดี เป็นหนังสือความรู้หรือหนังสือวิชาการ

ในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยใช้การเขียนในรูปสารคดีดังกล่าว จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการเขียนสารคดี สรุปได้ดังนี้

1) เนื้อหา

เนื้อหาของสารคดีตามที่นิยามไว้นั้น จะเห็นว่าสารคดีมีเนื้อหาต่างไปจากงานเขียนทางวิชาการ ต่างไปจากเรื่องสั้นนวนิยาย

สารคดีมีรูปแบบการเขียนที่มีลักษณะเฉพาะ ขณะที่เรื่องสั้นหรือนวนิยายจะผสมผสานระหว่างจินตนาการกับเนื้อหาสาระที่อิงความจริงบ้าง ใช้ภาษาหลากหลาย แต่สารคดีจะต้องมีที่มาจากเรื่องจริงไม่ใช่จากจินตนาการ การเขียนสารคดีจึงต้องยึดหลักดังนี้

- 1.1) เป็นงานเขียนที่มุ่งแสดงข้อมูล
- 1.2) ให้ความรู้แก่ผู้อ่าน
- 1.3) เสนอสาระและเรื่องราวสามารถตรวจสอบได้
- 1.4) มีแง่คิดต่อผู้อ่าน ประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

2) ภาษาสารคดี

สารคดีมีรูปแบบภาษาแตกต่างจากงานบันเทิงคดี ซึ่งปกติกการเขียนสารคดี จะใช้ภาษาที่เป็นแบบแผนเป็นหลักในการเขียน โดยมีลักษณะดังนี้

- (1) เป็นคำสุภาพ
- (2) ใช้ภาษาที่มีศักดิ์ของคำในระดับเดียวกัน ไม่นำภาษาแสดงเข้ามาปะปนในงานเขียน
- (3) ไม่มีการตัดและลดทอนรูปประโยค
- (4) ใช้น้ำหนักเสียงของคำที่มีลักษณะเคร่งขรึม เป็นกลาง ไม่ตลกขบขัน
- (5) ไม่ใช้ภาษาที่แสดงออกถึงความรุนแรง
- (6) หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่เป็นโวหาร
- (7) มีความเคร่งครัดและรักษามาตรฐานของภาษา

ดังนั้นเมื่อจะเขียนสารคดีจึงควรใช้ภาษาให้เหมาะกับประเภทของงานเขียนด้วยและพึงระลึกอยู่เสมอด้วยว่า งานเขียนที่เป็นแบบแผนนั้นมิได้หมายถึงภาษาที่แข็งกระด้าง จึงจะเป็นภาษาที่เป็นแบบแผนได้

3) ภาพประกอบ

สารคดีต้องมีภาพประกอบ เพราะภาพถ่ายจะช่วยเสริมเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้นและยังช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้สึกได้ว่า ไปรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ นั้นด้วยตนเอง ภาพที่ถ่ายควรมีลักษณะดังนี้

- (1) เสริมให้เนื้อหาเด่นชัดยิ่งขึ้น
- (2) ภาพกับเนื้อหาเป็นเรื่องเดียวกัน

(3) เป็นภาพจากแหล่งข้อมูลโดยตรง หรือคัดลอกมาจากภาพในอดีตที่เกี่ยวกับเนื้อหา

(4) มีมุมถ่ายหลาย ๆ มุมทั้งมุมกว้าง เพื่อแสดงเรื่องราวและมุมแคบเพื่อเน้นความสำคัญ มุมสูงเพื่อให้ภาพแปลกตา และมุมต่ำเพื่อแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่

(5) ถ้าใช้ภาพเขียนประกอบต้องเขียนถูกต้องตามหลักความจริง

(6) มีคำบรรยายภาพที่ถูกต้องชัดเจน

ถวัลย์ มาศจรัส (2538 : 122 - 124) กล่าวถึงวิธีการเขียนสารคดี

สรุปได้ดังนี้

1. การเลือกเนื้อหาที่เขียนต้องเป็นเรื่องจริงไม่ใช่จินตนาการ มีสาระและตรวจสอบได้

2. การใช้ภาษา ต้องใช้ภาษาที่เป็นแบบแผน เช่น เป็นคำสุภาพ ไม่ใช่ภาษาสแลง

3. สารคดีต้องมีภาพประกอบ เพราะภาพถ่ายซึ่งเป็นภาพสีธรรมชาติจะช่วยเสริมเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกว่าได้ไปรับรู้เรื่องราวดังกล่าวนั้นด้วยตนเอง อีกทั้งช่วยให้งานเขียนสมบูรณ์น่าเชื่อถือ และยังเป็นการเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านอีกด้วย

การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป สมพร จารุณี (2538 : 6 - 8) กล่าวว่า การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมมักนิยมเขียนในเชิงสารคดี เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมเชิงสารคดีคือ เน้นให้ผู้อ่านได้รับความรู้เป็นสำคัญเนื้อหาในหนังสือจึงมักจะเกี่ยวกับเรื่องของบุคคล สถานที่ และเหตุการณ์ที่เป็นความจริง ซึ่งเนื้อหาที่นำมาเขียนจะต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง

4.7.4 วัตถุประสงค์และประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

วัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม สมพร จารุณี (2541 : 35-45) ได้กล่าวถึงหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า เป็นหนังสือที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. พัฒนาการทางภาษา คือ ช่วยให้มีความสามารถทางการฟัง พูด อ่าน และเขียน

2. พัฒนาการทางความคิดและสติปัญญา สร้างจินตนาการ

3. พัฒนาทางบุคลิกภาพ การอ่านหนังสือจะช่วยให้เด็กนำเหตุการณ์และเรื่องราวที่ปรากฏในเรื่องมาพัฒนาตนเองได้

4. พัฒนาทางสังคม อิทธิพลความคิดความเชื่อที่ปรากฏในหนังสือ จะเป็นแนวทางในการพัฒนาความคิด ความประพฤติ รู้จักวางตัว รู้หน้าที่และบทบาทในสังคมได้

จากการศึกษาวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงได้นำมาเป็นแนวทางในการวางแผนการสร้างหนังสือในครั้งนี้

4.7.5 รูปแบบและแนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

มีผู้กล่าวถึงรูปแบบและแนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

สมพร จารุณัฐ (2545 : 8-9) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า อาจจัดทำได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับความสามารถและความถนัดของผู้เขียน จุดมุ่งหมายและธรรมชาติเนื้อหาของหนังสือ ตลอดจนขวัญและประสบการณ์ของผู้อ่าน อาจจำแนกรูปแบบของการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้หลายรูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบความเรียง ซึ่งสามารถจำแนกออกได้หลายรูปแบบ เช่น การเขียนอธิบาย บรรยาย อภิปราย สืบค้น แก้ปัญหา วิเคราะห์และพรรณนา เป็นต้น

2. รูปแบบนิทาน

3. รูปแบบนิยาย

4. รูปแบบคำประพันธ์

ถวัลย์ มาศจรัส (2538 : 47) ได้กล่าวถึงรูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยทั่วไปจะมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า แต่หนังสือสำหรับเด็กที่เรียกว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสืออ่านเพิ่มเติมจะมีรูปแบบอยู่ 4 รูปแบบ คือ

1) หนังสือ Die-Cut เป็นหนังสือที่ตัดเป็นรูปแบบต่าง ๆ เช่น วงกลม รูปดาว รูปรถ รูปตะกร้า

2) หนังสือ Pop-up คือ หนังสือสามมิติ เมื่อเปิดหนังสือออกมาจะมีรูปต่าง ๆ ขึ้นขยายออกมาจากหน้าหนังสือ เป็นภาพบ้านยื่นออกมามีประตู หน้าต่างที่เปิดได้ เป็นภาพสัตว์ที่ลุกขึ้น นั่ง นอน ยืน ในต่างประเทศที่มีการพิมพ์ที่ก้าวหน้า จะมีเสียงประกอบด้วย

3) หนังสือ Up right คือหนังสือแนวตั้งปกติ

4) หนังสือ Oblong เป็นหนังสือแนวนอนทั่ว ๆ ไป

ดังนั้นรูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะเป็นรูปแบบใดขึ้นอยู่กับความถนัด ความเชี่ยวชาญของผู้เขียน จุดมุ่งหมายและธรรมชาติของเนื้อหาสาระของหนังสือ ขวัญและประสบการณ์ของผู้อ่าน

จินตนา ไบกาซูยี (2536 : 147 - 173) ได้กล่าวว่าผู้ที่ประสงค์จะสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีการวางแผนการเขียนของตนไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียน และป้องกันการสับสนในขณะที่ดำเนินการ แนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีดังนี้

1. กำหนดประเภทของหนังสือ ควรคำนึงถึงลักษณะที่กรมวิชาการกำหนด ลักษณะและประโยชน์ในการใช้ และความชำนาญของตนเองประกอบ
2. กำหนดจุดประสงค์ชัดเจน
3. กำหนดระดับผู้อ่านกลุ่มเป้าหมาย เพศ วัย การศึกษา ความสนใจในการอ่าน
4. กำหนดเนื้อหา
5. หัวข้อเรื่อง
6. กำหนดชื่อเรื่อง
7. กำหนดโครงสร้างเนื้อหา

จากการศึกษาขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้ศึกษาได้นำมาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือดังนี้

- 1) กลุ่มผู้อ่านหนังสือคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- 2) แหล่งที่มาของหัวข้อเรื่องคือ อำเภอเทพสถิต ซึ่งเป็นเรื่องราวของท้องถิ่น อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 3) การกำหนดชื่อเรื่องต้องให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องว่า

อำเภอเทพสถิต

- 4) โครงสร้างของเนื้อหา ประกอบด้วยเนื้อหาและกิจกรรมท้ายบท
- 5) แนวการเขียน เป็นแบบสารคดี
- 6) รูปเล่มหนังสือ ใช้ขนาดมาตรฐานทั่วไปคือ ขนาด 8 หน้ายก

4.7.6 การประเมินคุณภาพของหนังสือ

สิ่งที่ควรพิจารณาในการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านประกอบ มีผู้กล่าวถึงไว้หลายท่านดังนี้

สนั่น มีชันหมาก (2537 : 184 - 185) เสนอไว้สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะรูปเล่ม
 - 1.1 ปก
 - 1.2 รูปเล่มในภาพรวม

- 1.3 คุณภาพวัสดุ
- 1.4 ขนาดตัวอักษรและความชัดเจน
- 1.5 ขนาดรูปเล่มและจำนวนหน้า
- 1.6 ศิลปะการจัดหน้า
2. ภาพประกอบ
 - 2.1 ความชัดเจน
 - 2.2 ลักษณะความสมจริง
 - 2.3 ขนาด
 - 2.4 จำนวน
 - 2.5 ความเหมาะสม
 - 2.6 คำอธิบายประกอบภาพ
3. เนื้อหา
 - 3.1 วิธีการเสนอเรื่อง
 - 3.2 ความสอดคล้องกับหลักสูตร
 - 3.3 การเรียงลำดับความยากง่าย
 - 3.4 เอกภาพและความกลมกลืนของหนังสือ
 - 3.5 การเน้นสาระสำคัญ
 - 3.6 ความถูกต้องตรงกับเหตุการณ์
 - 3.7 กิจกรรมเสนอแนะ
 - 3.8 ภาคผนวกท้ายบท
4. การใช้ภาษา
 - 4.1 ความถูกต้องตามหลักภาษา
 - 4.2 ความชัดเจนของข้อความ
 - 4.3 ความเหมาะสมของการใช้ศัพท์
 - 4.4 เครื่องหมายวรรคตอน
5. แนวคิดริเริ่มของผู้อ่าน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม นับว่าเป็นประโยชน์เป็นอย่างมากในการศึกษาแนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้มีคุณภาพเหมาะสมแก่การนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ โดยผู้ศึกษาได้ใช้หลักการพิจารณาการกำหนดเนื้อหาที่มีความ

เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความจำเป็นในการสร้าง วิธีการสร้างหนังสือ ตลอดจนการประเมินคุณภาพของหนังสือ

4.8 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอำเภอเทพสถิตในปัจจุบัน

ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าข้อมูลเรื่องอำเภอเทพสถิต จากเอกสารและหนังสือหลายเล่ม ซึ่งพอจะสรุปเรื่องอำเภอเทพสถิตในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

4.8.1 ประวัติและความเป็นมาของเทพสถิต

“อำเภอเทพสถิต” เดิมเป็นชุมชนเล็ก ๆ ในเขตอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่ตั้งที่ว่าการอำเภอชื่อ บ้านวะตะแบก สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เต็มไปด้วยภูเขา มีคนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในป่าลึกบนยอดเขาสูง เรียกว่า “ชาวบน” หรือ “ชาวคง” หรือ “ญัฮกร” ซึ่งเป็นชนเผ่ามอญโบราณมีภาษาพูดเป็นของตนเอง แต่ไม่มีภาษาเขียน เนื่องจากบริเวณนี้อุดมไปด้วยไม้มีค่าหลายชนิดและสัตว์ป่าต่าง ๆ มากมาย ทำให้ประชาชนในชุมชนจึงพร้อมใจเปลี่ยนชื่อจาก วะตะแบก เป็น เทพสถิต อันหมายถึง เป็นที่อยู่อาศัยของเทวดาและเทพธิดาทั้งหลาย ในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2519 ซึ่งเป็นวันยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอนั้นเอง โดยมีนายสมจิตต์ ตามประวัติ เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอคนแรก และยกฐานะเป็นอำเภอเทพสถิต เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2526 ตั้งอยู่ในพื้นที่ 55 ไร่ อยู่ในท้องที่บ้านห้วยเกตุ หมู่ที่ 2 ตำบลวะตะแบก มีนายอำเภอทั้งสิ้น 17 คน และนายสุธี ทองแย้ม เป็นนายอำเภอคนปัจจุบัน (หัวหน้ากิ่ง 6 คน และนายอำเภอ 11 คน)

4.8.2 สภาพทางภูมิศาสตร์

1) ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอเทพสถิตตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดชัยภูมิ ห่างจากตัวจังหวัดเป็นระยะทางประมาณ 105 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 875.6 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 547,250 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ จดอำเภอภักดีชุมพลและอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ
 ทิศใต้ จดอำเภอด่านขุนทดและกิ่งอำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา
 ทิศตะวันออก จดอำเภอบำเหน็จณรงค์ และอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
 ทิศตะวันตก จดอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์และอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

2) ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศประกอบด้วยที่ราบสลับภูเขาสูง มีภูเขาที่สำคัญคือ เขาพนมโดม เขาน้ำลาด เขานางรักษ์ เขาขยหอม เขาคันหอก และเทือกเขาพังเหย มีแม่น้ำ (ลำ

ห้วย) ที่สำคัญ 5 สาย คือ ลำคันฉู ลำกระจวน ลำเชียงทา ห้วยวังตาลาด ห้วยยางลาดชุม และ ห้วยโป่ง-ขุนเพชร พื้นที่ภูเขาและป่าสงวนแห่งชาติ 191,536 ไร่

3) ลักษณะภูมิอากาศ

ภูมิอากาศของอำเภอประสบความสำเร็จติดต่อกันมานานหลายปี ในฤดูฝนมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 40 มม. ในฤดูร้อนมีอุณหภูมิเฉลี่ย 38 องศาเซลเซียส และฤดูหนาวมีอุณหภูมิเฉลี่ย 15 องศาเซลเซียส ภูมิอากาศของอำเภอเทศกิตเป็นแบบมรสุม มีสามฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม ถึง 30 พฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน ถึง วันที่ 30 กันยายนและฤดูหนาว จะเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ถึง วันที่ 29 กุมภาพันธ์ ของทุกปี

4) การปกครอง

การปกครองของที่นี่แบ่งการปกครองออกเป็นองค์การบริหารส่วน ตำบล 5 แห่งและเทศบาล 1 แห่ง

5) ประชากรและสภาพสังคม

ประชากรมีทั้งสิ้น 65,900 คน (สำรวจ เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2549) ชาย 33,384 คน หญิง 32,516 คน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ เป็นสังคมชนบทช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

6) อาชีพและเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่การทำนา ทำสวน ทำไร่และเลี้ยงสัตว์ โดยมีพื้นที่เกษตรกรรม จำนวนทั้งสิ้น 355,714 ไร่ ซึ่งแบ่งเป็นทำนาจำนวน 10,100 ไร่ ทำสวน จำนวน 10,020 ไร่ ทำไร่ จำนวน 212,000 ไร่และเลี้ยงสัตว์ จำนวน 123,549 ไร่

7) การคมนาคม

เส้นทางคมนาคมของอำเภอนี้ติดต่อกับอำเภอข้างเคียงและจังหวัดอื่น ๆ โดยทางรถยนต์และรถไฟ ดังนี้

7.1) ทางรถยนต์ มีถนนสามสาย ได้แก่ ถนนสุนทรารายณ์ (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 205) ถนนสายชัยภูมิ - นครสวรรค์ (ทางหลวงหมายเลข 225) และถนนสายชัยภูมิ - อำเภอเทพสถิต

7.2) ทางรถไฟสายกรุงเทพ ฯ - หนองคาย (มีสถานีจอดในอำเภอจำนวน สาม สถานี) นอกจากนี้ เป็นทางหลวงชนบทที่เชื่อมต่อระหว่างตำบลกับหมู่บ้าน

4.8.3 สิ่งที่น่าสนใจในอำเภอเทพสถิต

ในอำเภอเทพสถิตมีสิ่งที่น่าสนใจ ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว ประเพณี และ ผลิตภัณท์ที่น่าสนใจ ดังนี้

1) สถานที่ท่องเที่ยว

อำเภอเทพสถิตมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งที่สวยงามและน่าสนใจไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติเช่น อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม ทุ่งกระเจียว สูดแผ่นดิน ลานหินงาม น้ำตกเทพประทาน น้ำตกเทพนา น้ำตกเทพทองคำ หรือสถานที่ที่น่าสนใจทาง พระพุทธศาสนาเช่น พระพุทธบาทเขายายหอม วัดเขาประดู่ชุมพล วัดเทพบุตรบรรพต วัดวะ ตะแบกและอื่น ๆ อีกจำนวนมากล้วนแต่เป็นสถานที่ที่รุ่มร้อนด้วยบรรยากาศที่เย็นสบายของธรรมชาติ ที่สวยงามและน่าสนใจยิ่ง

2) ประเพณีและความเชื่อ

ประเพณีที่น่าสนใจของเทพสถิตมีหลายประเพณี ตั้งแต่การเกิดจนถึง การตายของชาวภูษุกร(ยา-กัวร์)หรือมอญโบราณแห่งเทพสถิต หรือที่เรียกกันว่าชาวบน หากผู้หญิง คลอดบุตรจะต้องอยู่ไฟ 4 คืน คนที่มาเยี่ยมคลอดจะต้องได้รับการผูกแขนด้วยฝ้ายทุกคนไม่ว่าชาย หรือหญิงเด็กหรือคนแก่ ไม่เช่นนั้นมีความเชื่อว่าจะทำให้เป็นโรคกะเอยี หรือหืดหอบได้ นอกจากนี้ยังมีประเพณีแห่พระและจุดพลุ ประเพณีแต่งงานชาวบน ประเพณีการตายที่ต้องนำไป ฝังโดยมีความเชื่อในการนำศพออกจากบ้านให้ศพออกด้านข้างฝาบ้านที่จัดไม้กระดานนั้นออก ประเพณีการฟ้อนผีฟ้า ชาวบนมีความเชื่อเรื่องภูตผีวิญญานและนิยมแต่งงานในหมู่เดียวกัน และประเพณีอื่น ๆ ที่น่าสนใจควรค่าแก่การศึกษา

3) ผลิตภัณท์ที่น่าสนใจ

ผลิตภัณท์ที่น่าสนใจของตำบลอีกหลายรายการ เช่น ผลิตภัณท์จากไม้ มะม่วง ของกลุ่มหัตถกรรมไม้มะม่วง หัตถกรรมจากเศษไม้ ของกลุ่มงานศิลปประดิษฐ์ไม้ มงคล ผลิตภัณท์ดอกกระเจียวดินหอม ดอกไม้ประดิษฐ์จากดินหอมของกลุ่มอาชีพทำดอกไม้ ประดิษฐ์ และของที่ระลึกด้วยดินหอมและผ้า

เนื่องจากอำเภอเทพสถิตที่มีความน่าสนใจหลากหลาย ผู้ศึกษาได้ คัดเลือกเนื้อหาสำหรับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต เฉพาะที่เห็นว่า เหมาะสมกับผู้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ เพื่อให้ง่ายแก่การ ลำดับความคิดของนักเรียนและครอบคลุมความรู้ในทุก ๆ ด้านของอำเภอเทพสถิตดังนี้คือ ความ เป็นมาและปัจจุบันเทพสถิต แหล่งท่องเที่ยวเทพสถิต วัฒนธรรมทางภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี การละเล่นพื้นบ้านเทพสถิต คนดีเทพสถิตและของดีเทพสถิต

4.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ผู้ศึกษาได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

4.9.1 งานวิจัยในประเทศ

ในปี 2540 ลักษณ์า รอดสน (บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “เรือ...สายน้ำ...ชีวิตชาวปทุมธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่อง “เรือ...สายน้ำ...ชีวิตชาวปทุมธานี” เพื่อนำไปหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น โดยที่ผู้วิจัยใช้วิธีการสอบถามข้อมูลมาเรียบเรียงโดยแต่งเป็นความเรียงที่มีรูปภาพประกอบ แล้วนำไปให้กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ประเมินความถูกต้องของเนื้อหาประสิทธิภาพการพัฒนาหนังสือด้วยแบบสอบถาม นำหนังสือไปศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์และแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า เนื้อหาสาระของหนังสือมีความถูกต้องร้อยละ 97.4 ส่วนประกอบต่างๆ ของหนังสืออยู่ในเกณฑ์ดี เป็นหนังสือที่ให้ความรู้และสาระประโยชน์ การนำเสนอเนื้อหาทำให้อ่านแล้วเพลิดเพลิน ไม่น่าเบื่อ เป็นหนังสือที่ส่งเสริมเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี เมื่อนำหนังสือไปทดลองใช้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.5

ในปีต่อมา จันทรา ทองสมัคร ได้ทำวิจัยเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องประเพณีท้องถิ่นนครศรีธรรมราช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช (2541:บทคัดย่อ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ประเพณีท้องถิ่นนครศรีธรรมราช” และการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาท้องถิ่นของเรา และนักเรียนที่เรียนวิชาท้องถิ่นของเรา ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ประเพณีท้องถิ่นนครศรีธรรมราช” ที่สร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างคืออาจารย์ผู้สอนวิชาท้องถิ่นของเรา จำนวน 23 คน นักเรียนจำนวน 448 คน ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนเนื้อเรื่อง ด้านการใช้ภาษา ด้านภาพประกอบ อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากและนักเรียนมีความคิดเห็นด้านรูปเล่มและการพิมพ์อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดแต่อาจารย์อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ในปีเดียวกันสมทรง พิทักษ์พิเศษ ได้ทำวิจัยเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่นไทยรามัญ จังหวัดราชบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดราชบุรี(2541:บทคัดย่อ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “วัฒนธรรมท้องถิ่นไทยรามัญ จังหวัดราชบุรี” และเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนรายวิชา ส 071 ท้องถิ่นของเรา 1

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมี 3 กลุ่ม คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรมไทย รามัญ จำนวน 12 คน ด้านการพัฒนาหนังสือจำนวน 4 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 14 คน โดยใช้วิธีวิจัยในการศึกษาค้นคว้าเอกสาร เก็บข้อมูลภาคสนาม วิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วนำมาเขียน เรียบเรียงเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมและหาประสิทธิภาพของหนังสือ ผลการวิจัย พบว่า (1) ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในด้านเนื้อหาสาระมีความถูกต้องร้อยละ 94.16 (2) ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหนังสือ มีระดับคะแนนเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี (3) ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ประเมิน โดยนักเรียนมีระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี และ(4) คุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหนังสือและนักเรียนมีความสอดคล้องกันในด้านคุณค่า และประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ในปี 2544 นันทกาญจน์ อาจารย์ ได้ทำวิจัยเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประเพณีท้องถิ่นระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดระยอง(บพคัตย่อ) การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องประเพณีท้องถิ่นระยอง และเพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาท้องถิ่นของเราและนักเรียนที่เรียนที่เรียนวิชาท้องถิ่นของเรา ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการวิจัย ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องท้องถิ่นเมือง ระยอง การวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านรูปแบบและการพิมพ์ทั้งอาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านเนื้อหา ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านภาพประกอบและแผนภูมิ ความ คิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับ อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด และนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก

อีก 2 ปีต่อมา วรณธนา คำสุภา ได้ทำวิจัยเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ดำนานพื้นบ้านหริภุญชัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดลำพูน (2546 : บพคัตย่อ) การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ดำนานพื้นบ้านหริภุญชัย และเพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการศึกษา ค้นคว้าได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ดำนานพื้นบ้านหริภุญชัย การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการจัดทำรูปแบบ เนื้อหา และการใช้ภาษา ภาพประกอบ มีค่าดัชนีความ สอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน ด้านรูปแบบ การใช้ภาษา เนื้อหา และภาพประกอบ ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 สรุปว่าหนังสืออ่าน เพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพระดับสูง

ในปีเดียวกัน สรัญญา ทับเคลียว ได้ทำวิจัยเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง

เมืองหลังสวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร (2546 : บทคัดย่อ) การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เมืองหลังสวนและเพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาค้นคว้าได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เมืองหลังสวน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสรุปได้ว่า หนังสือมีคุณภาพในด้านการจัดทำรูปเล่ม ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา และคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับดี และหนังสือมีความเหมาะสมในระดับมาก ความคิดเห็นของนักเรียนสรุปได้ว่า หนังสือมีคุณภาพในด้านการจัดทำรูปเล่ม ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา และคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับดีและหนังสือมีความเหมาะสมกับนักเรียนในระดับมาก

ต่อมาปี 2549 สุพรรณิ ภักษา ได้ทำวิจัยเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ของดีเมืองลิกอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครศรีธรรมราช (บทคัดย่อ) การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ของดีเมืองลิกอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ของดีเมืองลิกอร์ ที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาค้นคว้าได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องของดีเมืองลิกอร์ ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการจัดทำรูปเล่ม เนื้อหาและการใช้ภาษา ภาพประกอบ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 สรุปว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพระดับสูง

และในปีเดียวกัน อรุณวัฒนา สงค์พิมพ์ ได้ทำวิจัยเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง วรรณกรรมสู่ขวัญท้องถิ่นศรีสะเกษ (2549 : บทคัดย่อ) การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วรรณกรรมสู่ขวัญท้องถิ่นศรีสะเกษ และเพื่อหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมวรรณกรรมสู่ขวัญท้องถิ่นศรีสะเกษ ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านการใช้ภาษา ภาพประกอบ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ พบว่าหนังสือมีคุณภาพจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1

และในปีนี้ สุระภี ผกาพันธ์ ยังได้ทำวิจัยเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง วรรณกรรมที่ปรากฏในภาพจำหลักบนเขาพระวิหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 จังหวัดศรีสะเกษ (2549 : บทคัดย่อ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องวรรณกรรมที่ปรากฏในภาพจำหลักบนเขาพระวิหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 จังหวัดศรีสะเกษ และเพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องวรรณกรรมที่ปรากฏในภาพจำหลักบนเขาพระวิหาร สำหรับ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จังหวัดศรีสะเกษ การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประเมินด้านเนื้อหา วิธีการนำเสนอ การใช้ภาษา การจัดทำรูปเล่มและภาพประกอบ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.89-1.00 และมีค่าความสอดคล้องโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.97 และผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียนเห็นว่ามีคุณภาพในระดับดีมาก โดยภาพรวมหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีคุณภาพดีมาก

ปีเดียวกัน สุรัตนา พันธุ์พิธ ได้ทำวิจัยเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามตำบลในจังหวัดชัยนาท (2549 : บทคัดย่อ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามตำบลในจังหวัดชัยนาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชัยนาท และเพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามตำบลในจังหวัดชัยนาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชัยนาท การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินด้านการจัดรูปเล่มการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.75 - 1.00 และมีค่าความสอดคล้องโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.96 และผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เรียน จำนวน 10 คน ประเมินด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสือ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.75 - 1.00 และมีค่าความสอดคล้องโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.98 สรุปว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

และในปีเดียวกัน เนตรนภา นิษานนท์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกันโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่อง เล่าเรื่องเมืองนครศรีธรรมราช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่อง เล่าเรื่องเมืองนครศรีธรรมราช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (2) ศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่อง เล่าเรื่องเมืองนครศรีธรรมราช (3) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนสองกลุ่มที่มีสภาพแวดล้อมต่างกัน (4) ศึกษาเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่อง เล่าเรื่องเมืองนครศรีธรรมราช และ (5) เปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 1 ห้องเรียน และโรงเรียนวัดทุ่งไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 1 ห้องเรียน โดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม

ได้กลุ่มตัวอย่าง 2 ห้อง ๆ ละ 30 คน รวม 60 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เล่าเรื่องเมืองนครศรีธรรมราช แบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ และแบบวัด เจตคติต่อหนังสือ ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เล่าเรื่องเมืองนครศรีธรรมราช มี ประสิทธิภาพ 84.92/76.77 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 (2) นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ก่อนเรียนและหลังเรียนนักเรียนกลุ่มต่างอำเภอและนักเรียน กลุ่มอำเภอเมือง มีความสามารถในการอ่านจับใจความไม่แตกต่างกัน (4) หลังเรียนโดยใช้หนังสือ อ่านเพิ่มเติม นักเรียนมีคะแนนเจตคติต่อท้องถิ่นสูงขึ้นและ (5) ก่อนเรียนนักเรียนกลุ่มต่างอำเภอ และนักเรียนกลุ่มอำเภอเมืองมีเจตคติต่อท้องถิ่นไม่ต่างกัน แต่หลังเรียนนักเรียนกลุ่มต่างอำเภอมี คะแนนเจตคติต่อท้องถิ่นสูงกว่าคะแนนของนักเรียนกลุ่มอำเภอเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดย ภาพรวมจะใช้ข้อมูลในท้องถิ่นมาสร้างเป็นเนื้อหา และผลการวิจัยส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับดีถึงดี มาก เหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ สร้างขึ้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยยังมีน้อย ดังนั้นจึงควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นข้อมูล ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูมี สื่อที่ใช้ให้ผู้เรียนเกิดนิสัยรักการอ่านมากขึ้น และเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะด้านการอ่านที่ใช้เป็น พื้นฐานในการพัฒนาทักษะอื่นในลำดับต่อ

4.9.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

วูฟเตอร์ (Woolter, 2002) ได้ทำวิจัยเรื่องผลการใช้หนังสือเพิ่มเติมเพื่อ พัฒนาการตอบสนองต่อการใช้คำศัพท์ในการเรียนภาษาที่สอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการ ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีการใช้ศัพท์ภาษาเยอรมันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเยอรมันที่พูด ภาษาอังกฤษ เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนที่เป็น คู่ขนานกัน และใช้สถิติการทดสอบค่าที กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน ถูกกำหนดให้อ่านหนังสือ นิทานสำหรับเด็กที่มีศัพท์ภาษาเยอรมัน จำนวน 5 เล่ม ในเวลา 5 สัปดาห์และจะต้องทดสอบเพื่อดู ความเปลี่ยนแปลงของคะแนนคำศัพท์ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีคะแนนคำศัพท์เพิ่มขึ้น แสดง การใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสามารถเพิ่มการใช้คำศัพท์ของนักเรียนที่เรียนภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่สอง

คิม (Kim, 2004) ศึกษาเรื่องการสร้างความสามารถทางสังคมจากการฝึกอ่าน วรรณกรรมโดยอ่านหนังสือนิทาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการอ่านนิทานของนักเรียนเขต 1 ที่ มีต่อความสามารถทางสังคม ผู้ศึกษาให้นักเรียนอ่านนิทานเป็นเวลา 1 ปี พร้อมทั้งทำกิจกรรม

สร้างสรรค์สถานการณ์ต่าง ๆ จากการอ่าน แล้วเก็บข้อมูลโดยการบันทึกวีดิทัศน์ การศึกษาภาคสนาม การสัมภาษณ์ และผลงานของนักเรียนในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า การอ่านหนังสือนิทานสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในห้องเรียนด้วยเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สร้างสรรค์จากข้อมูลในหนังสือ และยังพบว่าครูและผู้เรียนสามารถสร้างรูปร่างภาพในการอ่านด้วยตนเองและทำให้นักเรียนเป็นนักอ่านที่ดีด้วย

จากการศึกษาผลงานวิจัยในต่างประเทศพอสรุปได้ว่า เนื้อหารูปแบบ เทคนิคการเขียน และปัจจัยส่วนตัว ได้แก่ อายุ เพศ ความสามารถในการอ่านของนักเรียนต้องมีหลักเกณฑ์ในการเลือกหนังสือให้นักเรียนอ่าน ผู้วิจัยได้เสนอว่าประสบการณ์ในการอ่านหนังสือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับนักเรียนในการศึกษาด้วยตนเอง และผลการวิจัยด้านการชอบอ่านหนังสือของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความชอบอ่านหนังสือ ประเภทเรื่องสั้นที่มีการผูกเรื่อง และครูควรนำผลวิจัยไปใช้ในการเลือกหนังสือให้นักเรียนอ่านให้ตรงตามลักษณะความชอบของนักเรียน

5. แนวทางการสร้างหนังสือ

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

5.1 กำหนดลักษณะของหนังสือ

5.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ

5.2.1 การสร้างหนังสือ

5.2.2 การปรับปรุงคุณภาพหนังสือ

5.3 แนวทางการใช้หนังสือ

5.1 กำหนดลักษณะของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้นคือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีลักษณะเป็นหนังสือเสริมทักษะการอ่านเพื่อให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ของอำเภอเทพสถิต ในรูปแบบสารคดี เป็นการสร้างความรู้สึกภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน

5.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ

การสร้างและพัฒนาหนังสือมี 3 ขั้นตอนคือ ขั้นสร้างโครงร่างเนื้อหาและปรับปรุงโครงร่างเนื้อหาตามความเห็นชอบของผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นการสร้างหนังสือและปรับปรุงคุณภาพของ

หนังสือตามความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญ ชั้นตรวจสอบคุณภาพในด้านรูปลักษณ์โดยนำมาให้นักเรียนอ่านแล้วเก็บข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.2.1 การสร้างหนังสือ

ในการสร้างหนังสือมีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) **ศึกษาหลักสูตร** ในการศึกษาหลักสูตรได้พิจารณาสาระและมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือดังนี้

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3)

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท. 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

2) **ศึกษาข้อเท็จจริงด้านเนื้อหา** เรื่องเกี่ยวกับอำเภอเทพสถิต จากเอกสารต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์ / สังเคราะห์ เรียบเรียง จัดลำดับ โครงร่างของเนื้อหา โดยกำหนดจุดมุ่งหมายในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต

3) **ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำรา** แนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือให้มีคุณภาพ

4) **กำหนดโครงสร้างของหนังสือ** โครงสร้างของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องมนต์เสน่ห์เทพสถิต โดยนำผลการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรและข้อมูลของอำเภอเทพสถิตมาเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหนังสือ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของหนังสือ คือ

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องอำเภอเทพสถิตในด้านต่าง ๆ
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน
- 4) เพื่อให้ผู้เรียนมีความเพลิดเพลินมีทักษะการอ่านและมีนิสัย

รักการอ่าน

ผู้ศึกษาได้นำวัตถุประสงค์ของหนังสือนำมาเป็นแนวทางในการเขียน
 โครงร่างเนื้อหาสาระ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ พร้อมกับตั้งชื่อแต่ละตอนให้มีความน่าสนใจ
 นำเสนอเนื้อหาตามลำดับก่อนหลังได้เป็นดังนี้

1. ความเป็นมาและปัจจุบันเทพสถิต
 - 1.1 ที่มาของคำว่าเทพสถิต
 - 1.2 ความเป็นมาของเทพสถิต
 - 1.3 สภาพทางภูมิศาสตร์และลักษณะทั่วไป
 (ทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ)
 - 1.4 เทพสถิตในปัจจุบัน (สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง
 ประชากร ศาสนาและวัฒนธรรม อาชีพ การคมนาคม การเมือง การปกครอง)
2. แหล่งท่องเที่ยวเทพสถิต
 - 2.1 สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
 - 2.1.1 อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม
 - 2.1.2 พุงกระเจียว
 - 2.1.3 ป่าหินงามและลานหินงาม
 - 2.1.4 ลานหินหน่อ
 - 2.1.5 จุดชมวิวสุดแผ่นดิน
 - 2.1.6 น้ำตกเทพประทาน
 - 2.1.7 น้ำตกเทพนา
 - 2.2 สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา
 - 2.2.1 มรดกทางพระพุทธศาสนา ศาสนสถาน
 พระพุทธบาทเขายายหอม
 - 2.2.2 วัดเขาประดู่ชุมพล
 - 2.2.3 วัดเทพบุตรบรรพต
3. วัฒนธรรม ทางภาษาของเทพสถิต
 - 3.1 ภาษาไทยถิ่นอีสาน
 - 3.2 ภาษาไทยถิ่นโคราช
 - 3.3 ภาษาอีสาน (มอญโบราณแห่งเทพสถิต)

4. ขนบธรรมเนียมประเพณี
 - 4.1 ประเพณีพื้อนผีฟ้า
 - 4.2 ประเพณีแห่พระ
 - 4.3 ประเพณีเลี้ยงตาปู่บ้าน
 - 4.4 ประเพณีการเกิด
 - 4.4.1 ประเพณีการเกิดทั่วไป
 - 4.4.2 ประเพณีการทำคลอดของชาวญ้อฮูร์
 - 4.5 ประเพณีงานศพของชาวญ้อฮูร์
 5. การละเล่นพื้นบ้านเทศิต
 - 5.1 เพลงกระแจ๊ะ (ป่า? เร เร่)
 - 5.2 การเป่าใบไม้เป็นเพลง
 - 5.3 การเล่นหมากเก็บ
 - 5.4 การละเล่นขาโลกแตก
 - 5.5 การละเล่นรื้อข้าวสาร
 6. คนดีเทศิต
 - 6.1 พระครูบรรพตวิหารการ พระผู้สร้างพระนักพัฒนา
 - 6.2 เกษตรคนเก่ง
 - 6.3 บุคคลตัวอย่าง
 7. ของดีเทศิต
 - 7.1 กลุ่มอาชีพทำดอกไม้ประดิษฐ์และของที่ระลึกด้วยดินหอม
 - 7.2 กลุ่มหัตถกรรมศาลาล้อเกวียนบ้าน โลกชาติ
 - 7.3 กลุ่มทำขนมบ้าน โนนสำราญ
- การสร้างหนังสือกำหนด โครงสร้างของหนังสือ ประกอบด้วย
- 2 ส่วนคือ เนื้อหาและกิจกรรมท้ายเนื้อหา

5.2.2 การปรับปรุงคุณภาพของหนังสือ

การปรับปรุงคุณภาพของหนังสือที่สร้างขึ้นมีกระบวนการดังต่อไปนี้

1) สร้างแบบสอบถาม เพื่อประเมินคุณภาพหนังสือโดยนำ

แบบสอบถามของสมทรง พิทักษ์พิเศษ มาปรับปรุงจัดทำเป็นแบบประเมิน 3 ชุด ชุดที่ 1

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสมของโครงร่างขอบข่ายเนื้อหา เป็นแบบการตรวจสอบ

หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ชุดที่ 2 สำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของหนังสือ เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ในเรื่องท้องถิ่นอำเภอเทพสถิต จำนวน 3 คน พิจารณาข้อบ่งชี้ความถูกต้องเหมาะสมของโครงร่างเนื้อหา พร้อมให้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงโครงร่างเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

3) นำโครงร่างมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ เพื่อจัดทำหนังสือ

4) ให้ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน พิจารณาประเมินคุณภาพของหนังสือพร้อมข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะดังนี้

5) นำหนังสือมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ เพื่อจัดทำหนังสือที่สมบูรณ์โดยได้ปรับปรุงดังนี้

6) การตรวจคุณภาพของหนังสือกับนักเรียนจำนวน 8 คน โดยนำหนังสือที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญและแก้ไขปรับปรุงแล้วมาให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8 คน อ่านแล้วประเมินตามแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพหนังสือมีดังนี้

1. การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

R คือ คะแนนความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ

N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ค่าเฉลี่ย ใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$X = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ X แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5.3 แนวทางการใช้หนังสือ

แนวทางในการสร้างหนังสือมีดังนี้

5.3.1 ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน

ในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการอ่าน เขียน ภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

5.3.2 กิจกรรมการใช้หนังสือ

ในการใช้หนังสือผู้เรียนต้องทำกิจกรรมคือ

- 1) อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 2) ทำกิจกรรมทำียบท
- 3) การประเมินผลเบื้องต้นตรวจสอบความรู้ของนักเรียนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยตรวจสอบจากการทำกิจกรรมที่ระบุไว้ท้ายเนื้อหา

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้มีหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพิ่มขึ้น

6.2 ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้ มีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น

6.3 เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

6.4 เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับครูผู้สอนในชั้นอื่นต่อไป

บทที่ 2

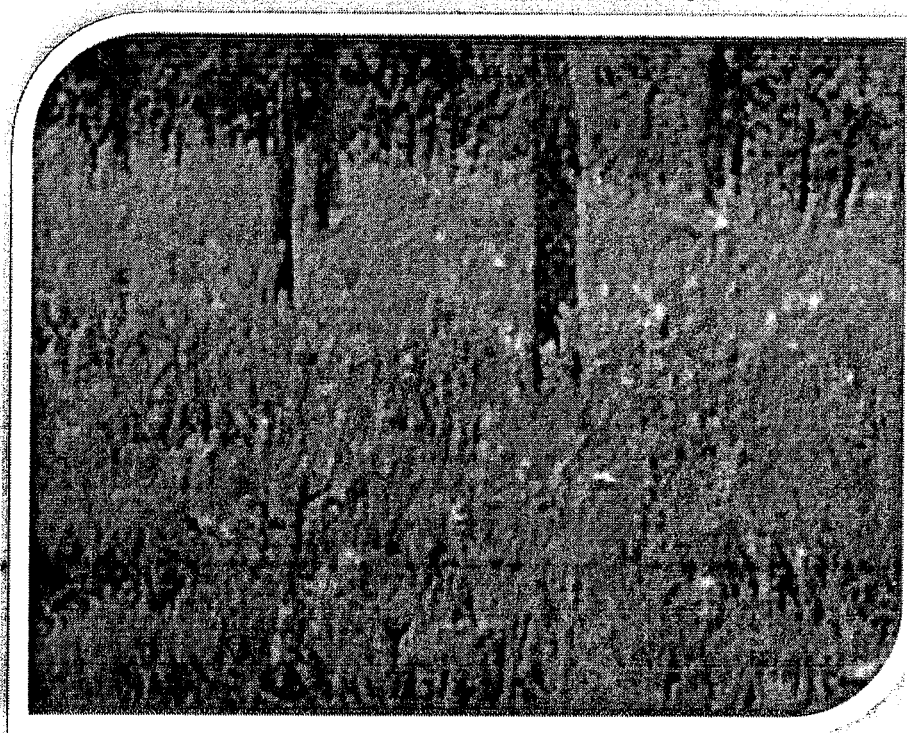
ปกหน้า

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

เรื่อง

มนต์เสน่ห์เทพสถิต

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ราตรี พลโกชน

คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนในกลุ่มสาระภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นการฝึกทักษะการอ่าน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและมีความรู้ในเรื่องท้องถิ่นของตน

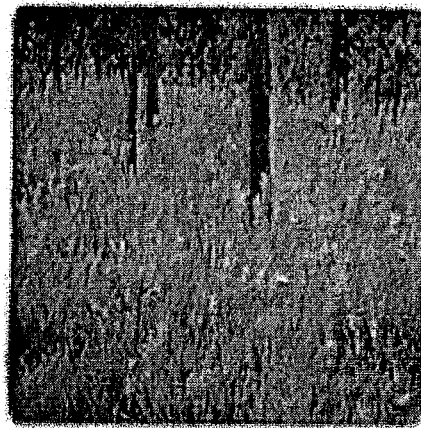
หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมเรียบเรียงสาระสำคัญโดยสังเขปเกี่ยวกับอำเภอเทพสถิต ซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ โดยได้กล่าวถึงความเป็นมาของชื่ออำเภอ ความเปลี่ยนแปลงตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันในด้านเศรษฐกิจและการคมนาคม สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางศาสนา มรดกทางวัฒนธรรมด้านภาษาที่น่าภาคภูมิใจ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ค้ำจุนที่ถ่ายทอดกันมา การละเล่นพื้นบ้านเทพสถิต คนที่เป็นบุคคลตัวอย่างในการประกอบคุณงามความดีของเทพสถิตและสุดท้ายคือของดีเทพสถิต เนื้อหาทุกตอนได้มาจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทพสถิต แล้วนำมาเขียนใหม่เพื่อให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ให้เสร็จ ลุล่วงด้วยดี หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะให้ประโยชน์และความรู้แก่นักเรียนและผู้อ่านตามสมควร

ราตรี ผลโกชน์

สารบัญ

	หน้า	
คำนำ		47
ความเป็นมาและเทพสถิตในปัจจุบัน		52
ที่มาของคำว่า “เทพสถิต”		53
ความเป็นมาของ “เทพสถิต”		54
สภาพทางภูมิศาสตร์และลักษณะทั่วไป		54
เทพสถิตในปัจจุบัน		58
สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง		58
กิจกรรมทำไร่		62
แหล่งท่องเที่ยวเทพสถิต		63
สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ		63
อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม		64
ทุ่งกระเจียว		66
ลานหินหน่อ		68
จุดชมวิวสุดแผ่นดิน		68
น้ำตกเทพประทาน		70
น้ำตกเทพพนา		

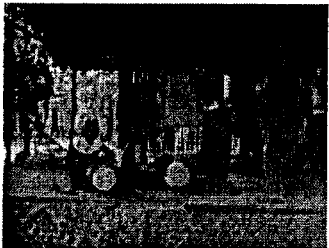

สารบัญ

	หน้า
สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา	72
มรดกทางพระพุทธศาสนา ศาสนสถาน พระพุทธบาทเขายายหอม	72
วัดเขาประตูปฐมพล	73
วัดเทพบุตรบรรพต	75
กิจกรรมท้ายเรือ	78
วัฒนธรรมทางภาษา	79
ภาษาไทยถิ่นอีสาน	80
ภาษาไทยสำเนียงโคราช	85
ภาษาถิ่นญ้อฮก	87
กิจกรรมท้ายเรือ	92
ขนบธรรมเนียมประเพณี	93
ประเพณีฟ้อนผีฟ้า	93
ประเพณีแห่พระ	95
ประเพณีเลี้ยงตาปู่บ้าน	96
ประเพณีการเกิด	97
ประเพณีการเกิดทั่วไป	97
ประเพณีการทำคลอดของชาวญ้อฮก	98
ประเพณีงานศพของชาวญ้อฮก	99
กิจกรรมท้ายเรือ	101

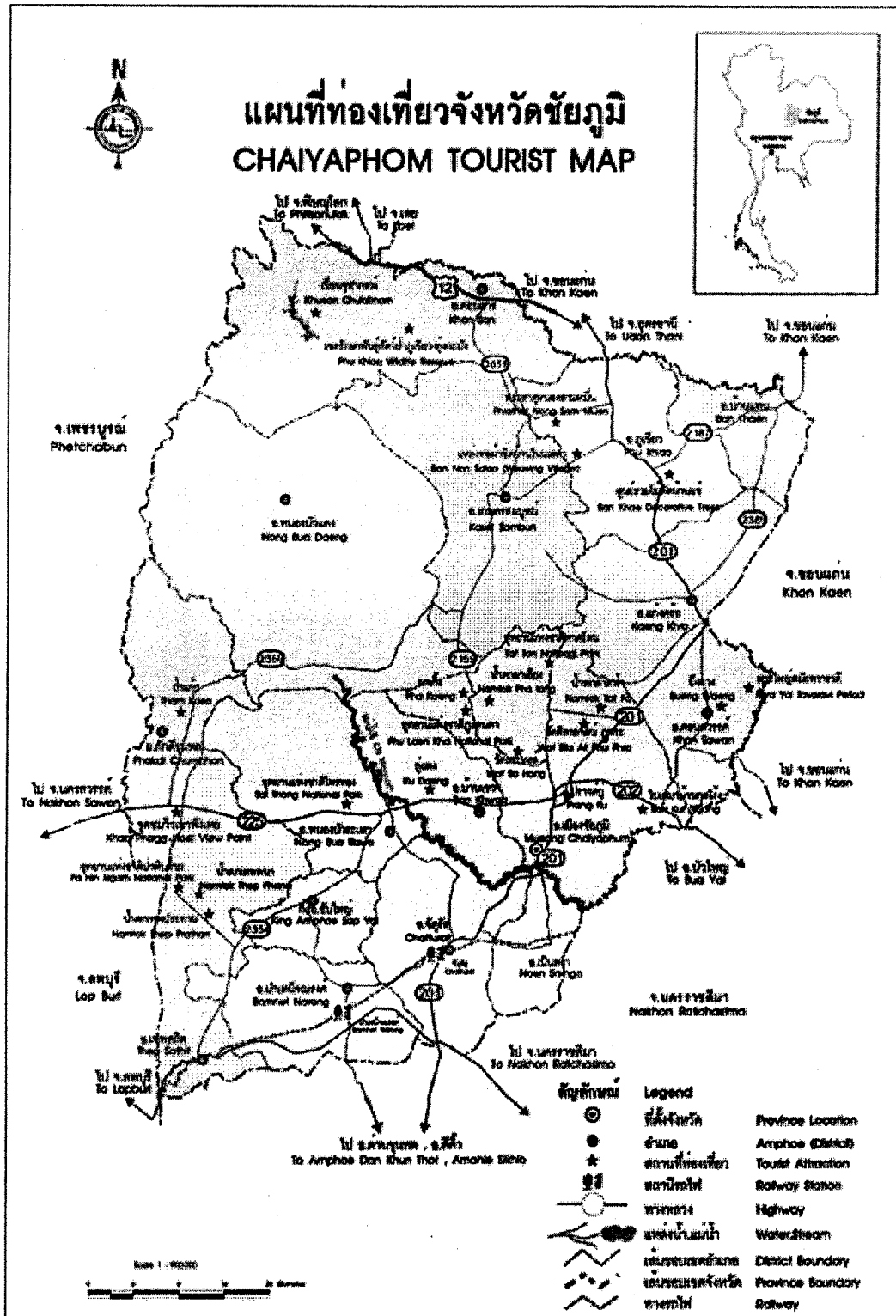

สารบัญ

หน้า

การเล่นพื้นบ้านเทพสถิต		102
เพลงกระเจี๊ว (ป่า? เร เร่)		103
การเป่าใบไม้เป็นเพลง		104
การเล่นหมากเก็บ		105
การเล่นขาโลกแตก		106
การเล่นรื้อรื้อข้าวสาร		107
งูกินหาง		108
กิจกรรมท้ายเรือ		110
คนดีเทพสถิต		111
พระครูบรรพตวิหารการ พระผู้สร้างพระนักพัฒนา		111
เกษตรคนเก่ง		115
บุคคลตัวอย่าง		116
กิจกรรมท้ายเรือ		118
ของดีเทพสถิต		119
กลุ่มอาชีพทำดอกไม้ประดิษฐ์และของที่ระลึกด้วยดินหอมและผ้า		120
กลุ่มอาชีพทำกลุ่มหัตถกรรมศาลาล้อเกวียนบ้านโคกชาติ		122
กลุ่มทำขนมบ้านโนนสำราญ		124
กิจกรรมท้ายเรือ		128
บรรณานุกรม		129

แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดชัยภูมิ

ความเป็นมาและปัจจุบันเทพสถิต

ในอดีตแม่เทพสถิตเป็นเพียงอำเภอเล็ก ๆ ที่อยู่ห่างไกลจากความเจริญ แต่ในปัจจุบันมีน้อยคนนักที่ไม่รู้จักเทพสถิต จุดเด่น ๆ ที่ทำให้ผู้คนรู้จักเทพสถิต คือ ภูมิประเทศที่สวยงาม ทุ่งดอกกระเจียว ป่าหินงาม ภาษาและประเพณีที่เก่าแก่นับพันปีของชาวญ้อกร หรือที่เรียกกันว่า “ชาวบน” (ชาวคง) หรือมีบางท่านเรียกว่า “มอญโบราณแห่งเทพสถิต”

เดิมทีเทพสถิตเป็นเพียงอำเภอเล็ก ๆ ที่ห่างไกลตัวจังหวัด การคมนาคมขนส่งไม่สะดวก มิได้มีมณฑลเสน่ห์เช่นเมืองใหญ่ ๆ หากแต่เทพสถิตมีธรรมชาติและวัฒนธรรมที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์และรักษาให้คงอยู่

ในการทำความเข้าใจสภาพที่เปลี่ยนแปลงที่สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบันนี้ให้ดียิ่งขึ้น จะขอเสนอความเป็นมาและปัจจุบันเทพเป็นลำดับแรกเพื่อให้ทุกคนได้ลำดับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและการพัฒนามาเป็นลำดับ อันจะไปเชื่อมโยงกับสภาพและเหตุการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจะนำเสนอในลำดับต่อไป

ทุ่งกระเจียว

ที่มาของคำว่า “เทพสถิต”

เทพสถิตเป็นเมืองแห่งความอุดมสมบูรณ์แห่งต้นน้ำลำธาร ภูเขาและพันธุ์ไม้ ดอก ไม้ยืนต้นนานาพรรณ ธรรมชาติที่สวยงามตระการตาเหล่านี้จึงมีผู้เปรียบเปรยไว้ว่าเทพสถิตมีธรรมชาติที่สวยงามประดุจเมืองแห่งสรวงสวรรค์

คำว่า “เทพสถิต” นั้น มีที่มาจากกรณีที่ชาวบ้านมีความเห็นว่าดินแดนแห่งนี้ มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยไม้มีค่านานาพันธุ์ เช่น ไม้เหียง ไม้เด่น เต็ง รัง พะยอม ก่อ กระบก ประดู่ อินทนิลบกและसान เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีสัตว์ป่าที่อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ได้แก่ เก้ง หมูป่า กระต่ายป่า นิ่ม เม่น อ้น อีเห็น กระรอก และลิง

ชาวบ้านจึงพร้อมใจกันเปลี่ยนชื่อจาก “วะตะแบก” ซึ่งเป็นชื่อที่ตั้งที่ว่าการอำเภอในอดีตมาเป็น “เทพสถิต” ซึ่งมีความหมายว่า ที่อันเป็นที่อยู่ของเทพบุตรและเทพธิดามาจนถึงปัจจุบัน

บรรยากาศที่ร่มรื่นและสวยงามที่ธรรมชาติสร้างสรรค์ขึ้น

ความเป็นมาของ “เทพสถิต”

เดิมที่อำเภอเทพสถิตได้แยกตัวออกมาจากอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยครั้งแรกได้ก่อตั้งที่ว่าการอำเภอ ณ บ้านวะตะแบก

ต่อมาชาวบ้านมีความเห็นพ้องกันว่าสมควรเปลี่ยนชื่อจาก “วะตะแบก” มาเป็น “เทพสถิต” ดังที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้อแล้ว ในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2519 พร้อมทั้งยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอ โดยมีนายสมจิตต์ ตามประวัติเป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอกคนแรก

และต่อมาเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2526 ได้ยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอเทพสถิต โดยตั้งที่ว่าการอำเภอในท้องที่บ้านห้วยเกตุ หมู่ที่ 2 ตำบลวะตะแบก

สภาพโดยทั่วไปของอำเภอเทพสถิตในปัจจุบัน

สภาพทางภูมิศาสตร์และลักษณะทั่วไป

อำเภอเทพสถิตเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดชัยภูมิ สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไป ประกอบไปด้วยป่าไม้และภูเขา มีทิวเขาและป่าที่สลับซับซ้อน มีสภาพป่าสมบูรณ์ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของกลุ่มน้ำชี แม่น้ำป่าสักและแม่น้ำน้อยใหญ่ที่สำคัญต่อการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตของประชาชนใกล้เคียงอีกหลายสาย

ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาตินี้ จึงส่งผลให้เกิดสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจขึ้นอีกหลายแห่ง ทำให้ประชาชนมีรายได้เสริมนอกเหนือจากการประกอบอาชีพหลัก

แม้เทพสถิตจะเป็นอำเภอเล็ก ๆ แต่ในปัจจุบันก็มีความเจริญในด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน เพราะสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม ทำให้เศรษฐกิจของอำเภอเทพสถิตขยายตัวขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้การพัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงขอเสนอสภาพปัจจุบันของอำเภอเทพสถิตดังต่อไปนี้

ทำเลที่ตั้ง

อำเภอเทพสถิตเป็นหนึ่งในสิบหกอำเภอของจังหวัดชัยภูมิ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัด ห่างจากตัวจังหวัดเป็นระยะทางประมาณ 105 กิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ ประมาณ 600 กิโลเมตร หรือทางรถไฟ ประมาณ 600 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 876 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 547,250 ไร่

อาณาเขต

ทิศเหนือ จดอำเภอกักค้อชุมพลและอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ
 ทิศใต้ จดอำเภอด่านขุนทดและกิ่งอำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา
 ทิศตะวันออก จดอำเภอบำเหน็จณรงค์และอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
 ทิศตะวันตก จดอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์และอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศส่วนใหญ่ของอำเภอเทพสถิต ประกอบด้วยที่ราบ สลับภูเขาสูง มีภูเขาที่สำคัญคือ เขาพนมโคม เขาน้ำลาด เขานางรักษ์ เขายายหอม เขาคันหอกและ เทือกเขาพังเหย

บริเวณที่เป็นภูเขาอุดมสมบูรณ์ไปด้วยไม้เบญจพรรณ ไม้ที่มีค่านานาพันธุ์ นอกจากนี้ยังมีสัตว์ป่าอาศัยอยู่หลายชนิด นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของ ลุ่มน้ำชีและแม่น้ำป่าสักอีกด้วย

ลักษณะภูมิประเทศอำเภอเทพสถิต

แม่น้ำหรือลำห้วยที่สำคัญของอำเภอเทพสถิตมีทั้งหมด 5 สาย คือ ลำคันฉู ลำกระจวน ลำเชียงทา ห้วยวังตาลาด ห้วยยางลาดชุม และห้วยโป่งขุนเพชร แม่น้ำเหล่านี้มีความสำคัญในการเกษตรและเป็นแหล่งน้ำในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในอำเภอเทพสถิต และอำเภอใกล้เคียง

นอกจากนี้ยังมีแม่น้ำสายเล็ก ๆ อีกหลายสาย ซึ่งจะแห้งขอดในฤดูแล้ง จึงไม่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและการคมนาคม

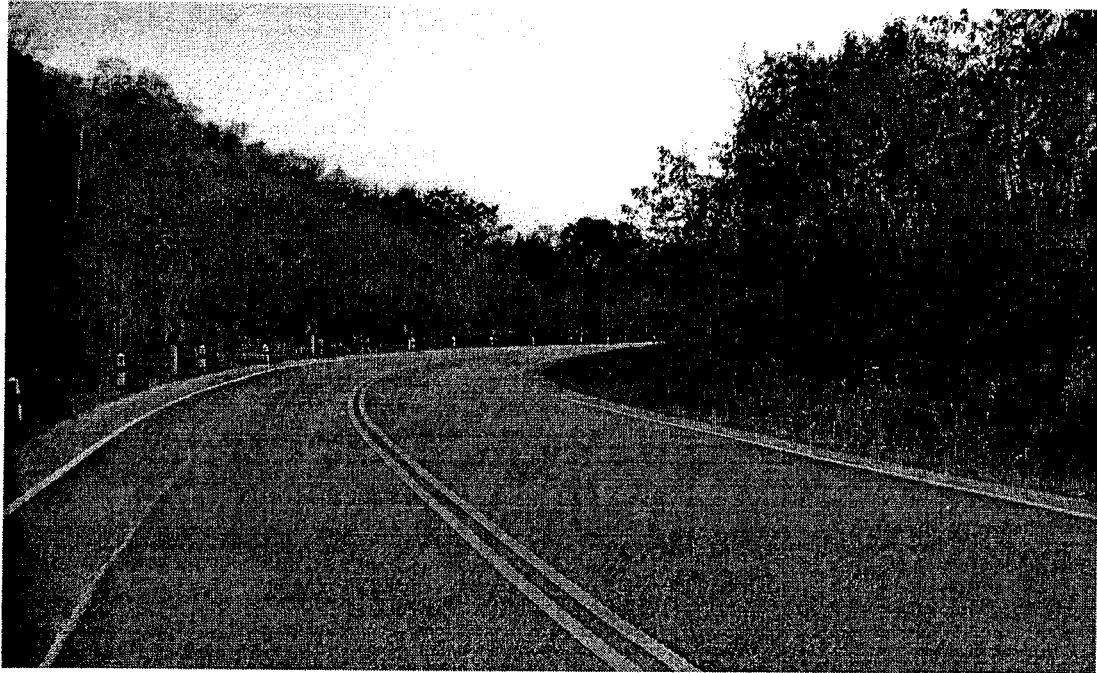
ภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศในอำเภอเทพสถิตเป็นแบบมรสุม มีสามฤดู คือ ฤดูร้อนจะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคมไปจนถึงปลายเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 38 องศาเซลเซียส

ฤดูฝนที่มีฝนน้อย ดังนั้นอำเภอเทพสถิตจึงเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิที่ประสบปัญหาความแล้งติดต่อกันมานานหลายปี ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 40 มิลลิเมตรต่อปี ฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนมิถุนายนไปจนถึงปลายเดือนกันยายน ส่วนฤดูหนาวจะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนตุลาคมถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ในช่วงฤดูหนาวอากาศค่อนข้างหนาวเย็น อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 15 องศาเซลเซียส

การคมนาคม

อำเภอเทพสถิตมีเส้นทางคมนาคมที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปมาได้อย่างสะดวก โดยเฉพาะทางรถยนต์และทางรถไฟ เพราะมีถนนสายหลักที่สามารถเดินทางด้วยรถยนต์โดยผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 205 (ถนนสุรนารายณ์) ทางหลวงหมายเลข 225 (ถนนสายชัยภูมิ-นครสวรรค์) ถนนสายชัยภูมิ-อำเภอเทพสถิตและทางรถไฟสายกรุงเทพฯ-หนองคาย ซึ่งมีสถานีจอดในอำเภอจำนวน 3 สถานี ส่วนการคมนาคมภายในอำเภอเป็นทางหลวงชนบทที่เชื่อมต่อระหว่างตำบลทุกหมู่บ้าน

เส้นทางคมนาคมในอำเภอเทพสถิต

เทพสถิตในปัจจุบัน

สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง

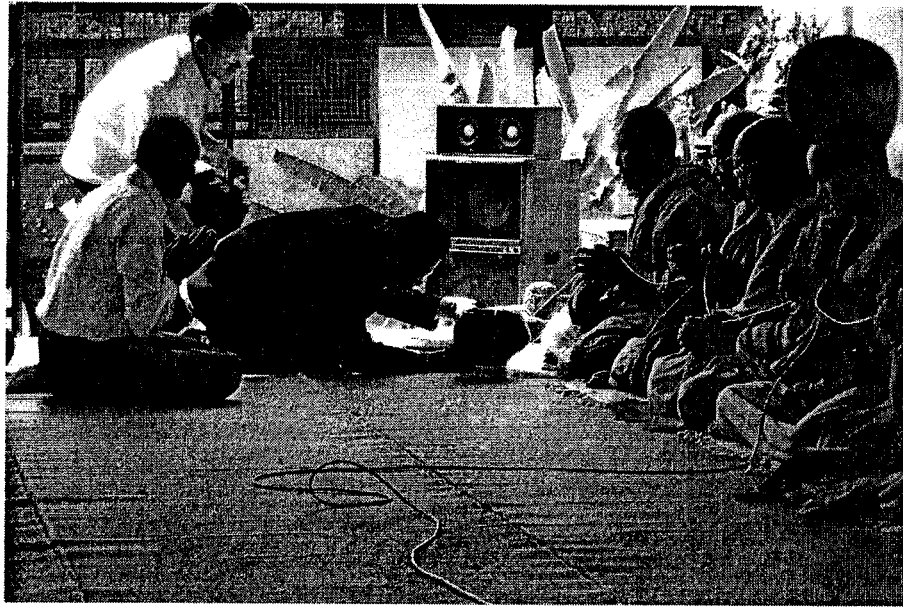
ประชากร

อำเภอเทพสถิตมีประชากรทั้งสิ้น 60,000 กว่าคน โดยมีจำนวนชายและหญิงใกล้เคียงกัน โดยจะมีจำนวนชายมากกว่าหญิงเล็กน้อย

ศาสนาและวัฒนธรรม

ประชากรในอำเภอเทพสถิตส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ส่วนที่นับถือศาสนาอื่นมีบ้างเล็กน้อย ดังนั้นจึงมีวัดเป็นจำนวนมากและวัดที่สำคัญ เช่น วัดพระพุทธบาทเขายายหอม วัดวะตะแบก วัดเขาประดู่ชุมพล วัดเทพบุตรบรรพต วัดเขาหวดพนา

รักษ์ เป็นต้น เมื่อถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาประชาชนนิยมไปทำบุญที่วัดจนกลายเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ค้ำจุนสืบทอดต่อ ๆ กันมาจนถึงปัจจุบัน

การทำบุญเลี้ยงพระในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาของชาวเทพสถิต
(ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2550)

อาชีพของประชากร

การทำนาของชาวเทพสถิต

ประชากรของอำเภอเทพสถิตประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ การทำนาข้าว การทำไร่ เช่น ไร่ข้าวโพด ไร่พริก มันสำปะหลังและไร่อ้อย การทำสวนผลไม้ เช่นมะขามหวาน น้อยหน่า ลำไย มะม่วง และพืชผักสวนครัว ส่วนการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค กระบือ สุกร และไก่ เป็นต้น

เนื่องจากอำเภอเทพสถิตมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่ง ประชาชนบางส่วนจึงมีรายได้เสริมจากการรวมกลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกต่าง ๆ ไว้จำหน่าย ตามศูนย์ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของแต่ละตำบล ทำให้ปัจจุบันเศรษฐกิจของอำเภอเทพสถิต ค่อย ๆ ดีขึ้น เพราะนอกจากจะมีรายได้หลักจากการเกษตรแล้วยังมีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นรายได้เสริมนั่นเอง

การทำไร่มันสำปะหลังของชาวเทพสถิต

การเมือง

จังหวัดชัยภูมิแบ่งเขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกเป็น 3 เขตเลือกตั้ง มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 7 คน โดยมีการแบ่งเขตเลือกตั้งดังนี้

เขต 1 ประกอบด้วย อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอบ้านแท่น อำเภอภูเขียว อำเภอกอนสาร อำเภอหนองบัวแดง และอำเภอกำศิษฐ์มพล มีส.ส.ได้ 3 คน

เขต 2 ประกอบด้วยอำเภอเมือง อำเภอแก้งคร้อและอำเภอกอนสวรรค์ มี ส.ส.ได้ 2 คน

เขต 3 อำเภอเทพสถิต อำเภอจัตุรัส อำเภอเนินสง่า อำเภอบำเหน็จณรงค์
อำเภอบ้านเขว้า อำเภอหนองบัวระเหวและอำเภอชัยใหญ่ มี ส.ส. ได้ 2 คน

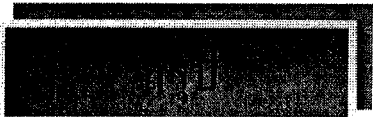

บรรยากาศที่สวยงามของไร่เอ๋ยฝู่น อำเภอเทพสถิต

การปกครอง

อำเภอเทพสถิตแบ่งการปกครองออกเป็น

1. เทศบาล มีเทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลเทพสถิต
2. องค์การบริหารส่วนตำบล 5 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบล
วะตะแบก องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยายจิว องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่
องค์การบริหารส่วนตำบลนาขางกลักและองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งนก

เมื่ออดีตเทพสถิตจะเป็นเพียงอำเภอเล็ก ๆ การคมนาคมไม่สะดวก มีอาณาเขต
ติดต่อกับภาคกลางและภาคเหนือของประเทศไทย มีสภาพทางภูมิศาสตร์ล้อมรอบไป
ด้วยป่าไม้และภูเขา แต่ในปัจจุบันเส้นทางคมนาคมสามารถเดินทางไปมาได้อย่าง
สะดวกสบายมากขึ้น

ประชาชนในเทศสติดส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อยู่เป็นครอบครัวใหญ่ ศาสนาที่นับถือมากที่สุดคือศาสนาพุทธ เมื่อถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ประชาชนนิยมไปทำบุญที่วัด ประชาชนอยู่อย่างเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน จึงทำให้เทศสติดเป็นอำเภอที่สงบสุขและน่าอยู่อำเภอหนึ่งของจังหวัดชัยภูมิ

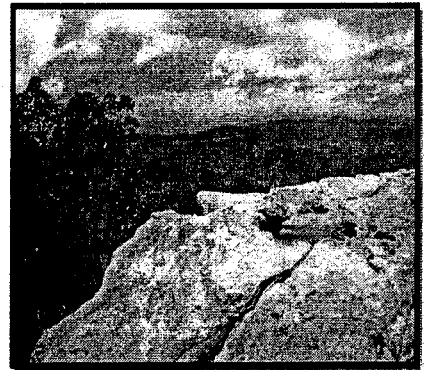

ดอกกระเจียวขาว

กิจกรรมท้ายเรื่อง

อาชีพของ : หลังจากนักเรียนอ่านเรื่อง “ความเป็นมาและปัจจุบันเทพสถิต” แล้วให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

1. นักเรียนเห็นว่าการเปลี่ยนชื่ออำเภอจาก “วะตะแบก” มาเป็น “เทพสถิต” มีความเหมาะสมหรือไม่เพราะเหตุใด
2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพันธุ์ไม้มีค่าที่ขึ้นอยู่ในท้องที่อำเภอเทพสถิต พร้อมทั้งบอกประโยชน์ของพันธุ์ไม้เหล่านี้ อย่างน้อย 5 ชนิด
3. เหตุใดประชาชนในอำเภอเทพสถิตจึงนิยมประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการทำไร่และเลี้ยงสัตว์เป็นจำนวนมาก
4. นักเรียนคิดว่าสภาพทางเศรษฐกิจของอำเภอเทพสถิตในอดีตกับปัจจุบันต่างกันอย่างไร จงอธิบายสั้น ๆ
5. นักเรียนคิดว่าคนเทพสถิต มีนิสัยอย่างไร จงเล่าสั้น ๆ

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ ในอำเภอเทพสถิตที่นักเรียนสนใจมาซัก 2 อาชีพ
2. ให้นักเรียนรวบรวมชื่อสถานที่ต่าง ๆ ที่มีคำว่า “เทพ” ในอำเภอเทพสถิตมาให้มากที่สุด
3. ให้นักเรียนเขียนแผนที่ของอำเภอเทพสถิตโดยแสดงอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดและอำเภอต่างๆ

แหล่งท่องเที่ยวทางพลวัติ

ด้วยสภาพภูมิประเทศที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่านานาพรรณและภูเขาที่
 สลับซับซ้อน ธรรมชาติที่สวยงามตระการตาและทุ่งกระเจียวที่มีสีสันสวยงาม
 โดดเด่นท่ามกลางป่าไม้ที่เขียวขจี ทำให้เทพสถิตเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยว
 นิยมเดินทางมาพักผ่อน เพื่อชมธรรมชาติอันสวยงามอยู่หลายแห่ง

นอกจากสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติแล้ว เทพสถิตเป็นเมืองพุทธศาสนาจึงมี
 สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนาที่ผู้คนนิยมเดินทางมาเที่ยวชมหลายแห่งเช่นกัน ซึ่ง
 นอกจากจะได้ชมธรรมชาติได้พักผ่อนทางกายแล้วยังได้รับความชุ่มฉ่ำทางใจอีกด้วย
 สถานที่ท่องเที่ยวอำเภอเทพสถิตที่น่าสนใจมีทั้งสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและ
 สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา ซึ่งจะขอกล่าวถึงแต่ละประเภทดังนี้

1. สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวใน
 อำเภอเทพสถิตมีดังนี้ คือ อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม ทุ่งกระเจียว ป่าหินงามหรือ
 ลานหินงาม ลานหินหน่อ จุดชมวิวสุดแผ่นดิน น้ำตกเทพประทานและน้ำตกเทพ
 พนา สถานที่แต่ละแห่งมีความน่าสนใจดังนี้

1.1 อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม

อุทยานแห่งชาติหินงามอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่านายก๊กในท้องที่ ตำบลโป่งนก ตำบลนาช่างลัก ตำบลบ้านไร่ ตำบลวะตะแบก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ห่างจากตัวจังหวัดชัยภูมิไปทางทิศตะวันตก-เฉียงใต้ประมาณ 100 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 270 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 70,000 ไร่

ลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขา ประกอบไปด้วยภูเขาต่าง ๆ เช่น เขาพังเหย มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 800 เมตร อยู่ในหมวดหินภูพาน หมวดหินพระวิหารและหมวดหินภูกระดึง เป็นหินในระหว่างช่วงเวลา ประมาณ 180—230 ล้านปี ยุคจูแรสสิก และไทรแอสสิก เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ลุ่มน้ำชี ลำน้ำสนธิ ซึ่งไหลลงสู่แม่น้ำป่าสัก

อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม

ในช่วงฤดูฝนพืชพรรณจะเขียวชอุ่ม ร่มรื่น อากาศเย็นสบาย ตอนเช้าจะมีหมอกสีขาวปกคลุมไปทั่วบริเวณ ฤดูหนาวอากาศหนาวเย็น ได้ยินเสียงแมลงร้อง ในอุทยานแห่งชาติป่าหินงามจะมีสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่น่าสนใจอยู่หลายแห่ง เช่น หุบกระเจียว ลานหินงาม ลานหินหน่อและจุดชมวิวยอดแผ่นดิน เป็นต้น

การเดินทางใช้เส้นทางชัยภูมิ – หนองบัวโคกเลี้ยวขวาตรงทางแยกบ้านหนองบัวโคกไป ชัยบาดาล ก่อนถึงตัวอำเภอเทพสถิต ให้เลี้ยวขวาเข้าถนนเส้นทางสาย 2354 แล้วเลี้ยวซ้ายตรงแยกบ้านไร่ เพื่อไปป่าหินงาม ระยะทางจากปากทางเข้าไปถึงอุทยานประมาณ 15 กิโลเมตร

เส้นทางเข้าอุทยานแห่งชาติป่าหินงาม

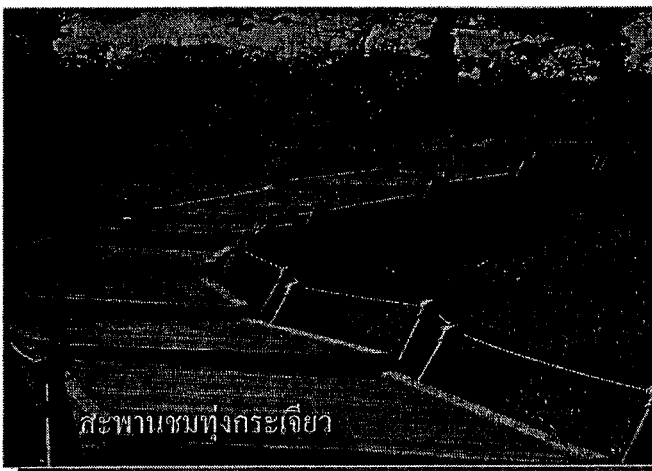
1.2 ทุ้งกระเจียว

ทุ้งกระเจียวอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าหินงาม กระเจียวเป็นพืชล้มลุกประเภทหัวเป็นพันธุ์ไม้ประจำถิ่นที่ขึ้นมากที่สุดในประเทศไทย ณ อุทยานแห่งชาติป่าหินงามแห่งนี้ กระเจียวเป็นเหมือนเพชรเม็ดงาม เป็นไม้ดอกที่มีความสวยงามแปลกตามีสีสันสดใส ดอกมีความคงทนอยู่เป็นเวลานานสร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น ชาวต่างชาติที่พบเห็นต่างให้สมญานามว่า “ทิวลิปออฟไซแอม” หรือสยามทิวลิป

นักท่องเที่ยวจะพบกระเจียวขึ้นกระจายทั่วไปตั้งแต่ลานหินงามจนถึงจุดชมวิวสุดแผ่นดิน 1 กิโลเมตร ดอกกระเจียวจะขึ้นและบานเป็นสีชมพูอมม่วงในช่วงต้นฤดูฝน ประมาณเดือนมิถุนายนจนถึงเดือนสิงหาคมของทุกปีเท่านั้น

นักท่องเที่ยวจะนิยมเดินทางมาชมทุ้งกระเจียวในช่วงเทศกาลดอกกระเจียวบาน หรือช่วงดอกกระเจียวออกดอกบานสะพรั่งอย่างไม่ขาดสาย

สะพานชมทุ้งกระเจียว

ดอกกระเจียวขาว

1.3 ป่าหินงามหรือลานหินงาม

หินงามที่มีรูปร่างแปลกตาในป่าหินงาม

ลานหินงามตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ทำการอุทยานแห่งชาติป่าหินงาม ซึ่งมีทางรถยนต์สามารถเข้าไปถึง เมื่อมองไปรอบ ๆ จะเห็นหินสีขาวตั้งตระหง่านอย่างสวยงามเต็มพื้นที่กว่า 10 ไร่ ประหนึ่งมีปฏิมากรฝีมือเอกได้ปั้นไว้ ทั้งที่ความจริงเป็นผลงานที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

หินงามเหล่านี้มีลักษณะเป็นแท่งหินรูปร่างประหลาด มีส่วนคอดกึ่ง แบนรับส่วนที่มีขนาดใหญ่หนา ซึ่งเกิดจากการกัดเซาะเนื้อดินและหิน ในส่วนที่จับตัวกันอย่างเบาบางหลุดออกไปนานวันเข้าจึงเกิดโขดหินที่มีรูปลักษณ์แตกต่างกัน มองดูสวยงามเป็นที่น่าอัศจรรย์ยิ่ง

หินรูปแม่ไก่ในอุทยานแห่งชาติป่าหินงาม

1.4 ลานหินหน่อ

ลานหินหน่ออยู่ทางทิศใต้ของที่ทำการอุทยานแห่งชาติป่าหินงาม ใกล้กับวัดเขาประดู่ชุมพลเป็นลานหินราบ มีพื้นที่มากกว่า 200 ไร่ จะพบหินที่มีลักษณะเป็นปุ่มหินสูงประมาณ 1-2 เมตรกระจายอยู่ตามลานหิน นอกจากนี้ยังมีพืชกินแมลง เช่น หม้อข้าวหม้อแกง ขึ้นอยู่ทั่วไปมองดูสวยงามยิ่ง

1.5 จุดชมวิวสุดแผ่นดิน

สุดแผ่นดินเป็นจุดชมวิวที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าหินงาม อยู่ทางด้านทิศเหนือของอุทยานฯ ห่างจากที่ทำการอุทยานประมาณ 2 กิโลเมตรจุดชมวิวแห่งนี้เป็นหน้าผาสูงชันและเป็นจุดที่สูงที่สุดของเทือกเขาพังเหย ซึ่งมีความสูง ประมาณ 846 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

จุดชมวิวแห่งนี้เกิดจากการยกรกตัวของพื้นที่ราบสูงอีสานจึงเป็นรอยต่อระหว่าง
ภาคกลางกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้เรียกบริเวณนี้ว่า "สุดแผ่นดิน" เมื่อมองจาก
จุดชมวิวแห่งนี้จะเห็นทิวทัศน์ของสันเขาพังเหยและพื้นที่ป่าของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
ซับลังกา จังหวัดลพบุรี จุดชมวิวแห่งนี้สามารถมองเห็นสันเขาที่สลับซับซ้อนกันได้
อย่างสวยงามมากอากาศเย็นสบายแม้ในฤดูร้อน

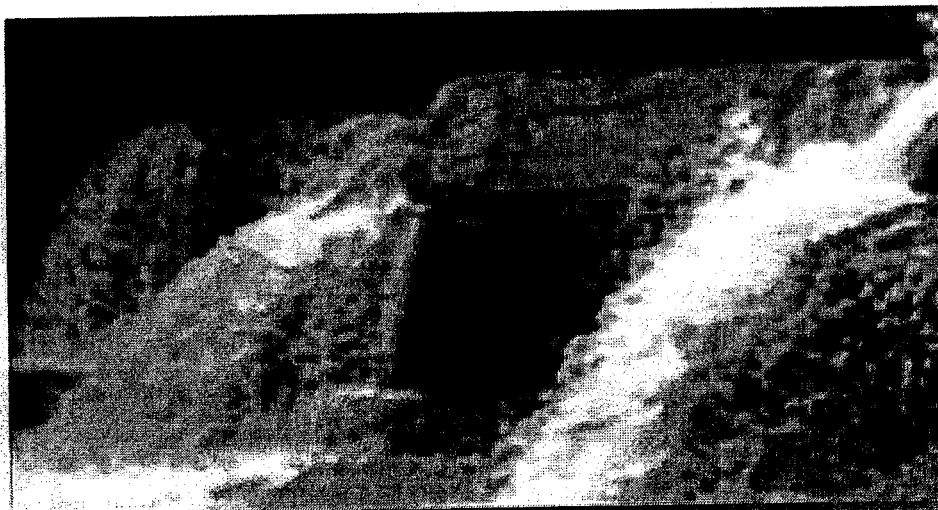
1.6 น้ำตกเทพประทาน

น้ำตกเทพประทาน

น้ำตกเทพประทาน เป็นน้ำตกขนาดกลาง ลักษณะค่อนข้างแบน มีหินขนาดใหญ่เป็นลานกว้างลดหลั่นกันไปเป็นชั้น เตี้ยๆ และมีคอนสูงชัน มีน้ำมากระหว่างเดือนพฤษภาคม เดือนตุลาคม อยู่ก่อนถึงอุทยานแห่งชาติป่าหินงาม ประมาณ 7 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอเทพสถิต ประมาณ 34 กิโลเมตร อยู่ด้านทิศตะวันออกของบ้านไร่ ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

1.7 น้ำตกเทพพนา

น้ำตกเทพพนาในช่วงฤดูน้ำหลาก

น้ำตกเทพพนมเป็นน้ำตกขนาดกลาง เกิดจากลำห้วยกระจวนที่ไหลมาจาก
เทือกเขาพังเหย อยู่ในบริเวณป่าดิบและอากาศร่มรื่นเย็นสบาย

ลักษณะของน้ำตก จะแบ่งออกเป็นชั้น สามชั้น ลดหลั่นกัน ชั้นบนสุดมี
ความสูงประมาณ 3 - 4 เมตร ชั้นที่สองมีความสูงประมาณ 2 - 3 เมตร และชั้น
สุดท้ายมีความสูงประมาณ 6 เมตร

น้ำตกแห่งนี้อยู่ห่างจากอุทยานแห่งชาติป่าหินงามไปทางด้านทิศตะวันออก
ประมาณ

7 กิโลเมตรและห่างจากตัวอำเภอเทพสถิตเป็นระยะทางประมาณ 48 กิโลเมตร

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในเทพสถิต ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ธรรมชาติได้
สร้างสรรค์ขึ้นทั้งสิ้น ถ้าทุกคนร่วมมือร่วมใจกันอนุรักษ์และหวงแหนรวมทั้งตระหนัก
ถึงคุณค่าของธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามเหล่านี้ก็จะคงอยู่กับเราตลอดไป

น้ำตกเทพพนมในอุทยานแห่งชาติป่าหินงาม

2. สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา

ประชาชนในอำเภอเทพสถิตส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ ศาสนามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นมาช้านาน ดังปรากฏให้เห็นสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาจนถึงปัจจุบัน นอกจากชาวอำเภอเทพสถิตนิยมมาวัดเพื่อทำบุญและปฏิบัติธรรมแล้ว สถานที่ทางศาสนายังเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เพราะนอกจากจะได้บรรยากาศที่ร่มเย็นทางกายแล้ว สถานที่ทางศาสนายังให้ความอบอุ่นทางใจอีกด้วย

สถานที่ท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาที่เด่น ๆ ของอำเภอเทพสถิต มีดังนี้ คือ มรดกทางพระพุทธศาสนา ศาสนสถาน พระพุทธบาทเขายายหอม วัดเขาประดู่ชุมพลและวัดเทพบุตรบรรพต

2.1 มรดกทางพระพุทธศาสนา ศาสนสถาน พระพุทธบาทเขายายหอม

พระพุทธบาทเขายายหอม

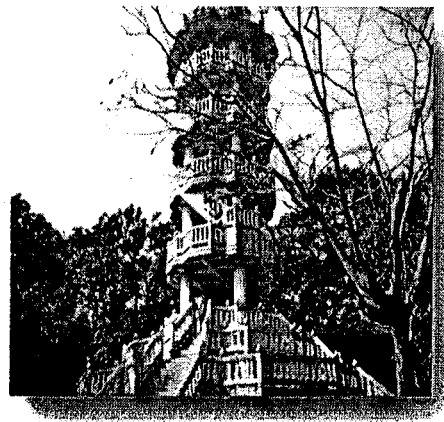
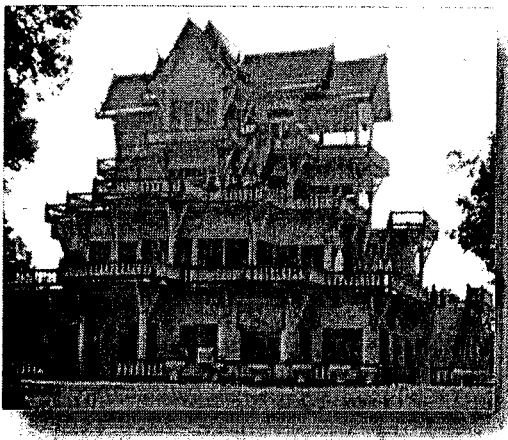
รอยพระพุทธบาทบนเขายายหอม ค้นพบเมื่อปีพุทธศักราช 2412 เป็นรอยพระพุทธบาทข้างซ้ายประทับลึกลงไปบนลานหินสีแดง มีขนาดกว้าง 75 เซนติเมตร ขนาดยาว 180 เซนติเมตร และขนาดลึก 45 เซนติเมตร ปลายรอยพระพุทธบาทหันเยื้องไปทางทิศอาคเนย์

พระพุทธรูปแห่งนี้ตั้งอยู่บนลานหิน บนยอดภูเขาหอมในเทือกเขาพังเหย คงพญาเย็นอยู่ในพื้นที่วัดพระพุทธรูปเขายายหอม ตำบลนายางกลัก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

สถานที่แห่งนี้ห่างจากตัวอำเภอเทพสถิตไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 65 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากตัวเมืองชัยภูมิไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ประมาณ 63 กิโลเมตร ห่างจากที่ว่าการอำเภอชัยใหญ่ไปทางทิศเหนือเพียง 8 กิโลเมตร

นอกจากรอยพระพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์แล้วทิวทัศน์และธรรมชาติบนภูเขา ใกล้เคียง ๆ บริเวณวัดแห่งนี้ยังสวยงามร่มรื่นเป็นประทับใจแก่ผู้ได้มีโอกาสมาจาริกรอยพระพุทธรูปและท่องเที่ยวอีกด้วย

2.2 วัดเขาประตุมงคล

วัดเขาประตุมงคลในปัจจุบัน

วัดเขาประตุมงคลตั้งอยู่ในเขตหมู่บ้านซับสะเลเต ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ห่างจากอุทยานแห่งชาติป่าหินงามประมาณ 1 กิโลเมตร ห่างจากตัวอำเภอเทพสถิตประมาณ 32 กิโลเมตร

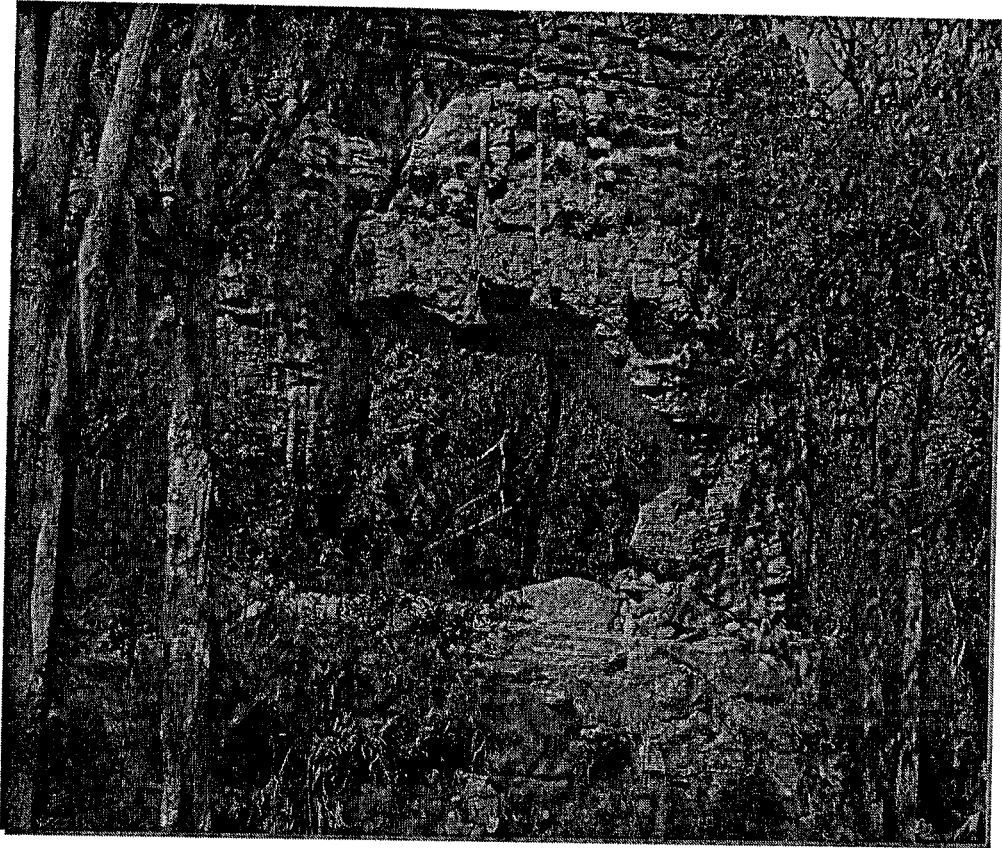
เดิมที่วัดเขาประตุมงคลมีเพียงศาลาหลังเล็ก ๆ อยู่เพียง 1 หลังเท่านั้น ต่อมาเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526 พระครูไพศาลประชานุกูล หรือพระอาจารย์

สมพงษ์ ฐิติสัมพันธ์โน (เจ้าอาวาสวัดเขาประตุมงคล) ได้นำคณะศิษย์เดินทางมาจากวัดป่าเรไรทอง อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มาพัฒนาเป็นสำนักปฏิบัติธรรม จนเป็นวัดเขาประตุมงคลที่เจริญรุ่งเรืองมาจนถึงปัจจุบัน

วัดเขาประตุมงคลเป็นชื่อที่ประชาชนในท้องถิ่นเรียกขานกันมาช้านานตามสถานที่ซึ่งมีหินธรรมชาติที่สวยงามและหินนี้มีลักษณะเด่นคือเป็นช่องเหมือนลักษณะของประตู ที่มีขนาดกว้าง 3 เมตร สูง 3 เมตรสามารถเดินลอดได้อย่างสบาย ซึ่งช่องประตูนี้เป็นใจกลางของวัด และบริเวณภายในวัดจะมีหินสลับซับซ้อนเป็นช่องเหมือนทางเดินหลายสายมองแล้วสวยงามแปลกตา

บรรยากาศภายในวัดโดยทั่วไปจะร่มเย็น มีลมโชยพัดอยู่เป็นระยะ ๆ ตลอดทั้งวันอากาศจะเย็นสบายตลอดทั้งปี บรรยากาศโดยรอบจะถูกปกคลุมไปด้วยหมอกในบริเวณเขา ต้นไม้เขียวขจีตลอดทั้งปี ฤดูฝนอากาศหนาว ฤดูหนาวอากาศหนาวเย็นมาก นอกจากนี้บริเวณภายในวัดยังมีสัตว์นานาชนิดให้ได้ชม เช่น นกยูง นกชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

วัดมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องขึ้นเป็นลำดับ พุทธศาสนิกชนต่างหลั่งไหลมาปฏิบัติธรรม นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาชมทุ่งกระเจียวหรืออุทยานแห่งชาติป่าหินงาม นิยมเดินทางมาชมธรรมชาติและพักผ่อนภายในวัดแห่งนี้เสมอ

ประตุนหินธรรมชาติที่มาของชื่อวัด

2.3 วัดเทพบุตรบรรพต

ป้ายทางเข้าวัดเทพบุตรบรรพต

สถานที่ปฏิบัติธรรม

วัดเทพบุตรบรรพตมีชื่อเดิมว่า “ที่พักสงฆ์เขาระบุตร” ตั้งอยู่เชิงเขา ที่มาของชื่อเขาระบุตรนั้น ตามตำนานชาวเผ่าละบนหรือชาวบน (ญัฮกุร) เล่าต่อ ๆ กันมาว่า เขาภูคนี่มีลูกลิงตัวเล็ก ๆ อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เขาจึงเรียกตามชื่อที่มีลิงอาศัยอยู่มากนี้ว่า “เขาระบุตร” มาจนถึงปัจจุบัน

. เดิมที่มีพระธุดงค์เดินทางผ่านมาและพักปฏิบัติสมณธรรม ณ เขาแห่งนี้จำนวนหลายรูป แต่ไม่มีพระภิกษุรูปใดตั้งใจอยู่หรือพัฒนาอย่างจริงจังหรือไม่สามารถอยู่เพื่อพัฒนาได้

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2527 มีพระครั้ง (ไม้ทราบฉายา) เดินทางมาปฏิบัติธรรม ณ ที่แห่งนี้เป็นเวลา 3 เดือนและได้ปั้นพระพุทธรูปปฏิมากรไว้องค์หนึ่งแล้วก็เดินทางจากไป

ก่อนจากไปพระครั้งได้สั่งชาวบ้านไว้ว่าอย่าให้ใครทำลายพระพุทธรูปองค์นี้และตั้ง
ความอีกว่าอีกไม่นานจะมีพระมาอยู่และพัฒนาศถานที่แห่งนี้ ปัจจุบันคนในท้องถิ่น
เรียกว่า “หลวงปู่ขาว”

หลวงปู่ขาว

หลวงปู่ขาว เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นสีขาว ประดิษฐานอยู่บนเขากระบوتر
เป็นที่เคารพและศรัทธาของคนในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ใครมีปัญหาใด ๆ มักจะไปขอ
พรจากหลวงปู่ขาวอยู่เสมอ สามิภรรยาคู่ใดไม่มีบุตรก็มักจะเดินทางมาขอเทพบุตร
เทพธิดาจากหลวงปู่ขาวให้มาเกิดกับตน โดยการนำผลไม้มาถวายหลวงปู่ 3 อย่าง
พร้อมจตุรปูชาท่าน 19 ดอกและเมื่อมาขอไม่นานสามิภรรยาคู่นั้นก็มักได้บุตรจริง
ตามความปรารถนา เมื่อได้สมตามคำขอก็ยิ่งทำให้ชาวบ้านเคารพศรัทธาหลวงปู่ขาวมาก
ขึ้น

หลังจากที่พระครั้งจากไปชาวบ้านก็ได้แต่เฝ้ารอพระรูปใหม่ที่จะมาพัฒนา
สถานที่แห่งนี้ ต่อมาในเดือนกรกฎาคม 2529 พระสมพร รตนญาโน ได้เดินทางมา
ปฏิบัติธรรมและพัฒนาวัดแห่งนี้จนเจริญขึ้นเรื่อย ๆ ปัจจุบันเป็นสถานที่วิปัสสนา
กัมมัฏฐานแห่งที่ 2 ของจังหวัดชัยภูมิ มีสถานีวิฑูญกระจายเสียง(ชุมชน) สำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ 1 แห่ง และขณะนี้กำลังก่อสร้างโรงพยาบาลชุมชน 1 หลัง
โดยไม่ใช้งบประมาณของทางราชการ

พระอาจารย์สมพร รตนาญาโน หรือพระครูบรรพตวิหารการ รองเจ้าคณะ
อำเภอ

เทพสถิต เจ้าอาวาสวัดเทพบุตรบรรพตปัจจุบัน เป็นพระนักพัฒนาตัวอย่าง ปัจจุบันวัด
เทพบุตรบรรพตเป็นที่รู้จักของอำเภอเทพสถิตและอำเภอใกล้เคียงเป็นอย่างดี

บริเวณวัดล้อมรอบด้วยธรรมชาติที่ร่มรื่นไปด้วยป่าไม้ที่เขียวขจี หากเดินขึ้นไปบนเขาก็จะสามารถชมทิวทัศน์และความงามของธรรมชาติข้างล่างได้ด้วย นอกจากนี้
แล้วยังได้นมัสการหลวงปู่ขาวเพิ่มความเป็นสิริมงคลอีกด้วย

บรรยากาศภายในวัดเทพบุตรบรรพตในปัจจุบัน

เทพสถิตมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามร่มรื่น เช่น น้ำตก ลาน
หิน ป่าไม้และแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนาที่น่าสนใจหลายแห่ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นความ
เจริญรุ่งเรืองทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมที่คั่งงามของชาวเทพสถิต ที่เป็นจุดเด่น

ทำให้คนทั่วไปรู้จักเทพสถิตเป็นอย่างดี จนมีคนให้สมญานามเทพสถิตว่าเป็นดั่ง “เมืองสวรรค์” ที่มีมนต์เสน่ห์ให้ผู้คนมาเยี่ยมชมเยือนตลอดเวลา

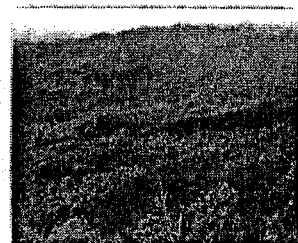
กิจกรรมท้ายเรื่อง

คำถาม

: หลังจากนักเรียนอ่านเรื่อง “แหล่งท่องเที่ยวเทพสถิต” แล้ว ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอำเภอเทพสถิตที่นักเรียนเห็นว่าน่าจะไปเที่ยวมากที่สุดคือที่ใด เพราะเหตุใด
2. นักเรียนจะมีวิธีการดูแลสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนาให้มีความสวยงามตลอดไปได้อย่างไร
3. ให้นักเรียนสังเกตชื่อสถานที่ท่องเที่ยวในเทพสถิตว่า ส่วนใหญ่เป็นคำมาจากภาษาใด
4. ให้นักเรียนรวบรวมชื่อสถานที่ท่องเที่ยวที่ใช้คำว่า “เทพ” ในอำเภอเทพสถิต
5. นักเรียนคิดชื่อนั้นสำคัญอย่างไร ทำไมสถานที่ท่องเที่ยวในเทพสถิตส่วนใหญ่จึงมีนำคำว่า “เทพ” มาใช้ในวรรตั้งชื่อ

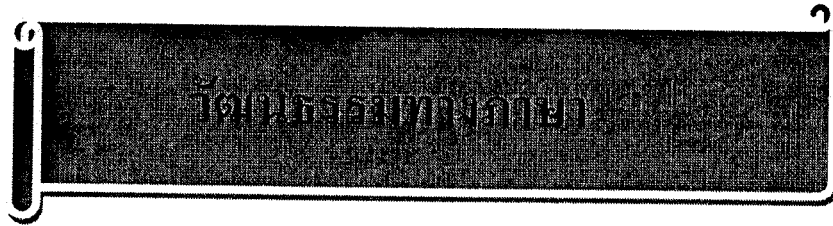
กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มไปศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอำเภอเทพสถิต นอกเหนือจากในหนังสือ

2. ให้นักเรียนเขียนแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนาในอำเภอที่นักเรียนรู้จัก มาสัก 1 แห่ง

3. ให้นักเรียนเขียนป้ายคำขวัญเชิญชวนเพื่อน ๆ ให้อุทิศสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอำเภอเทศิตมาอย่างน้อย 1 คำขวัญ

ภาษาถิ่นเป็นภาษาที่ใช้พูดติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวันเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของคนในท้องถิ่น นอกจากนี้ภาษาถิ่นยังเป็นวัฒนธรรมสำคัญและควรศึกษา เพื่อช่วยให้เราเข้าใจสภาพสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มชนได้รู้ซึ่งถึงภูมิปัญญาของชาวบ้านในด้านต่าง ๆ และภาษาถิ่นยังเป็นรากฐานทางด้านประวัติศาสตร์ของกลุ่มชนอีกด้วย

สาเหตุของการเกิดภาษาถิ่นนั้น มีสาเหตุ 3 ประการด้วยกันคือ เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์อยู่กันคนละท้องถิ่นประการที่หนึ่ง การเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและเทคโนโลยีประการที่สองและการได้รับอิทธิพลของภาษาอื่นที่อยู่ใกล้เคียงทำให้สำเนียงของภาษาเปลี่ยนไปเป็นประการสุดท้าย

การแบ่งภาษาถิ่นในประเทศไทยนั้น นิยมแบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์ ตามกำหนดพื้นที่การปกครองส่วนภูมิภาคของประเทศ

ภาษาถิ่นไทยอีสานเป็นภาษาย่อยของภาษาไทย ที่พูดกันในพื้นที่ของจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยถือเอาจังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดเริ่มต้นของภาคอีสาน

การแสดงของชาวนัฏฐกรในงานเทศกาลทุ่งกระเจียวงาม ประจำปี 2551
ณ อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม

อำเภอเทพสถิตเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งจัดอยู่ในภาษาถิ่นไทยอีสานและเนื่องจากเป็นอำเภอที่มีอาณาเขตติดต่อกับทั้งทางภาคเหนือและภาคกลางของประเทศไทย ทำให้วัฒนธรรมทางภาษาได้รับอิทธิพลจากภาษาถิ่นอื่น ๆ ส่งผลให้ภาษาของเทพสถิตค่อนข้างหลากหลายแตกต่างกันออกไปตามสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และพื้นที่ใกล้เคียงรวมถึงมีชุมชนดั้งเดิมที่อาศัยอยู่บนภูเขา

ดังนั้นจึงทำให้เทพสถิตมีวัฒนธรรมทางภาษาที่น่าสนใจดังนี้ คือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาไทยสำเนียงโคราชและภาษาถิ่นนัฏฐกร (ชาวนน) ดังนี้

1. ภาษาไทยถิ่นอีสาน

ภูมิปัญญาด้านภาษาอีสานที่ปรากฏเป็นคำสอน
ที่วัดบ้านน้ำลาด ตำบลนาขางกลัก อำเภอเทพสถิต

ภาษาไทยถิ่นอีสานเป็นภาษาที่พูดกันมากที่สุดในอำเภอเทพสถิต ในแทบทุกหมู่บ้านจะใช้ภาษาถิ่นอีสานได้และจะพูดปะปนกับภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ บ้าง คนส่วนใหญ่จะใช้พูดติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวันจนเป็นวิถีชีวิต จนบางครั้งมีปัญหาในการติดต่อสื่อสารกับทางราชการที่ไม่สามารถพูดภาษาไทยมาตรฐานได้ ภาษาถิ่นอีสานในอำเภอเทพสถิตจะมีสำเนียงแตกต่างกันบ้างด้านเสียงวรรณยุกต์ เช่น คำว่า “กิน” คนในอีสานส่วนใหญ่จะออกเสียง “กิน” แต่จะมีบางหมู่บ้านที่ออกเสียงว่า “กิน” เป็นต้น นอกจากนี้แตกต่างกันด้านวรรณยุกต์แล้ว พยัญชนะบางตัวยังออกเสียงไม่ชัดตรงตามภาษามาตรฐาน เช่น จ จะออกเสียง ก เช่นคำว่า “เจ็บ” จะออกเสียงเป็น “เก็บ” เป็นต้น

แต่การใช้คำในการสื่อความหมาย มีลักษณะคล้ายคลึงกันภายในจังหวัด ตัวอย่างภาษาไทยถิ่นอีสานอำเภอเทพสถิต เช่น คำว่า “บั๊กมี” หมายถึง ขนุน “บั๊กเจียบ” หมายถึง น้อยหน้า “เคียด” หมายถึง โกรธ เป็นต้น

นอกจากนี้แล้วในภาษาไทยถิ่นอีสานของอำเภอเทพสถิตยังแฝงภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ ไว้มากมายเช่นเดียวกับภาษาไทยถิ่นอีสานในจังหวัดชัยภูมิและจังหวัดอื่น ๆ

ภูมิปัญญาด้านภาษา เช่น คำผญาภาษิต ผญาเกี่ยวพาราตี ปริศนาคำทาย คำโต้งโต้ย และหมอลำ เป็นต้น

รูปวาดนางมณีเมขลาในโบสถ์วัดบ้านน้ำลาด ตำบลนาขางหลัก

ตัวอย่าง ภูมิปัญญาด้านภาษา ภาษามือ (คำสอน)

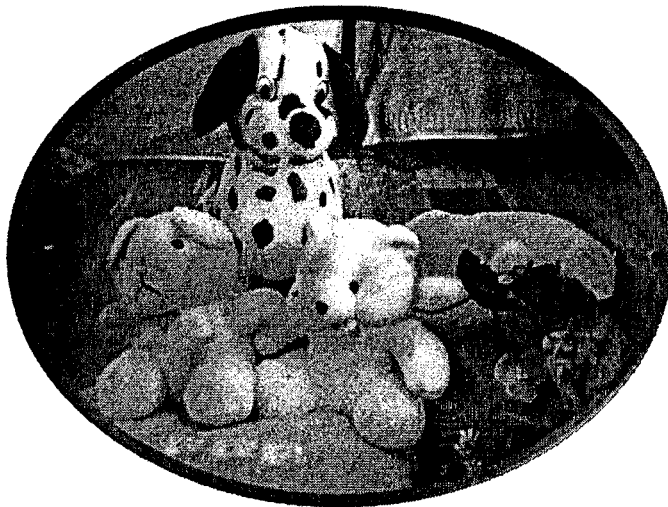
1. ตื่นแต่เช้ากินยอคฟ้า ตื่นสวยกินขวยจี๋โปม คำแปล คนขยันทำงานจะเป็นคนร่ำรวยอยู่ดีกินดี ส่วนคนขี้เกียจจะเป็นคนยากจน
 2. เต่าหากินกุ่มปากเต่า แลนหากินกุ่มปากแลน คำแปล การพึ่งตนเองได้เป็นสิ่งวิเศษที่สุด
 3. ให้ตื่นเด็กคือกา ให้หากินคือไก่ คำแปล ให้ขยันทำมาหากินเหมือนกาเหมือนไก่
 4. บ่อนตำให้คูณ บ่อนนูนให้ถาก คำแปล สิ่งใดที่มีอยู่น้อยให้ขวนขวายมาเพิ่ม ถ้าสิ่งใดมีมากเกินไปให้เผื่อแผ่คนอื่นบ้าง
 5. ช่างมือมันยาก ช่างปากมันง่าย คำแปล คนดีแต่พูดข่อมเป็นคนไม่มีประโยชน์
 6. ตาสีบอดมันแดง ของสิแพงมันถึก คำแปล เหตุการณ์ทุกอย่างข่อมมีมาแต่เหตุ
 7. กินเบ็ดแล้วภายลุนอย่าได้จ้ม ขัดว่าลงสอดท้องแสนสิช่องกะบ่คั้นแล้ว คำแปล สิ่งใดที่เสียไปแล้วก็ให้แล้วไป เพราะเรียกคืนอย่างไรก็ไม่ได้
- เพื่อให้เข้าใจความหมายของภาษาดั้งถิ่นอีสานยิ่งขึ้น จึงขอเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นอีสานที่ใช้ในชีวิตประจำวันและปรากฏในคำขวัญข้างต้นกับภาษาไทยมาตรฐาน ดังตารางต่อไปนี้

1.หมวด ในตัวอย่างพจนานุกรม

ลำดับที่	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ภาษาไทยมาตรฐาน
1	เช้า	เวลาเช้า
2	ฟ้า	ฟ้า
3	ขวยจี๋โป่ม	รูจิ้งหรีด
4	ตื้นสวาย	นอนตื้นสาย
5	กุ่มปาก	พ่อยู่พอกิน
6	แลน	ตัวตะกวด
7	ตื้นเค็ก	ตื้นแต่เช้า
8	ให้	ให้
9	บ่อนต่ำ	ที่ต่ำ
10	บ่อนนูน	ที่สูง
11	ช่าง	ก็ช่าง
12	ลี	จะ
13	ถึก	ถูก
14	เบ็ด	หมด
15	แล้ว	แล้ว
16	ฮอด	ถึง
17	ท้อง	ท้อง
18	ฮ่อง	รื่อง
19	บ่	ไม่

2. หมวดเครื่องใช้

ลำดับที่	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ภาษาไทยมาตรฐาน
1	สาด	เสื่อ
2	เสี้ยผ้า	เสื่อผ้า
3	ผ้าฮ่ม	ผ้าห่ม
4	มุ้ง	มุ้ง
5	เกิบ	รองเท้า
6	มิดเชีย	กรรไกร
7	ซ้อย	สร้อย
8	บักจก	จอบ
9	ซิ่น	ผ้าถุง
10	ก້องผม	ที่คาดผม
11	ฮ่ม	ร่ม
12	เชียก	เชือก
13	กระจก	กันห้อง

3. หมวดเครือญาติ

ลำดับที่	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ภาษาไทยมาตรฐาน
1	พ่อ	พ่อ
2	แม่	แม่
3	อ้าย	พี่
4	หล่า	น้อง
5	น่า	น่า
6	พี่อ้าย	พี่เขย
7	พี่นาง	พี่สะใภ้
8	แม่ใหญ่	ยาย
9	พ่อใหญ่	ตา
10	พ่อลุง	ลุง

4. หมวดชื่อสัตว์

ลำดับที่	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ภาษาไทยมาตรฐาน
1	จี้เกี่ยม	จิ้งจก
2	อีแจ๋	จระเข้
3	แลน	ตัวเงินตัวทอง
4	จี้ไก่ปอม, จี้กะปอม	กิ้งก่า
5	จี้ไก่โกะ	จิ้งเหลน
6	ปลาค้อ	ปลาช่อน
7	ปลาแข็ง	ปลาหมอ
8	งัว	วัว
9	จี้ไก่กือ	กิ้งกือ

ภาษาถิ่นอีสานในอำเภอเทพสถิตสามารถพบเห็นปะปนกับภาษาถิ่นอื่นทั่วไป ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ทางภาษาถิ่นที่สืบทอดมายาวนานทีเดียว

2. ภาษาไทยสำเนียงโคราช

ภาษาไทยสำเนียงโคราชจะมีการพูดปะปนกับภาษาถิ่นอื่น ๆ เช่นกัน สันนิษฐานว่าสาเหตุของการเกิดน่าจะมาจากสาเหตุการได้รับอิทธิพลของภาษาถิ่นที่อยู่ใกล้เคียงจึงทำให้สำเนียงของภาษามีการเปลี่ยนไปเพราะนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับภาคกลางด้านหนึ่งและทางภาคตะวันออกเฉียงเหนืออีกด้านหนึ่ง จึงเกิดการประสมประสานระหว่างสองภาษาที่ใกล้เคียงกัน ทำให้เกิดสำเนียงใหม่กลายเป็นภาษาถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนภาษาอีสานเสียทีเดียวและไม่เหมือนภาษาของภาคกลางแต่กำลังระหว่างสองภาษา

เนื่องจากอำเภอเทพสถิตเป็นอำเภอที่มีอาณาเขตติดและใกล้กับจังหวัดนครราชสีมาและมีคนใกล้เคียงอพยพย้ายถิ่นฐานมาปะปนกับคนท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ภาษาไทยสำเนียงโคราชเป็นภาษาที่สำคัญภาษาหนึ่งของคนเทพสถิตไม่แพ้ภาษาไทยถิ่นอีสาน

ภาษาไทยโคราชจะมีสำเนียงและคำแตกต่างจากภาษาอีสาน คำบางคำจะพูดเหมือนภาคกลางแต่สำเนียงจะต่างกัน คนในท้องถิ่นอาจจะเรียกว่าไทยโคราชหรือพูดกันเล่น ๆ ว่าภาษา “ไทยเค็ง” ก็ว่า

ตัวอย่าง ภาษาถิ่นโคราช เช่น คำว่า “ข้าง” จะออกเสียงว่า “เบ็ง” คำว่า “ด้วย” จะออกเสียงว่า “เค็ง” คำว่า “กินข้าว” ก็จะออกเสียงว่า “กินเช่า” เป็นต้น

เพื่อให้เข้าใจความหมายของภาษาถิ่นโคราชยิ่งขึ้น จึงขอยกตัวอย่างคำภาษาถิ่นโคราชที่ใช้ในชีวิตประจำวันในปัจจุบันมาให้ศึกษา ดังตารางต่อไปนี้

ภาษาถิ่นโคราชคำที่ใช้ทั่วไป

ลำดับที่	ภาษาไทยถิ่นโคราช	ภาษาไทยมาตรฐาน
1	ฉันไม่รู้	ฉันไม่รู้
2	จ๊กคะ	ไม่ทราบ
3	ไปคา	ไปด้วย
4	ไปเบ็ง	ไปด้วย
5	ไปเค็ง	ไปด้วย
6	กินเช่า	กินข้าว
7	เป็นไซ	เป็นไซ้
8	จับไซ	เป็นไซ้
9	เอ็ง	ฉัน
10	แก๊	เธอ , คุณ

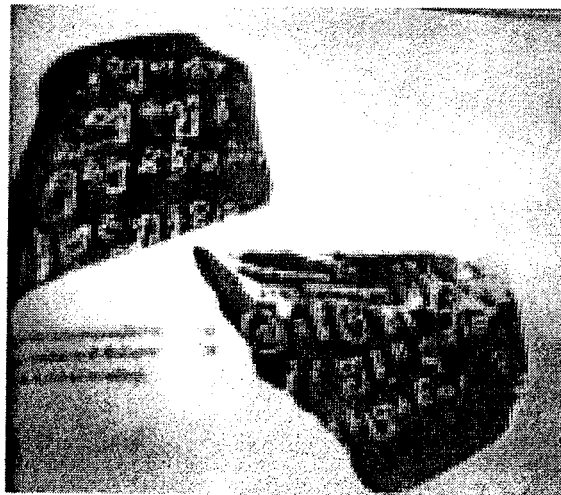
ภาษาถิ่นโคราชคำที่ใช้ทั่วไป

ลำดับที่	ภาษาไทยถิ่นโคราช	ภาษาไทยมาตรฐาน
11	ผ้า	ผ้า
12	ผ้าฝ้าย	ผ้าฝ้าย
13	ใส่กุงเกง	ใส่กางเกง
14	เสื่อ	เสื่อ
15	เสื่อชั้นใน	เสื่อชั้นใน
16	เสื่อนอก	เสื่อชั้นนอก
17	เกิบ	รองเท้า
18	ส้มดำ	ส้มดำ
19	ผัดหมี่	ผัดหมี่
20	หน้ามพริก	น้ำพริก

การใช้ภาษาไทยสำเนียงโคราชของชาวเทพสถิต ส่วนใหญ่จะใช้คำพูด เช่นเดียวกับภาษาไทย ภาคกลาง แตกต่างเพียงสำเนียงเท่านั้น ฉะนั้นจากตารางจึง ยกตัวอย่างคำที่ใช้พูดกันในภาษาไทยสำเนียงโคราชที่ใช้พูดกันทั่ว ๆ ไป เพื่อให้เห็นภาพ การใช้คำชัดเจนยิ่งขึ้น

ชาวเทพสถิตที่พูดสำเนียงโคราชจะอาศัยอยู่กระจัดกระจายแทบทุกหมู่บ้าน การพูดสำเนียงโคราชจะปรากฏให้เห็นในการใช้ภาษาสนทนาในชีวิตประจำวันปะปน กับภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ ทั่ว ๆ ไป

3. ภาษาถิ่นผู้ฮก (ยา-กู๋ร)

ผู้ฮก มอญโบราณแห่งเทพสถิต 2549:17)

ตัวอักษรปัลลวะของคนมอญโบราณ ที่ปรากฏอยู่บนจารึกสมัยทวารวดี
ที่นักภาษาศาสตร์ใช้ในการสืบค้นภาษาของชาวผู้ฮก

ความหมายของชาวผู้ฮกนั้น ชาวผู้ฮก แปลว่าคนภูเขา ซึ่งมาจากคำศัพท์ สองคำ คือ คำว่า “ผู้ฮ” หมายถึง คน “กูร์” หมายถึง ภูเขา ซึ่งคนทั่วไปมัก เรียกว่าชาวบนหรือชาวดง แต่ชาวผู้ฮกไม่ชอบให้เรียกนัก

ชาวผู้ฮกเป็นชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ตามไหล่เขาหรือเนินเขาเดี่ยว ๆ และเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์น่าสนใจ และน่าศึกษา เพราะมี ประเพณีวัฒนธรรมและภาษาพูดมาเป็นพันปี

เป็นกลุ่มมอญโบราณที่เคยอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเทพสถิตมาตั้งแต่ดั้งเดิม บริเวณทุ่งกระเจียวและป่าหินงามในเขตอุทยานแห่งชาติป่าหินงาม

ภาษาของชาวญ้อกรมีเพียงภาษาพูดไม่มีภาษาเขียน จัดอยู่ในตระกูลมอญ-เขมร แต่มีความใกล้เคียงกับภาษามอญโบราณ มอญปัจจุบันมากกว่าเขมรและจัดอยู่ในภาษาญ้อกรถิ่นใต้

ในปัจจุบันชาวญ้อกรถูกกลืนด้วยประเพณีวัฒนธรรมอีสานอย่างรวดเร็วมีบางหมู่บ้านและผู้สูงอายุเท่านั้นที่พูดภาษาถิ่นดั้งเดิมของตนได้ เพื่อให้เห็นภูมิปัญญาด้านภาษาของคนเทพสถิตและความน่าสนใจของภาษาญ้อกร จึงขอยกตัวอย่างการใช้คำภาษาถิ่นญ้อกรเทพสถิตกับภาษาไทยมาตรฐาน ดังนี้

1. หมวดการประกอบอาชีพ

ลำดับที่	ภาษาถิ่นญ้อกร	ภาษาไทยมาตรฐาน
1	ปะจ๊ะ	การทำกิน/ประกอบอาชีพ
2	ปะกะม้า	การทำไร่
3	ปะกะม้าอ้อกโซ่	หยอดข้าว
4	เพราะกะอ้อง	หว่านมะเขือปนในไร่ข้าว
5	เพราะปะแก้ว	หว่านพริกปนในไร่ข้าว
6	ตอลฝ้าย	ปลูกมัน
7	เพราะกะชูป	หว่านยาสูบ
8	ตอลเบา	ปลูกอ้อย
9	ตอลพลาสติก	ปลูกกล้วย
10	ตอลบักกอ	ปลูกมะละกอ
11	ร่อยเทศ	มะเขือเทศ

2. หมวดเครือญาติ

ลำดับที่	ภาษาถิ่นญ้อกร	ภาษาไทยมาตรฐาน
1	พ่อ	พ่อ
2	แม่	แม่
3	พี่	พี่
4	น้อง	น้อง
5	ป้า	ป้า
6	น้า	น้า
7	ลุง	ลุง
8	สามี	สามี
9	ภรรยา	ภรรยา
10	ยาย	ยาย

3. หมวดประเพณี พิธีกรรมและอื่น ๆ

ลำดับที่	ภาษาถิ่นญ้อกร	ภาษาไทยมาตรฐาน
1	การคลอด	การคลอด
2	อยู่ไฟ	อยู่ไฟ
3	อาบน้ำร้อน	อาบน้ำร้อน
4	4 คีน	4 คีน
5	คิมน้ำร้อน	คิมน้ำร้อน
6	โหนเชือกตอนทำคลอด	โหนเชือกตอนทำคลอด
7	ผูกแขน	ผูกแขน
8	โรคหืดหอบ	โรคหืดหอบ

4. หมวดชื่อสัตว์

ลำดับที่	ภาษาถิ่นญ้อกร	ภาษาไทยมาตรฐาน
1	ช่าง	ไก่
2	จิ้น	ช้าง
3	โจ่ง	วัว
4	เปรี๊ยง	กระปือ
5	ซุร	สุนัข
6	ครีก	หมู
7	เกี้ยม	นก
8	ฮทา	เป็ด
9	กะอ้าก	กา
10	โพร์ก	กระรอก
11	น้ำ	กระแต
12	นิ	หนู
13	ฮัญเกรียมพึราบ	นกพึราบ
14	ฮชาย	ผึ้งตัวผู้
15	กวนตะบุง	ลูกกวาด
16	ไฟ	แมลง
17	ควา	กบ

ภาษาถิ่นญ้อกรเป็นภาษาที่ใช้พูดกันมานานนับพันปี เราไม่สามารถพบเห็นการใช้ภาษาถิ่นนี้ทั่วไปเช่นภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ ชาวญ้อกรจะใช้พูดกันเฉพาะในกลุ่มชาวญ้อกรเท่านั้น นักภาษาศาสตร์สันนิษฐานว่าภาษานี้เป็นภาษาในดินตระกูลมอญและเป็นภาษาที่อยู่ในชั้นวิภคิตที่ใกล้สูญพันธุ์ภาษาหนึ่งด้วย เพราะฉะนั้นหน้าที่ของเราทุกคนควรช่วยกันอนุรักษ์ภาษาถิ่นนี้ให้คงอยู่คู่ตลอดไป

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า อำเภอเทพสถิตเป็นอำเภอเล็ก ๆ ที่มีอาณาเขตติดต่อกับหลายภาคของไทย จึงทำให้ได้รับอิทธิพลด้านภาษาจากชนดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ ผสมกับชนที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐาน เหตุนี้จึงทำให้เทพสถิตมีภาษาที่สำคัญอยู่ 3 ภาษา คือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาไทยสำเนียงโคราชและภาษาญ้อสุกร ใช้ปะปนกันในชีวิตประจำวันอยู่ แต่ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคในการสื่อสารของชาวเทพสถิตแต่อย่างใด

การศึกษาวัฒนธรรมและภาษาถิ่นญ้อสุกรของนักเรียนโรงเรียนโป่งนกประชาสามัคคี
ในงานเทศกาลทุ่งกระเจียวงาม ประจำปี 2551 ณ อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม

กิจกรรมท้ายเรื่อง

คำชี้แจง

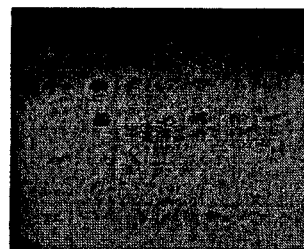
: หลังจากนักเรียนอ่านเรื่อง “วัฒนธรรมทางภาษา” แล้ว ให้นักเรียน

ปฏิบัติ

กิจกรรมต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนอธิบายความหมายของคำว่า “วัฒนธรรมทางภาษา” มาพอเข้าใจ
2. ให้นักเรียนนำสำนวนโวหารมาเปรียบเทียบกับสำนวนคำสอนภาษาถิ่นใดก็ได้ อย่างน้อย 3 สำนวน
3. ให้นักเรียนย่อความภาษาถิ่นใดก็ได้ในเรื่องวัฒนธรรมทางภาษา มาอย่างน้อย ๑ ภาษา
4. ภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาไทยสำเนียงโคราชและภาษาญ้อ มีลักษณะแตกต่างกันในเรื่องใดบ้าง
5. ในฐานะนักเรียนเป็นเยาวชนในท้องถิ่น นักเรียนจะมีวิธีใดบ้างที่จะช่วยกันรักษาภาษาถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนแต่งนิทานที่ให้ข้อคิดและคติสอนใจ โดยใช้ภาษาถิ่นอย่างน้อยคนละ 1 เรื่อง
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มไปศึกษาภาษาถิ่นในอำเภออื่น ๆ ของจังหวัดชัยภูมิ ที่นอกเหนือจากในหนังสือ
3. ให้นักเรียนเขียนโครงการอนุรักษ์ภาษาถิ่นหรือโครงการฟื้นฟูภาษาถิ่นของนักเรียนเอง

ขนบธรรมเนียมประเพณี

ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นสิ่งที่หมูกณะในสังคมหนึ่ง ๆ นิยมประพฤติปฏิบัติสืบเนื่องต่อกันมาเป็นเวลานานเป็นการประพฤติปฏิบัติของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยกำหนดเป็นแบบแผนกันมาจนเป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มคนนั้นว่าต้องปฏิบัติเช่นนั้นจึงจะเกิดความสุขความเจริญ ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

ขนบธรรมเนียมของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

อำเภอเทพสถิตมีชนหลายกลุ่มมาอาศัยอยู่ด้วยกัน เพราะฉะนั้นจึงมีความเชื่อแตกต่างกันออกไป โดยทั่วไปชาวเทพสถิตมีความเชื่อด้านผีสงเทวดา มีความเชื่อตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติกันมาช้านาน

ประเพณีเด่น ๆ ของอำเภอเทพสถิต ได้แก่ ประเพณีฟ้อนผีฟ้า ประเพณีแห่พระ ประเพณีเลี้ยงตาปู่บ้าน ประเพณีการเกิดและประเพณีการตาย

1. ประเพณีฟ้อนผีฟ้า

(อุ๊ฮกร มอญโบราณแห่งเทพสถิต 2549:45)

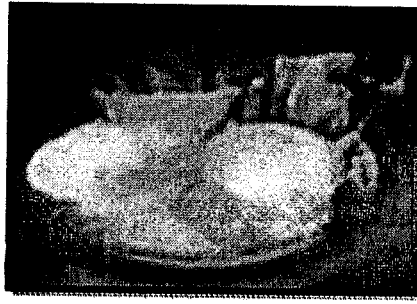
การแต่งกายด้วยชุดพื้นเมืองของหญิงชาวอุ๊ฮกร

ประเพณีการฟ้อนผีฟ้า เป็นประเพณีของชาวนน (ญ้อกร) นิยมจัดเป็นงานประจำปีในช่วงประมาณเดือน 5 (เมษายน) ของทุกปี โดยจัดขึ้นตามลักษณะความเชื่อ ซึ่งเป็นการเช่นสรวงต่อผีฟ้า “พญาแถน” หรือเทวดาที่สถิตอยู่บนท้องฟ้า เพื่อขอความเป็นสิริมงคล โดยการอัญเชิญท่านเข้าร่างทรงให้ลงมาปิดเป่าทุกข์โสกโรครภัยแก่ชาวบ้านที่มาชุมนุมในพิธี นอกจากนี้เพื่อเชิญเจ้าเข้าทรงรักษาอาการเจ็บไข้ของผู้ป่วยเป็นราย ๆ ไป

การทำพิธีกรรมฟ้อนผีฟ้า นั้น ผู้ฟ้อนผีฟ้าเป็นผู้สูงอายุมีทั้งชายและหญิง แบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ 14-15 คน โดยมีคนเป่าแคนหนึ่งคน แต่งกายด้วยชุดพื้นเมือง เมื่อพร้อมแล้วนำเครื่องเช่น ใต้แก่ หมากเบ็ง หรือพานบายศรี ดอกไม้ธูปเทียน ผ้าไตรจีวร แป้งหอม น้ำอบไทย และอาหารคาว-หวาน ซึ่งประกอบด้วย ข้าวเหนียว ไข่ต้ม และของกินพื้นเมือง นำไปตั้งบูชาหน้าดาบที่สะพายติดตัวมา 3-4 เล่ม วางรวมกัน

จุดธูปเทียนผู้นำทำพิธีเป็นแม่ใหญ่หรือคุณยายเรียกว่า “หมอทรง” หรือนางทรง หรือนางเทียม นำสวดมนต์ อาราธนาศีลรับศีลห้า กล่าวขอขมาลาโทษที่รบกวนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์และขออัญเชิญเจ้าผู้เป็นใหญ่ให้มาเข้าทรง เอาแป้งโรยไปบนเครื่องเช่น แจกแป้งหอมและน้ำอบไทยทากันทั่วทุกคน

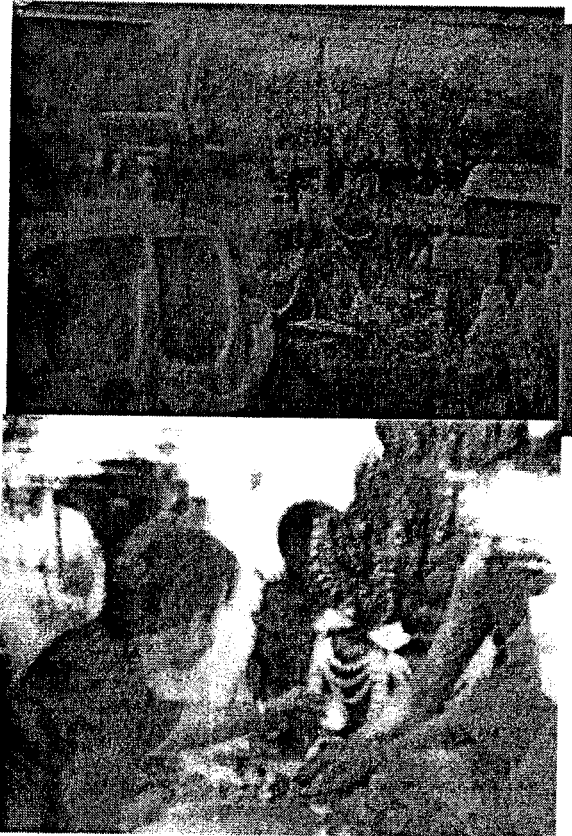
การฟ้อนรำแบบง่าย ๆ ต่างคนต่างรำ บางคนกระต๊อบเท้าให้จังหวะตามเสียงแคน โดยฟ้อนเป็นวงกลมเวียนทางขวามือของหมอแคน คนฟ้อนจะหยุด เมื่อแคนหยุด เป่าและจะเดินไปกราบที่เจ้าพ่อพระยาแล เป็นการเช่นสรวงต่อผีฟ้า “พญาแถน” หรือเทวดาที่สถิตอยู่บนท้องฟ้า เพื่อขอความเป็นสิริมงคล โดยการอัญเชิญท่านเข้าร่างทรงให้ลงมาปิดเป่าทุกข์โสกโรครภัยแก่ชาวบ้านที่มาชุมนุมในพิธี

(ผู้ชุกร มอญโบราณแห่งเทศลิต 2549:36)

เครื่องเซ่นที่ใช้บวงสรวงต่อผีฟ้า

2. ประเพณีแห่พระ

ประเพณีแห่พระของประชาชนในตำบลโป่งนก อำเภอเทศลิต

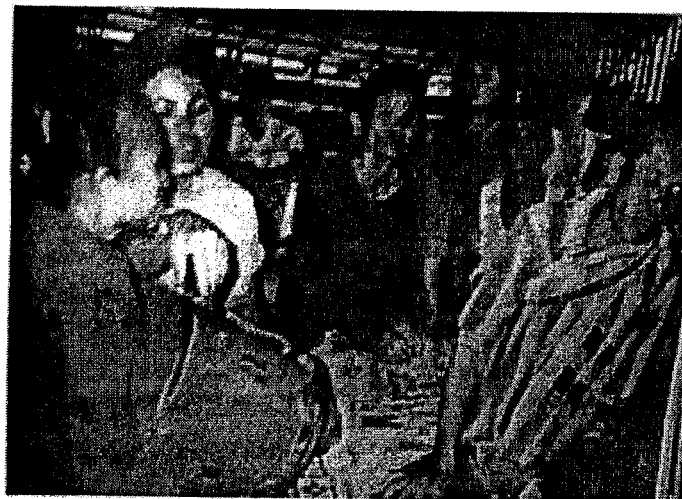
ประเพณีแห่พระเป็นประเพณีที่ชาวบ้านในหลายหมู่บ้านของอำเภอเทศลิต ได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยจะเลือกวันใดวันหนึ่งในช่วงเทศกาลสงกรานต์ คือ ระหว่างวันที่ 13-15 เมษายน ตามความเชื่อและความพร้อมของแต่ละหมู่บ้าน

การแห่พระนั้นชาวบ้านในหมู่บ้านจะอัญเชิญพระพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์
 คู่บ้านคู่เมืองที่ชาวบ้านนับถือขึ้นบนรถยนต์ พร้อมทั้งนิมนต์พระภิกษุสงฆ์ โดยไม่กัค
 จำนวนรูป ขึ้นนั่งบนรถยนต์นั้นด้วย หลังจากนั้นชาวบ้านก็จะตั้งขบวนแห่จากหมู่บ้าน
 ของตนไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ทุกหมู่บ้านภายในตำบลเพื่อให้ชาวบ้านทุกคนได้สรง
 น้ำหอมพระพุทธรูปก่อนแล้วสรงน้ำพระภิกษุสงฆ์ เมื่อสรงน้ำแล้วพระสงฆ์ท่านก็ให้ศีล
 ให้พร

ในส่วนของเวลานั้นไม่จำกัดเวลาว่าจะแห่พระในช่วงเวลาใด บางหมู่บ้าน
 นิยมแห่ช่วงบ่ายโมง เพื่ออากาศจะได้ไม่ร้อนมากนัก บางหมู่บ้านนิยมแห่ช่วงเช้าจนถึง
 เย็น

คนหนุ่มสาวจะถือโอกาสช่วยขบวนแห่พระและเล่นสงกรานต์ไปด้วยเลย
 จะได้รับทั้งความสนุกสนานเย็นชุ่มฉ่ำทั้งกายและใจ ชาวบ้านแต่ละหมู่บ้านในตำบลก็
 จะรู้จักคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี เป็นการสร้างสัมพันธ์ไมตรีอีกทางหนึ่งด้วย

3. ประเพณีเลี้ยงตาปู่บ้าน

(อุษกร มอญโบราณแห่งเทพสถิต 2549:37)

การเลี้ยงตาปู่บ้านของชาวอุษกร

ประเพณีเลี้ยงตาปู่บ้าน เป็นประเพณีที่นิยมทำกันทุกหมู่บ้านในจังหวัดชัยภูมิ
 โดยจะทำกันประมาณเดือนเจ็ดของทุกปี ตาปู่บ้านหรือคอนตาปู่เป็นที่ซึ่งชาวอีสานมี

ความเชื่อว่าเป็นที่สิงสถิตของดวงวิญญาณผีปู่ย่าตายายบรรพบุรุษผู้สร้างบ้านแปลงเมือง
แห่งนั้น

บริเวณคอนต่าปูบ้านจะมีต้นไม้และพืชพันธุ์ไม้ขึ้นร่มรื่นจนบางแห่งถือเป็น
ป่าของชุมชนและยังคงสมบูรณ์อยู่ได้แม้ว่าพื้นที่รอบข้างจะถูกแผ้วถางเพื่อทำไร่นาไป
แล้ว

ทั้งนี้อาจถือว่าเป็นภูมิปัญญาที่แฝงอยู่ในคติความเชื่อ เรื่องผีบรรพบุรุษของ
คนอีสานโบราณที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นประเพณีทุกท้องถิ่น

การกำหนดเลือกพื้นที่อยู่อาศัยของผีปู่ต่าบ้านนั้นต้องให้พื้นที่เป็นเนินสูง
โนนโคกหรือดอน ซึ่งน้ำท่วมไม่ถึง สภาพป่าไม้หนาที่ร่มครึ้ม มีสัตว์ชุกชุม
หลากหลายพันธุ์ มีบรรยากาศน่าสะพรึงกลัว ทั้งเสียงร้องของหมู่สัตว์และเสียงเสียดสี
ของต้นไม้เครือเถาวัลย์ทั้งหลาย จนทำให้อาณาเขตคอนต่าปูบ้านดูขลังและศักดิ์สิทธิ์ยิ่ง
นัก

การประกอบพิธีเลี้ยงผีจะผ่านเผ่าเจ้าที่เชื่อว่าสามารถติดต่อกับวิญญาณปู่ต่า
ได้

สำหรับประเพณีการเลี้ยงต่าปูบ้านของชาวญ้อกรในเทศสถิต ชาวญ้อกรมี
พื้นฐานความเชื่อคล้ายคลึงกับหมู่บ้านอื่น ๆ ในจังหวัดชัยภูมิ คือจะนับถือผีบรรพบุรุษ
เช่นกัน จึงมีศาลปู่ต่าประจำหมู่บ้าน (ศาลต่าปูบ้าน) แต่จะเลือกทำเลที่ตั้งใกล้ ๆ บริเวณ
อ่างเก็บน้ำหรือสระน้ำ

ชาวญ้อกรจะเลี้ยงปู่ต่าในช่วงประมาณเดือนห้า หรือเดือนหกของทุกปี
(ประมาณเดือนเมษายน) ก่อนจะทำพิธีเลี้ยงต่าปูบ้าน ชาวบ้านจะช่วยกันซ่อมศาลต่าปู
บ้าน (ศาลผีเจ้า) ก่อน มีการเอาไม้ทำเป็นรูปช้าง ม้า หอก ดาบ ปืน ไปไว้ที่ศาล

ผู้ใหญ่บ้านจะนำคนลูกบ้านทุกคนว่าจะเลี้ยงผี ชาวบ้านก็จะไปรวมตัวกันที่ศาล
หลังจากนั้นหมอโพนจะเริ่มพิธีโดยการตีโพน ชาวญ้อกรจะเชิญก็จะเชิญคนทรงว่า “
ถ้าผีเข้าแล้วให้แสดงผีไม้ลายมือ” มีการร้องรำทำเพลงและบอกผีให้มากินของที่นำมา
เช่น ถ้าผีญ้อกรเข้าก็จะร้องเป็นภาษาญ้อกร ผีลาวเข้าก็ร้องเป็นภาษาลาว ผีไทยเข้าก็ร้อง
เป็นภาษาไทย

ขณะร้องชาวบ้านจะตีโทน เป่าปี่ เป่าแคน เสร็จแล้วก็ถามผีว่า มาจากไหน
อยากกินอะไร หรืออาจจะถามถึงญาติที่ตายไปแล้วว่าอยู่สุขสบายดีไหม

ปัจจุบันมีการแข่งบั้งไฟของแต่ละคุ้ม หากคุ้มใดทำบั้งไฟไม่ขึ้นก็จะถูกคุ้ม
อื่น ๆ อุ้มลงโคลนตมทำให้เกิดความสนุกสนานยิ่งขึ้น นอกจากนี้ประเพณีการเลี้ยงคาบู้
บ้านยังแฝงภูมิปัญญาในการรักษาป่าให้คงอยู่อีกด้วย

4. ประเพณีการเกิด

4.1 ประเพณีการเกิดทั่วไป

(<http://www.nareerat.ac.th/~thanya/menu03/menu01/deknoi.htm>)

การผูกแขนรับขวัญเด็กแรกเกิด

ประเพณีการเกิดของชาวชัยภูมิดั้งเดิม ได้รับอิทธิพลจากความเชื่อเรื่องผี อันเป็น
ความเชื่อพื้นฐานของชาวบ้าน โดยมีความเชื่อดั้งแต่อดีตว่าหญิงมีครรภ์จะต้อง
หาตะกรุดหรือพระที่ใช้ป้องกันผีร้ายมาผูกข้อมือ

เมื่อท้องแก่ก็เอาดอกบัวที่ใช้บูชาพระมาต้มกิน โดยมีความเชื่อว่าพระพุทธรูป
จะปกปักรักษา

ทารกแล้ว ก็
มาปิดหรือวาง
เพื่อป้องกันผี
ไม่ให้มาทำร้าย
ทารกที่เพิ่ง

เมื่อ

ได้ 3 วัน ก็

ร่อนกระดังเพื่อบอกกล่าวแก่ผีบ้านผีเรือนและเลี้ยงทายเด็กเกิดใหม่ โดยให้คนแก่ที่
ชาวบ้านนับถือและหมอดำแยเป็นผู้ทำพิธีร่วมกัน

เมื่อคลอด

จะหาหนาม

ได้ถุนบ้าน

กระสือ

แม่และ

คลอด

ทารกคลอด

จะทำพิธี

วิธีการคือ เอาผ้าขาวปูลงบนกระด้ง นำทารกนอนบนผ้าขาวนั้นแล้วยกกระด้งขึ้นร้อนเบา ๆ พร้อมกับพูดว่า “กูหูก กูหูก กูหูก กุกกู กุกกู แม่นลูกสูเอาสามมือนี้ กลายมือนี่มือน้ำลูกกู” ทำเช่นนี้ 3 รอบจากนั้นทิ้งกระด้งลงเบา ๆ พอให้เด็กสะดุ้ง หลังจากนั้นก็จะมีคนแก่หรือหมอดำแยที่เรียกว่า “แม่ซื่อ” ออกปากรับเอาทารกนั้นเป็นลูก เมื่อบอกผีเสร็จก็เอากระด้งเด็กไปวางข้างแม่แล้วเสกคาถาและเอาสายสิญจน์วนรอบผูกข้อมือทั้งแม่และเด็ก

4.2 ประเพณีการทำคลอดของชาวญัฮกุร

(<http://www3.sac.or.th/ethnic/Content/Information/nyarkur.html>)

การรับขวัญเด็กของชาวญัฮกุร

วิธีการทำคลอดของชาวนบ โดยหมอดำแยจะเป็นผู้ทำคลอด เมื่อทารกคลอดแล้วหมอดำแยจะใช้ผิวไม้ไผ่ถนไฟตัดสายรก นำรกไปจุดฝังไว้ที่ข้างบันไดบ้าน แล้วก่อไฟบนหลุมที่ฝังรกเด็กอีกที

หลังจากนั้นหมอดำแยก็จะเตรียมเครื่องเช่นผี อันประกอบด้วย กรวยใส่หมากพลู 1 กำ เต้าปูน 1 ลูก เงิน 10 ตำลึง ข้าวสารใส่ขัน 1 ใบ ค้ายขาว 1 ม้วน กำไลทองเหลือง 1 วง และกระจก 1 บาน พร้อมด้วยกระด้ง 1 ใบ ปูด้วยใบตอง

เพื่อนำทารกแรกเกิดไปนอนในกระดังเป็นการรับขวัญเด็ก ส่วนแม่จะต้องนอนอยู่ไฟเป็นเวลา 4 คืน ขณะอยู่ไฟจะต้องกินและอาบน้ำร้อน หมอตำแยจะผูกแขนให้แม่และเด็กทั้งคนที่มาเยี่ยมตลอด เพราะมีความเชื่อว่าสามารถป้องกันโรคหอบหืดหรือที่เขาเรียกว่า “โรคพญากลับ” ได้

5. ประเพณีงานศพของชาวลัวะ

ลักษณะบ้านของชาวลัวะในอดีต

เมื่อมีคนตายชาวลัวะจะห่อศพด้วยฟากไม้ไผ่ ใช้เถาวัลย์มัดด้านหัว กลางลำตัวและด้านเท้า จากนั้นจะรื้อฝาบ้านเพื่อนำศพออกจากบ้าน ชาวลัวะจะไม่หามศพลงทางบันไดโดยเด็ดขาด เนื่องจากมีความเชื่อว่าผีจะแรง

ศพจะถูกนำไปที่ป่าช้าแล้วหย่อนลงหลุมที่มีใบไม้รองอยู่โดยการคว่ำหน้าลงหันหัวไปทางทิศตะวันตกเอาดินกลบ เอาท่อนไม้สะกด สาดข้าวสารเอาดินกลบอีกชั้นหนึ่งเอาหนามสะกดอีก ศพจะถูกฝังไว้ไม่เกิน 5 ปี ก็จะถูกนำไปเก็บไว้ในถ้ำ

มีการนำสิ่งของเครื่องใช้ของผู้ตายมาใส่หรือวางไว้ข้างๆ เช่น ถ้าเป็นผู้หญิงก็จะนำสร้อยกำไล ต่างหูใส่หม้อไว้ด้วย เครื่องประดับเหล่านี้ลูกหลานสามารถมาขอขมไปใช้ได้ ในวันเทศกาลต่างๆ เช่น วันสงกรานต์ เมื่อพ้นเทศกาลก็จะนำมาคืนใส่ไว้ในหม้อตามเดิม

ในอดีตถ้ามีคนตายก็ต้องอพยพย้ายหนี โดยจะขนผ้าบ้าน โกรงหลังคาและ
พื้นบ้านไปด้วย ส่วนเสาเรือนจะถูกทิ้งไว้ห้ามมิให้นำไปโดยเด็ดขาด เพราะมีความเชื่อ
ว่าจะนำความหายนะมาสู่ครอบครัว

ในปัจจุบันมีชนเข้ามาอาศัยปะปนกับชาวญ้อกรเป็นจำนวนมาก ชาวญ้อกร
ได้รับอิทธิพลของชนกลุ่มอื่น เมื่อมีคนตายก็จะนำไปเผาที่วัดทำพิธีกรรมเช่นชาวพุทธ
ทั่วไป และไม่มีการย้ายบ้านหนีเช่นในอดีต

แม้ความเชื่อดั้งเดิมของชนต่าง ๆ ในเทศสติดจะแตกต่างกันบ้าง แต่
ขนบประเพณีของชาวเทศสติดในปัจจุบันมีความกลมกลืนและอยู่ร่วมกันได้อย่างมี
ความสุข มีประเพณีบางอย่างถูกกลืนหายไป เช่น ประเพณีศพของชาวญ้อกรปัจจุบัน
เมื่อมีคนตายก็จะถูกนำไปเผาที่วัด และทำบุญตามประเพณีของชาวพุทธ ประเพณีการ
เกิดปัจจุบันจะไปคลอดที่โรงพยาบาล ประเพณีเก่า ๆ ตามความเชื่อบางอย่างเริ่มค่อย ๆ
สูญหายไปกับความเจริญ
ก้าวหน้าของเทคโนโลยี ดังปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน

กิจกรรมท้ายเรื่อง

คำชี้แจง
ปฏิบัติ

: หลังจากนักเรียนอ่านเรื่อง “ขนบธรรมเนียมประเพณี” แล้วให้นักเรียน

กิจกรรมต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนย่อความเรื่อง “ขนบธรรมเนียมประเพณี”
2. นักเรียนเคยเห็นประเพณีของเทศกาลประเพณีใดบ้าง ที่นอกเหนือจากในหนังสือ จงเขียนอธิบายมาเพียงสั้น ๆ
3. นักเรียนคิดว่าประเพณีการเกิดในอดีตกับการทำคลอดในสมัยปัจจุบันมีความแตกต่างกันอย่างไร
4. นักเรียนคิดว่าภาษากับขนบธรรมเนียมประเพณีมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
5. นักเรียนคิดว่าจะนำความรู้ที่ได้รับจากเรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณีนี้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไร

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง ประเพณีเทศกาล มาอย่างน้อย 1 เรื่อง
 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มไปศึกษาความเป็นมาของประเพณีต่างๆ ในอำเภอเทพสถิต
- แล้วนำมาจัดนิทรรศการ

การเล่นพื้นบ้านเทพสถิต

การเล่นพื้นบ้านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญตั้งแต่อดีต การเล่นพื้นบ้านเป็นการเล่นเพื่อความสนุกสนานรื่นเริงของชาวบ้านในท้องถิ่นต่าง ๆ ขึ้นมาให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้ง ๆ ที่เป็นสภาพทางธรรมชาติและสภาพสังคมวัฒนธรรม

การเล่นพื้นบ้านจะปรากฏอยู่ทั่วไปในทุกสังคมเพียงแต่อาจมีรูปแบบและลักษณะการเล่นที่แตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละท้องถิ่น ในสังคมไทยจะจำแนกการเล่นพื้นบ้านโดยจำแนกตามภูมิภาค เช่นการเล่นพื้นบ้านภาคเหนือ การเล่นพื้นบ้านภาคกลางการเล่นพื้นบ้านภาคอีสานและการเล่นพื้นบ้านภาคใต้

การเล่นเป็นเครื่องหย่อนอารมณ์ เน้นความสนุกสนานส่งเสริมในทางสร้างสรรค์ รวมทั้งจัดเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศิลปวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค

อำเภอเทพสถิตจัดอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสาน มีการเล่นทั้งที่แตกต่างและคล้ายคลึงกับอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดชัยภูมิและจังหวัดอื่นในภาคอีสาน การเล่นพื้นบ้านของอำเภอเทพสถิตที่น่าสนใจ มีดังนี้

1. เพลงกระแจะ (ปา? เร เร้)

การร้องเพลงกระแจะของชาวภูษุกรในเทพสถิต

เพลงกระแจะ หรือ ปา? เร เร เป็นการละเล่นคล้ายกับการเล่นลำตัดในภาคกลาง มีการเอื้อนที่ไพเราะ เนื้อหาของเพลงจะเกี่ยวกับการพูดคุย สอบถามสารทุกข์ การทักทาย การสรรเสริญ การขอบคุณแขก การเกี่ยวพาราตี การชิงขู้เป็นหลัก

เนื้อหาของเพลงบางเพลงเป็นการนำเอาเรื่องเล่า เช่น ศุภมิตร พระรถเมรี พระเวสสันดร มาร้องเพื่อสั่งสอนลูกหลาน บางเพลงก็เป็นการชมป่าเขาลำเนาไพรและธรรมชาติรอบตัว

ถ้าเป็นการร้องเพลงกระแจะแบบเป็นทางการ ผู้เล่นจะแบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายชายกับฝ่ายหญิง จะแบ่งเป็นกี่ฝ่ายก็ได้ตามเนื้อหาที่จะแข่ง ฝ่ายหญิงจะแต่งตัวอย่างคนผู้สุกรมัยก่อนและเป็นผู้ตีกลองโทน โดยจะมีผู้บอกบทให้กับผู้เล่นทั้ง 2 ฝ่ายอีกทีหนึ่ง

ตัวอย่างเพลงกระแจะ ภาษาญ้อสุกร (ผู้แต่ง พ่อคอกไม้ ยกจตุรัส)

เออ เอ๊ย เออ เอย นะ กะขอ กุล..... กัมจี? รุป ตัมเมจ... ยัง ตะบัล....แท้ช
นวน....โอย คอ กัมจี? คอ.....โอย แว้ย.....เอย แว้ย ทังที คิคคุช ยัง ปะชาง ฮีน
เจียม....ปะชาง ยูล ยูล.... ปะชาง กัมจี? เทก ตะโพน....ครั้ง ชะมอ เดิม.... โอย คอ แว้ย
คอ.....โอย ยัง ออลอ คิค คุช แปลก เอย
.....คะมึง ปะชาง ฮีนเจียม.... ปะชาง เกรน..... คะมึง ตะโพน เมาะ.... โอย คอ แว้ย
คอ คะมึง แต่ปะชาง รคมอเตอไซ พา จะกอ กะเหรียง วิญ....เอ๊ย.... ตาม จัง แร้ง
ฮี?... ปะชาง กิลอ้าก กี่ กุช คะมึง....

คำแปล

จะบอกให้พี่น้องคนสวย แก้มเป็นนวลโย น้องเอย พี่แสนเสียดาย เสียง
นกร้อง เสียงชะนี เสียงแม่น้องหญิงตีตะโพน เมื่อครั้งสมัยก่อน....แสน.....เสียดาย เสียง
นก เสียงนกกะลิง เสียงกลองโทน ที่เสนาะหู....

(เดี๋ยวนี้) ได้ยินแต่เสียงรถมอเตอร์ไซด์ วิ่งแข่งกันไปตามทางข้างบ้าน เสียงนก
เสียงกาไม่ได้ยินอีกแล้ว.....

2. การเป่าใบไม้เป็นเพลง

การเป่าใบไม้ของพ่อดอกไม้ ยกจตุรัส

การเป่าใบไม้เป็นการละเล่นของชาวญ้อสุกรในเทพสถิต ผู้ที่มีความชำนาญจะสามารถเป่าเพลงได้หลาย ๆ เพลง ฟังแล้วให้ความรู้สึกเหมือนเราฟังดนตรีประเภทปี่หรือประเภทเป่าอื่น ๆ เสียทีเดียว ท่วงทำนองจะขึ้นกับเพลงที่เป่า ลักษณะท่วงทำนองของเพลงที่เป่าจะมีความต่อเนื่องไพเราะมาก

ผู้ที่จะสามารถเป่าใบไม้เป็นเพลงได้นั้น จะต้องอาศัยการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ผู้ที่มีทักษะความชำนาญ จะสามารถเป่าเพลงได้หลากหลายขึ้น เช่น เป่าตามท่วงทำนองเพลงต่าง ๆ ที่เป็นที่นิยมซึ่งมีผู้แต่งไว้แล้วหรือผู้เป่าเพลงที่แต่งขึ้นเอง

เสียงเพลงที่เปล่งออกมาจะให้อารมณ์ความรู้สึกไพเราะจับใจลึกซึ้งและกินใจแก่ผู้ฟังเป็นอย่างยิ่ง บางเพลงฟังแล้วมีความรู้สึกเศร้า หดหู่ใจเหมือนกับมีความหลังที่ฝังใจของผู้เป่า

ปัจจุบันมีผู้สามารถเป่าใบไม้เป็นเพลงได้นั้นมีจำนวนน้อยคนนัก ผู้ที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคือพ่อดอกไม้ ยกจตุรัส แห่งบ้านน้ำลาด ตำบลนาขากล็ก สามารถเป่าใบไม้ได้หลายเพลงทั้งเพลงในอดีตและเพลงฮิตในปัจจุบัน ฟังแล้วได้รับอรรถรสแห่งสุนทรียภาพไปอีกรูปแบบหนึ่ง

แต่ในปัจจุบันการเป่าใบไม้นับวันจะสูญหายไปจากวิถีชีวิตของคนเทพสถิต เพราะในยุคนี้มีเครื่องอำนวยความสะดวกด้านความบันเทิงหลากหลายรูปแบบ ทำให้

หลายหน่วยงานเกิดความตระหนักว่าภูมิปัญญาด้านนี้จะสูญหายไป หน่วยงานเหล่านี้จึงเข้ามาศึกษาและฟื้นฟูภูมิปัญญาด้านนี้ เพื่อให้คู่กับคนเทพสถิตสืบไป

3. การเล่น

หมากเก็บ

การเล่นหมากเก็บ

การเล่นหมากเก็บเป็นการละเล่นประเภททาย เป็นการละเล่นที่ผู้เล่นต้องทายว่าจะออกมาในรูปใด เป็นการละเล่นที่นอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังช่วยในการฝึกให้ผู้เล่นมีสติและสมาธิด้วย

การเล่นหมากเก็บนั้นจะต้องเลือกเล่นบนสถานที่พื้นเรียบ โดยจะมีผู้เล่นประมาณ 2-4 คน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่น ประกอบด้วย ลูกหิน 3,5 หรือ 7 ลูก แล้วแต่จำนวนตามที่ต้องการจะเล่น

วิธีการเล่นนั้น จะใช้ลูกหิน 1 ก้อนเป็นแม่เบี้ย สำหรับโยนขึ้นแล้วเก็บ 1 เม็ดก่อนที่ลูกเบี้ยจะตกพร้อมกับรับแม่เบี้ยให้ได้ไม่ให้ตกถึงพื้น ทำเช่นนี้จนหมดทุกเม็ดต่อไปทำแบบครั้งแรกแต่เก็บครั้งละ 2 เม็ดจนครบ แล้วโยนหินทุกเม็ด ให้ติดหลังมืออย่างน้อย 1 เม็ด โยนหินเม็ดยกขึ้นอีกครั้ง แล้วรับให้ได้ทุกเม็ดที่ติดอยู่หลังมือต่อไป โยนเอาหลังมือรับแต่เป็นการจกรับให้ได้ทุกเม็ด ต่อจากนั้นเขี่ยลูกหินลงกับพื้นให้ฝ่ายตรงข้ามหยิบออก 1 เม็ด แล้วดีดให้ลูกกันจนครบทุกเม็ดเป็นคู่ๆ ถ้าอีกฝ่ายทำไม่ครบขั้นตอนถือว่าแพ้ แล้วให้ฝ่ายแพ้ทายเม็ดหมากเก็บที่อยู่ในมือของฝ่ายชนะ ถ้าทายผิดจะโดนฝ่ายชนะเขกหัวเข้า ถ้าทายถูกจะได้เม็ดหมากเก็บจำนวนนั้นไป ทำเช่นนี้จนครบทุกเม็ด

การเล่นประเภทนี้ในทฤษฎียังปรากฏให้เห็นอยู่ ส่วนใหญ่จะเป็น
การเล่นของเด็กผู้หญิงมากกว่าเด็กผู้ชาย

4. การเล่นขาโลกแตก

การเล่นขาโลกแตกของชาวทฤษฎี

การเล่นขาโลกแตกจัดอยู่ในประเภทการเล่นที่ต้องใช้ความสามารถ
เฉพาะตัว แต่ละคนต้องมีทักษะความสามารถเฉพาะตัว ใครมีความสามารถมากกว่าก็จะ
มีโอกาสชนะผู้อื่น นอกจากนี้ต้องใช้ความอดทนแต่ก็ให้ความสนุกสนานโลดโผน
จะต้องเลือกเล่นบนลานบ้านหรือบริเวณกว้าง ๆ โดยจะมีผู้เล่นตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
อุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่น คือไม้ไผ่มีง่าม ส่วนเวลาเล่นนั้นนิยมเล่นในเวลากลางวัน

วิธีการเล่น คือ ใช้ไม้ไผ่ ลำยาว ๆ มีง่ามสำหรับเหยียบ ง่ามสูงจากพื้น ตั้งแต่ 1 ฟุต ขึ้นไป ผู้เล่นเตรียมตัวที่จุดเริ่มต้นโดยการขึ้นไปเหยียบบนง่ามแล้วปล่อยตัวพร้อมกัน คู่แข่งขันทั้งสองฝ่ายวิ่งแข่งขันกัน ผู้ใดถึงเส้นชัยก่อนผู้นั้นชนะ

5. การเล่นเกมรีรีข้าวสาร

การละเล่นรีรีข้าวสาร

การละเล่นรีรีข้าวสารเป็นการเล่นที่ตื่นเต้นเร้าใจ การเล่นเกมนี้ต้องใช้ ความรวดเร็วและความว่องไว อีกทั้งยังมีบทร้องประกอบอีกด้วย การเล่นเกมนี้ นิยมเล่นบนสนามหญ้า โดยมีผู้เล่นประมาณ 10 คน เล่นในเวลากลางวันหรือในคืน เดือนหงาย

วิธีการเล่น มีอาสาสมัคร 2 คน ขึ้นหันหน้าหากัน เอามือประสานกันให้เป็น สะพานพอให้คนเดินลอดได้ พวกที่เดินลอดเอามือเกาะเอวต่อกันแล้วร้องว่า “รีรี ข้าวสาร สองทะนานข้าวเปลือก เลือกท้องโบลาน คดข้าวใส่จาน เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน พานเอาคนข้างหลังไว้” แต่ละวรรคผู้เล่นจะลอดไปรอบหนึ่ง ร้องวรรคต่อไปก็ลอด กลับคืนพอดังวรรคสุดท้ายที่ว่า “พานเอาคนข้างหลังไว้” คนที่เป็นสะพานจะเอาแขน ลง กั้นคนสุดท้ายไว้เล่นไปเรื่อย ๆ จนหมดคนก็จบ

6. งูกินหาง

การละเล่นงูกินหาง

การละเล่นงูกินหางเป็นการละเล่นมีลักษณะคล้ายการละเล่นวิธีข้าวสารคือเป็นการละเล่นที่ตื่นเต้นเร้าใจใช้ความรวดเร็วและความว่องไวและอีกมีบทร้องเช่นกัน การละเล่นประเภทนี้นิยมเล่นบนลานบ้านหรือสนามหญ้า มีผู้เล่นหลายคนไม่จำกัดจำนวน นิยมเล่นกันในเวลากลางวัน

วิธีการเล่นมีผู้เล่นไม่จำกัดจำนวน มีพ่องู 1 คน แม่งู 1 คน ที่เหลือเป็นลูก โดยลูก ๆ จะเกาะเอาแม่งูไว้อย่าให้หลุด

พ่องูจะถามแม่งูว่า “แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหน”

แม่งูตอบว่า “กินน้ำบ่อหิน บินไปก็บินมา”

พ่องูจะถามแม่งูว่า “แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหน”

แม่งูตอบว่า “กินน้ำบ่อทราย ย้ายไปก็ย้ายมา” พร้อมทั้งโยกตัวซ้ายขวา

พ่องูจะถามแม่งูอีกว่า “แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหน”

แม่งูและลูกงูจะตอบว่า “กินน้ำบ่อโสก โยกไปก็โยกมา”

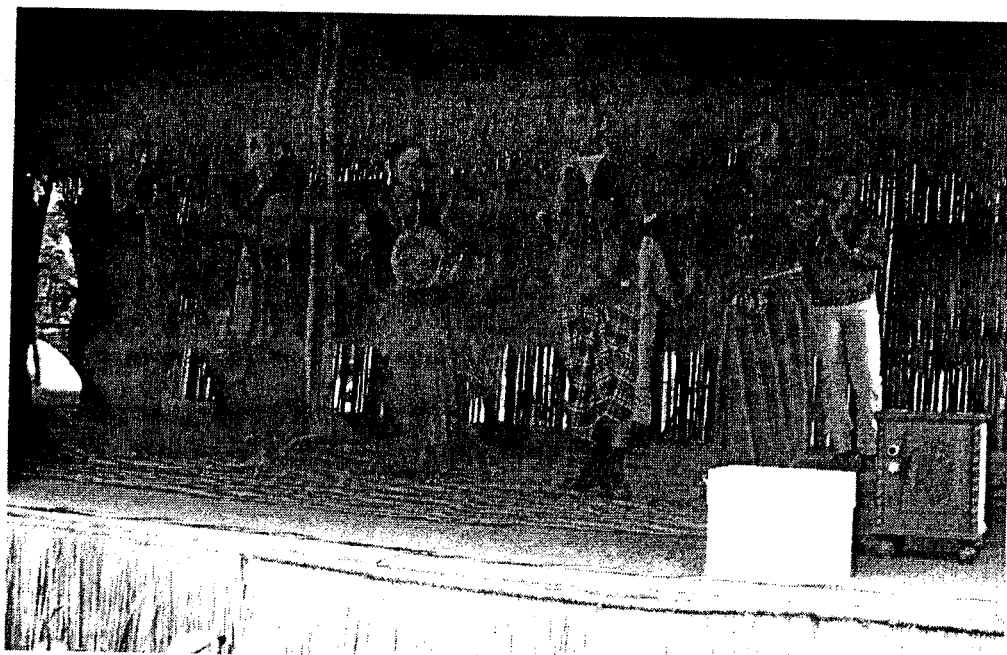
ในที่สุดพ่องูก็ขอกับข้าวกับปลาโดยใช้จำนวนลูกงู แม่งูก็อนุญาตให้กิน

พ่องก็จะถามว่า “กินหัวหรือกินหาง” แม่จึงตอบว่า “กินกลางตลอดตัว” พ่องจะวิ่งไล่จับ
 ลูกงู โดยแม่จะคอยป้องกันลูกให้ดี ลูกงูต้องหนีให้ทันโดยไม่ให้มือหลุดออกจากเอว
 เพื่อน ถ้าจับได้จะถามลูกงูว่า
 “จะอยู่กับพ่อหรืออยู่กับแม่” ถ้าลูกตอบว่าจะอยู่กับพ่อ จะบอกว่าหักคอจมน้ำพริก ถ้า
 บอกว่าอยู่กับแม่ก็ลอบแพจนกว่าจะจับลูกงูได้หมด

การเล่นนอกจากจะได้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว การเล่นยังให้
 คุณค่าด้านอื่นๆ อีก ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการ
 ด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญาให้แก่เด็กอีกด้วย

ชาวเทศบาลจะนิยมเล่นการละเล่นประเภทต่างๆ เมื่อเวลาว่างๆ จากการ
 เรียนหรือการทำงาน ไม่จำกัดการเล่นเฉพาะเด็ก หนุ่มสาวหรือวัยทำงานก็นิยมเล่นกัน
 ในช่วงเทศกาลสำคัญๆ เช่น วันสงกรานต์ วันออกพรรษา ซึ่งถือเป็นการคลายเครียด
 อีกวิธีหนึ่งด้วย

การร้องเพลงกระแจะและเป่าใบไม

กิจกรรมท้ายเรื่อง

คำถาม

: หลังจากนักเรียนอ่านเรื่อง “การละเล่นพื้นบ้านเทพสถิต” แล้ว ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนสรุปลักษณะและประเภทของการละเล่นในหนังสือมาพอเข้าใจ
2. นักเรียนเคยเห็นหรือเคยเล่นการละเล่นใดบ้าง ที่นอกเหนือจากในหนังสือจงบอกมาสัก 2 ประเภท
3. นักเรียนได้รับความรู้ใดบ้าง จากการอ่าน เรื่อง “ การละเล่นพื้นบ้านเทพสถิต ”
4. นักเรียนคิดว่าการละเล่นให้คุณค่าด้านร่างกายและสติปัญญาอย่างไร จงเขียนอธิบาย
5. นักเรียนคิดว่าจะนำความรู้ที่ได้รับจากเรื่อง “ การละเล่นพื้นบ้านเทพสถิต ” นี้ไปใช้ประโยชน์อย่างไร

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์รวบรวม วิธีการเล่น การละเล่นประเภทต่าง ๆ จากผู้รู้ในท้องถิ่น แล้วนำมาจัดนิทรรศการในชั้นเรียน
2. ให้นักเรียนทำโครงการเรื่อง “การละเล่นพื้นบ้านเทพสถิต” แล้วนำมาจัดนิทรรศการในโรงเรียน

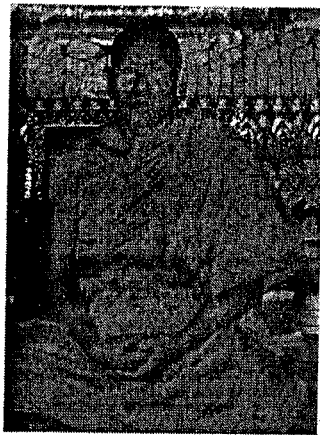
3. ให้นักเรียนทำหนังสือเล่มเล็กเรื่อง การละเล่นพื้นบ้านเทพสถิต คนละ 1 เรื่องพร้อมวาดภาพประกอบ

เทพสถิตแม้จะเป็นอำเภอเล็กๆที่ตั้งขึ้นใหม่ แต่ก็มีบุคคลสำคัญในท้องถิ่นหลายท่านที่มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจและควรศึกษา

เพื่อนำมาให้ชนรุ่นหลังได้เห็นแบบอย่างที่ดีและนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต จึงขอยกตัวอย่างบุคคลสำคัญในอำเภอเทพสถิตที่ควรยกย่องและนำมาเป็นแบบอย่างให้ได้ศึกษา ดังนี้

1. พระครูบรรพตวิหารการ พระผู้สร้างพระนักพัฒนา

พระครูบรรพตวิหารการ

รองเจ้าคณะอำเภอเทพสถิต เจ้าอาวาสวัดเทพบุตรบรรพต

พระครูบรรพตวิหารการท่านเป็นบุตรของนายอ่อนสี นางสร้อย จันทร์เพ็ญ มงคล เกิดเมื่อวันเสาร์แรม 14 ค่ำ เดือน 7 ปี จอ ตรงกับวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ.

2501 ณ บ้านเลขที่ 40 หมู่ที่ 8 ตำบลสีดา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
ปัจจุบันท่านมีอายุ 50 พรรษา

พระครูบรรพตวิหารการ ฉายา รตัญญาโน นามเดิม สมพร จันทร์เพ็ญ
มงคล อุปสมบทเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2529 ณ วัดเสิงสาง อำเภอเสิงสาง จังหวัด
นครราชสีมา โดยมีพระอรุณเขมากร วัดเสิงสาง ตำบลเสิงสาง อำเภอเสิงสาง จังหวัด
นครราชสีมา (ปัจจุบันเป็นเจ้าคณะอำเภอเสิงสางกิตติมศักดิ์) พระกรรมวาจาจารย์พระ
ใบฎีกาเหม็ง วัดสว่างนาราม ตำบลเสิงสาง อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา
(ปัจจุบันพระครูโสภาสกิตติคุณ ตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอเสิงสาง) และพระอนุสาวนา
จารย์พระเดือน วัดเสิงสาง ตำบลเสิงสาง อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา เป็นพระ
อุปัชฌา

การเวียนเทียนในวันสำคัญทางศาสนา

ท่านเป็นบุคคลที่ควรเอาแบบอย่างทั้งด้านการเรียนและการพัฒนา ท่านจบ
การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อปี พ.ศ. 2521 จากโรงเรียนวัดบ้านเมืองสูง ตำบล
สีดา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ท่านได้เล่าถึงความประทับใจในอดีตให้ฟังว่า
สมัยเรียนท่านไม่เคยสอบตก จะสอบได้อันดับ 1 ทุกระดับชั้นและเมื่อถึงวัยที่เรียน
นักธรรมเอกท่านก็ไม่เคยทุจริตในการสอบ ท่านสอบได้นักธรรมเอกจากสำนักเรียน
คณะจังหวัดชัยภูมิ ในปี พ.ศ. 2534 และสิ่งที่ท่านประทับใจมากที่สุด คือ สามารถ
ศึกษาพระไตรปิฎก จำนวน 45 เล่ม ภายใน 8 ปี

ต่อมาสมัยเรียนหลักสูตรบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) ท่านไม่เคย
หนักใจในการเรียนเลย ท่านให้เหตุผลว่าเพราะท่านรักการอ่าน จึงสามารถเรียนได้ง่าย

พระครูบรรพตวิหารการเป็นพระที่มีอารมณ์ดี มีจิตวิทยาในการอบรมสั่งสอนญาติโยมหรืออบรมเด็กในเขตหมู่บ้านใกล้เคียง เวลาที่ท่านแสดงพระธรรมเทศนาให้ญาติโยมฟังจะเป็นเรื่องที่ทันสมัยให้ข้อคิดและสร้างอารมณ์ขันสนุกสนานแก่ญาติโยมผู้รับฟังด้วย เรื่องที่ท่านเทศนาแก่ญาติโยม เช่น เรื่องมนต์รักกลุ่มน้ำชี โอกาสในการแสดงพระธรรมเทศนานั้น ท่านจะออกแสดงธรรมตามงานพิธีต่าง ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หรือตามบ้านที่ญาติโยมมานิมนต์ และทางคลื่น “วิทยุชุมชนคนรักษ์ป่าวัดเทพบุตรบรรพต” 108 เมกกะเฮิรทซ์ ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น “สถานีวิทยุพระพุทธศาสนาแห่งชาติประจำจังหวัดชัยภูมิ” ซึ่งเป็นคลื่นวิทยุชุมชนที่อยู่ในความดูแลของทางวัดเทพบุตรบรรพต เป็นคลื่นวิทยุที่ให้ทั้งข่าวสาร สาระ ความรู้ ความบันเทิงและธรรมะในการอบรมขัดเกลาจิตใจ

ควบคู่กันไปด้วย

สถานีวิทยุพระพุทธศาสนาแห่งชาติประจำจังหวัดชัยภูมิ

นอกจากงานด้านศาสนาที่ท่านทำหน้าที่เจ้าอาวาสวัดเทพบุตรบรรพตและรองเจ้าคณะอำเภอเทพสถิตแล้วท่านยังเป็นพระนักพัฒนาที่ควรนำมาเป็นแบบอย่างอีกด้วย โครงการสำคัญที่ท่านได้ดำเนินการมา เช่น โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาชุมชน โครงการนำธรรมะสู่ใจประชาชน ซึ่งทั้งสามโครงการนี้ทำให้ท่านได้รับพระราชทานเสมาธรรมจักรจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีและได้รับโล่เกียรติยศ จากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

ปัจจุบันท่านกำลังดำเนินโครงการที่สำคัญอยู่หลายโครงการ เช่น “โครงการสร้างโรงพยาบาลชุมชน” ขนาด 40 เตียงให้แก่ประชาชนในเขตตำบลโป่งนกและตำบลและอำเภอใกล้เคียง เนื่องจากตำบลโป่งนกมีความห่างไกลจากโรงพยาบาลอำเภอประมาณ 70 กิโลเมตร และห่างไกลจากตัวจังหวัดเป็นอย่างมาก และอีกหนึ่งโครงการคือ “โครงการนำความดี คืนสู่บ้านเกิด” ด้วยปณิธานที่แน่วแน่มั่นคงในการที่จะพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน ท่านจึงไม่เคยท้อแท้ ดังคติธรรมประจำใจท่านที่ว่า “ช่วยราษฎร์ เสริมรัฐ คือนักพัฒนา ความสุขความสงบของประชาราษฎร์ คือบทบาทของพระสงฆ์ ”

โรงพยาบาลชุมชนขนาด 40 เตียง ที่กำลังดำเนินการก่อสร้าง

2. เกษตรกรคนเก่ง

นายสุนทอง ตะโส

ชื่อ นายขุนทอง ตะโส เกิด วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2482 สมรสกับนาง
ทองม้วน มีบุตร จำนวน 4 คน ที่อยู่ปัจจุบัน 310 หมู่ที่ 4 บ้านวังอายุโพธิ์ ต. บ้าน
ไร่ อ. เทพสถิต จ. ชัยภูมิ จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม สิ่งที่ทำให้ท่านประสบความสำเร็จในการ
ประกอบอาชีพก็คือ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่าย โดยท่านจะนำ
ผลผลิตออกสู่ตลาด ประมาณเดือน ธันวาคม กรกฎาคมจนถึง เดือนมีนาคม ของทุกปี
ส่วนในช่วงเดือนเมษายนเป็นจะเป็นช่วงเวลาที่ใช้เทคนิคพิเศษ

สำหรับขั้นตอนการทำเทคนิคพิเศษในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพเพื่อลดต้นทุน
ค่าใช้จ่ายนั้น มีขั้นตอนการทำดังนี้ ขั้นแรกนำมูลหมูผสมรำอ่อนผสมข้าวเปลือกใน
อัตราส่วน 40-30-30 ผสมให้เข้ากัน ทิ้งไว้ประมาณ 1 อาทิตย์ แล้วนำผ้าคลุมไว้
หลังจากนั้น เปิดผ้าคลุมออก กลับปุ๋ยให้เข้ากัน ใช้ อีเอ็ม 1 ลิตร ผสมน้ำ 20 ลิตร
กากน้ำตาล 1 ลิตร รดลงบนปุ๋ยให้เกิดความชื้น ประมาณ 40 เปอร์เซ็นต์ หลังจากนั้น
ใช้ผ้าพลาสติกคลุมทิ้งไว้ 1 อาทิตย์ แล้วนำมาใส่ไรมันได้ การใส่ปุ๋ยหากปลูกมัน
สำปะหลัง หนึ่งไร่ ต้องรองพื้นด้วยปุ๋ยหมักชีวภาพ ประมาณ 200 กิโลกรัม แล้วไถดิน
กลบยกร่องเตรียมปลูก หลังจากปลูกได้ 15 วัน แทะยอดผ่าน 2 เดือน ทำร่น โดยใช้รด
ไถทำร่น คนงานเดินเก็บ เมื่อถึงเดือน มิถุนายนและพฤศจิกายนจะฉีดยาคุมไม่ให้หญ้า
ขึ้น

ท่านมีโรงสีข้าวเปลือกเป็นของตนเอง เพราะท่านได้เล็งเห็นว่าถ้าจะเลี้ยงหมู
จำเป็นต้องมีอาหารและเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการเลี้ยงหมู และยังได้รำข้าวมาทำปุ๋ย
หมัก พร้อมมูลสัตว์ ลดต้นทุนในการปลูกมัน และเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เป็นการใช้
ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ท่านเคยได้รับรางวัลเกษตรกรคนเก่งของธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ อีกด้วย

นายขุนทอง ตะโส นับเป็นเกษตรกรตัวอย่างที่ใช้ชีวิตอย่างพอเพียงตาม
แนวทางพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและเป็นบุคคลที่ควรศึกษา
และนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก

3. บุคคลตัวอย่าง

นายบุญสงค์ คำหงษ์ศา

นายบุญสงค์ คำหงษ์ศา เกิดเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2498 ที่บ้านดอนตะโก ตำบลโสกลาดุก อำเภอนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ เป็นบุตรคนที่ 1 ในจำนวนพี่น้อง 7 คน ของนายจันทร์แดง คำหงษ์ศาและนางมณี คำหงษ์ศา ใช้ชีวิตร่วมกับนางสำรวย คำหงษ์ศา มีบุตรด้วยกัน 6 คน ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 26 หมู่ที่ 9 บ้านโคกชาติ อำเภเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

นายบุญสงค์ คำหงษ์ศา จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบ้านหนองตะนา ตำบลโสกลาดุก อำเภอนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ

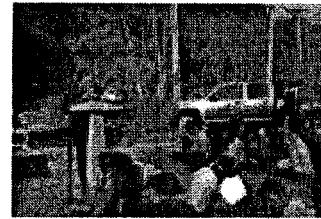
นายบุญสงค์ เป็นผู้มิ่ววิสัยทัศน์ทั้งด้านการเกษตรและด้านการศึกษา อดีตท่านเคยดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมาจนถึงปี พ.ศ.2548

นอกจากบทบาทผู้ใหญ่บ้านที่ผลักดันพัฒนาหมู่บ้านแล้ว ท่านยังเป็นผู้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา ได้บริจาคที่ดิน จำนวน 40 ไร่เพื่อสร้างโรงเรียนโป่งนกประชาสามัคคี จนเป็นโรงเรียนมัธยมประจำตำบลจนมาถึงปัจจุบัน นอกจากนั้นบทบาทของคุณพ่อยังส่งเสริมด้านการศึกษาให้ลูก ๆ ทั้งหกคนได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นเป็นคนดีของสังคม นับว่าท่านเป็นบุคคลที่ควรเอาแบบอย่างคนหนึ่ง

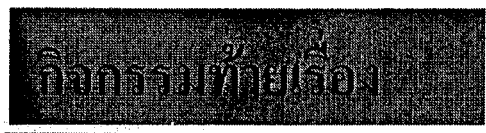
ในปี พ.ศ. 2546 ท่านได้เป็นตัวแทนกำนันผู้ใหญ่บ้านเข้ารับเข็มพระราชทานจากสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ณ บ้านบุ่งเวียน ตำบลโป่งนก อำเภเทพสถิต

ส่วนบทบาทการเป็นเกษตรกรนั้นท่านประสบความสำเร็จในการเพาะพันธุ์โค ท่านมีใช้เทคนิคพิเศษในการเพาะพันธุ์โคจนได้รับรางวัลเกษตรกรคนเก่งของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ

ด้วยความวิริยะอุตสาหะและการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล จึงทำให้นายบุญสงค์ คำหงษ์สา หรือที่รู้จักในนามผู้ใหญ่นุดประสบความสำเร็จในชีวิต อีกทั้งยังเป็นบุคคลที่คนในท้องถิ่นตำบลโป่งนกและตำบลใกล้เคียงในอำเภอเทพสถิตรู้จักเป็นอย่างดีและให้ความเคารพนับถือท่านด้วย

บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในอำเภอเทพสถิตนั้น มีหลายท่านที่มีได้นำมาให้นักเรียนได้ศึกษาที่นำมายกตัวอย่างนี้เป็นเพียงบางท่านเท่านั้น เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและนำมาเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตและสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติในโอกาสต่อไป

: หลังจากนักเรียนอ่านเรื่อง “คนดีเทพสถิต” แล้ว ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนย่อความเรื่อง “พระครูบรรพตวิหารการ พระผู้สร้างพระนักพัฒนา”
2. “นายบุญสงค์ คำหงษ์สา” ประสบความสำเร็จในชีวิตได้เพราะเหตุใด จงเขียนสรุปสั้น ๆ

3. นักเรียนคิดว่า “นายขุนทอง ตะโโส เกษตรกรคนเก่ง” มีลักษณะเด่นหรือมีข้อดีด้านใดที่นักเรียนสมควรนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตบ้าง

4. นักเรียนได้รับความรู้ใดบ้าง จากการอ่าน เรื่อง “คนดีเทพสถิต” บ้าง จงสรุปมาเป็นข้อ ๆ

5. นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้รับจาก “เรื่อง คนดีเทพสถิต” ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตอย่างไร

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง “คนดีที่ฉันรัก”
2. ให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดเรื่อง ประโยชน์ที่ได้จากการอ่าน เรื่อง คนดีเทพสถิต
3. ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์บุคคลที่นักเรียนเห็นว่า เป็นบุคคลที่ดีที่สุดในความคิดของนักเรียน แล้วนำมาเขียนสรุปเป็นชีวประวัติของท่าน

ของดีเทพสถิต

อำเภอเทพสถิตแม้จะเป็นอำเภอเล็ก ๆ แต่ก็มีจุดเด่น คือ เป็นอำเภอที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง ประชาชนส่วนใหญ่หลังจากประกอบอาชีพการเกษตรแล้ว จะหารายได้เสริมจากผลิตภัณฑ์ที่ชุมชนต่าง ๆ ก่อตั้งขึ้น และมีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นอำเภอเทพสถิตที่ผ่านการคัดสรร หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทยใน ปี พ.ศ. 2549 มีจำนวนทั้งสิ้น 40 กลุ่ม

โดยแบ่งเป็นประเภทได้ 5 ประเภท ดังนี้ ประเภทแรกประเภทอาหาร มีจำนวน 9 กลุ่ม ประเภทที่สองเครื่องดื่ม มีจำนวน 1 กลุ่ม ประเภทที่สามผ้าและเครื่องแต่งกาย มีจำนวน 4 กลุ่ม ประเภทที่สี่ของใช้และประดับตกแต่ง มีจำนวน 25 กลุ่ม และประเภทสุดท้ายสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร มีจำนวน 1 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 40 กลุ่ม

มาตรฐานการคัดสรรระดับดาว มีดังนี้ ระดับ 4 ดาว มีจำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ดอกกระเจียวดินหอม ของกลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์บ้านห้วยเกตุ ม.2 ต.วะตะแบก ผลิตภัณฑ์แจกันไม้มะม่วงของกลุ่มหัตถกรรมไม้มะม่วง ม.1 ต.นาช่างลัก และผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายมัดหมี่โบราณของกลุ่ม ทอผ้าฝ้ายนาช่างลัก หมู่ที่1 ต.นาช่างลัก

ระดับ 3 ดาว มี 7 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากไม้มงคลของกลุ่มศิลปะประดิษฐ์ไม้มงคล, ดอกไม้ประดิษฐ์ ของกลุ่มแม่บ้านโนนเจริญ, ดอกไม้ประดิษฐ์ ของกลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์บ้านลำปอแดง ผ้าไหมมัดหมี่ ของกลุ่มผ้าไหมมัดหมี่บ้านหัวสะพาน, ผ้าฝ้ายมัดหมี่ ของกลุ่มส่งเสริมผ้าทอไทย ผ้าไหมมัดหมี่ ของกลุ่มพัฒนาอาชีพทอผ้าและขนมนางเล็ด ของกลุ่มผลิตภัณฑ์ขนมนางเล็ด ม.1 ต.นาช่างลัก

และของที่ระลึกด้วยดินหอมและผ้า

ระดับ 2 ดาว มี 4 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ไม้กวาดดอกหญ้า ของกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า ม.9 ต.บ้านไร่, ศาลาล้อเกวียน ของกลุ่มหัตถกรรมศาลาล้อเกวียน ม.11 ต.โป่งนก, ดอกไม้ประดิษฐ์ของกลุ่มศิลปะประดิษฐ์บ้านโคกรัง ม.5 ต.หัวขายจิว และดอกไม้ประดิษฐ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรวังอ้ายโพธิ์ ม.4 ต.บ้านไร่

ระดับ 1 ดาว มีจำนวน 6 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ดอกไม้ประดิษฐ์ ของกลุ่มแม่บ้านยางเคียวแฝก ม.3 ต.วะตะแบก, ดอกไม้ประดิษฐ์ของกลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ชุมชนนางกลัก, บล็อกประสานนวนจันทร์ ของกลุ่มผลิตภัณฑ์บล็อกประสานนวนจันทร์ ม.16 ต.ห้วยยายจิว, กรอบรูปรุ่งอรุณของกลุ่มกรอบรูปรุ่งอรุณ ม.14 ต.ห้วยยายจิว, ดอกไม้ของกลุ่มหัตถกรรมสิ่งประดิษฐ์บ้านโคกรัง ม.5 ต.ห้วยยายจิวและสเปร์ยตระไคร้หอม ของกลุ่มเกษตรเทพนิมิตนิเวศน์ จึงขอยกตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจของอำเภอเทพสถิต ดังนี้

1. กลุ่มอาชีพทำดอกไม้ประดิษฐ์และของที่ระลึกด้วยดินหอมและผ้า ของกลุ่มอาชีพทำดอกไม้ประดิษฐ์และของที่ระลึกด้วยดินหอมและผ้า

Thai
COM

ดอกไม้ประดิษฐ์จากดินหอม (151147)

ดอกไม้ประดิษฐ์จากดินหอม (151147) เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่งได้รับรางวัลระดับ 3 ดาว มาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (มผช.): 25/2546 เป็นผลงานของกลุ่มอาชีพทำดอกไม้ประดิษฐ์และของที่ระลึกด้วยดินหอมและผ้า บ้านห้วยเกตุ ซึ่งตั้งอยู่บ้านเลขที่ 267 ถนน รพช.ห้วยเกตุ-ยางเกี้ยวแฝก หมู่ 2 ตำบลวะตะแบก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ รหัสไปรษณีย์ 36230

กลุ่มอาชีพนี้จะประดิษฐ์ดอกไม้จากดินหอมและผ้าเพื่อออกจำหน่ายตามหน่วยงานราชการต่าง ๆ กลุ่มอาชีพนี้จะประดิษฐ์ดอกไม้จากดินหอมและผ้าเพื่อออกจำหน่ายตามหน่วยงานราชการต่าง ๆ และในช่วงเทศกาลสำคัญ ๆ เช่น เทศกาลท่องเที่ยวดอกกระเจียว เป็นต้น

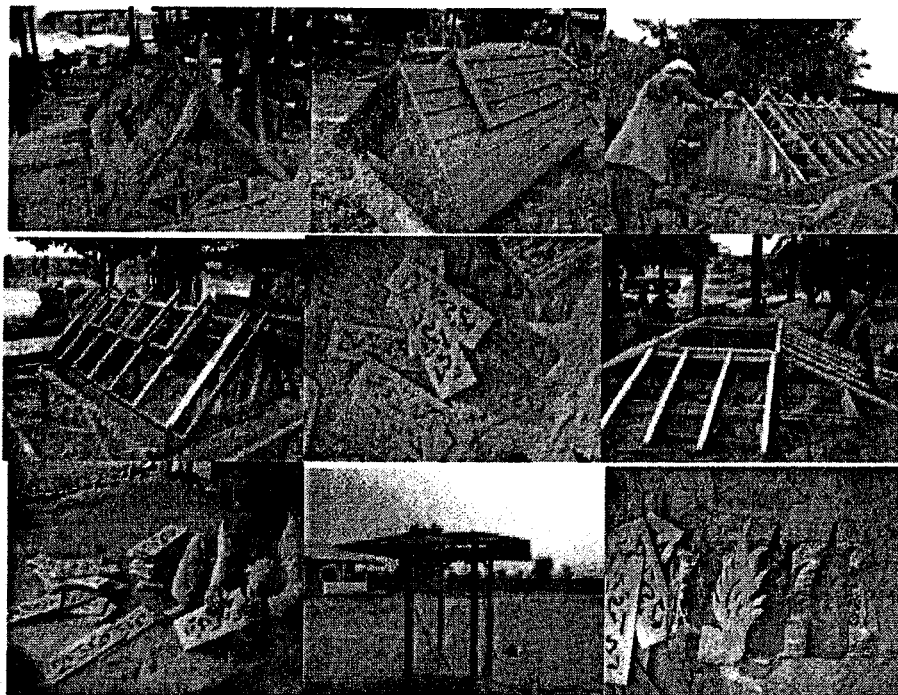
ผลิตภัณฑ์ประดิษฐ์ดอกไม้จากดินหอมและผ้า

ขั้นตอนในการเตรียมการผลิตดอกไม้ที่ระลึกจากดินหอม นั้น มีขั้นตอนในการทำดังนี้ ขั้นแรกนำดินหอมมาผสมสีตามต้องการแล้วนำไปนวด นำเหล็กแหลมมาคลึงกลีบดอก กลีบใบแล้ว ตัดกลีบดอก กลีบใบ ตามขนาดและรูปร่างที่ต้องการ จากนั้นนำกลีบใบมาใส่ลวดเพื่อประกอบดอก

ขั้นตอนในการประกอบดอก เมื่อได้กลีบดอก กลีบใบเรียบร้อยแล้วนำกาวมาติดประกอบดอกทีละกลีบจนเป็นดอกไม้ที่สวยงามแล้วนำกลีบดอกที่ตัดเตรียมไว้มาประกอบกับดอกไม้ที่สมบูรณ์อีกที โดยการนำดินมารัดหุ้มต้น เพื่อไม่ให้เห็นลวด เมื่อได้ดอกไม้ตามขนาดและจำนวนที่ต้องการแล้ว นำไปจัดช่อตามต้องการ

สำหรับขั้นตอนในการผลิตดอกไม้ที่ระลึกจากผ้า นั้น มีขั้นตอนในการทำ ดังนี้ ขั้นแรกนำผ้ามาตัดยาว ๆ ตามขนาดที่ต้องการก่อนนำมาเย็บที่เตรียมไว้ จากนั้นนำผ้าที่เย็บไปตากแดดให้แห้ง แล้วนำมาตัดเป็นกลีบดอกหรือกลีบใบตามขนาดที่ต้องการ จากนั้นนำกลีบดอกและกลีบใบไปเข้าเครื่องอัดสาย แล้วนำออกมาประกอบ ดอก ประกอบใบ โดยใช้ปืนกาว หรือเรียกว่ากาวร้อน และจะใช้ฟลอร่าเทปในการพัน ก้าน เมื่อได้ดอกตามขนาดและจำนวนต้องการก็นำมาตกแต่งเข้าซอให้สวยงามพร้อม ออกจำหน่าย สถานที่จำหน่าย กลุ่มอาชีพทำดอกไม้ประดิษฐ์และของที่ระลึกด้วยดิน หอมและผ้า บ้านห้วยเกตุ ซึ่งตั้งอยู่บ้านเลขที่ 267 ถนน รพช.ห้วยเกตุ-ยางเกี้ยวแฝก หมู่ 2 ตำบลวะตะแบก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ รหัสไปรษณีย์ 36230 โทรศัพท์ 0-4485-5242

2. กลุ่มอาชีพทำกลุ่มหัตถกรรมศาลาล้อเกวียนบ้านโคกชาติ

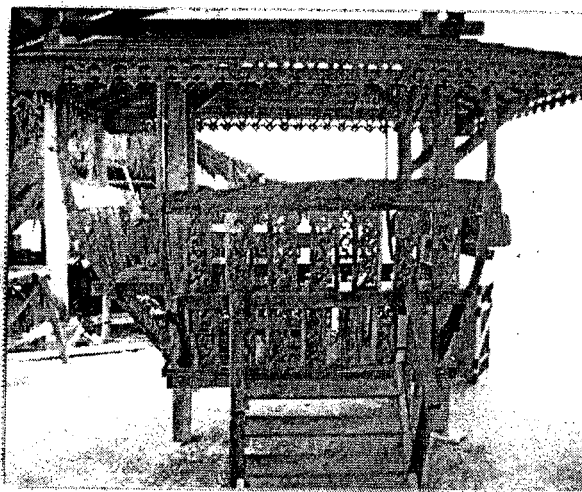
ภาพขั้นตอนการทำศาลาล้อเกวียน การทำศาลาล้อเกวียนในอำเภอเทพสถิตนั้น มีหลาย หมู่บ้านที่ประกอบอาชีพนี้เป็นอาชีพหลัก และเป็นอาชีพที่สร้างรายได้อีกอาชีพหนึ่ง การทำล้อเกวียนที่เด่น ๆ เช่น กลุ่มหัตถกรรมศาลาล้อเกวียนบ้านคลองรวก การทำเกวียน บ้านโคกชาติ เป็นต้น

กลุ่มอาชีพทำกลุ่มหัตถกรรมศาลาล้อเกวียนบ้านโคกชาติ ตั้งอยู่บ้านโคกชาติ ตำบลโป่งนก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

ขั้นตอนการผลิตศาลาล้อเกวียนของกลุ่มอาชีพทำกลุ่มหัตถกรรมศาลาล้อเกวียนบ้านโคกชาตินั้น มีวิธีการดังนี้ ขั้นแรกเลือกแบบและเตรียมอุปกรณ์ให้ครบ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำศาลาล้อเกวียน ได้แก่ อุปกรณ์ที่ใช้ทำงานไม้ และมีการเตรียมวัสดุ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นแรกติดต่อเพื่อซื้ออุปกรณ์ที่ใช้ทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ที่ไม่ได้ใช้แล้ว เช่น เกวียนเก่า หรือ ไม้เก่าและหลังคาไม้เก่า หรืออาจจะซื้อไม้เสริมจากโรงเลื่อย เมื่อได้ไม้แล้วจะต้องเตรียมน้ำยาเคลือบสีและแล็กเกอร์

เมื่อมีอุปกรณ์ครบก็เริ่มทำส่วนประกอบของศาลาล้อเกวียน หลังจากนั้นนำอุปกรณ์ทั้งหมดมาประดิษฐ์ตามโครงสร้างที่ร่างไว้ โดยเลือกเป็นศาลาพักร้อน เพื่อตั้งในสวนหย่อม และสามารถนำมาติดตั้งในส่วนต่าง ๆ บริเวณนอกอาคารไว้ใช้พักผ่อน โดยลวดลายและรูปแบบศาลาล้อเกวียนนั้น จะออกแบบตามความต้องการของตลาด และมีการปรับปรุงรูปแบบให้ทันสมัยอยู่เสมอ จำหน่ายในราคาประมาณ หลังละ 13,000-15,000 บาท ตามลักษณะของสินค้า

ผลผลิตที่ได้จะนำออกจำหน่ายโดยตรง ในสถานต่าง ๆ โดยใช้รถปิกอัพ บรรทุกเร่ขาย แบบค้ำจิ้นจนกว่าสินค้าขายครั้งละ 1 หลัง และ แสดงสินค้าตามงานต่าง ๆ เช่น งานประจำปี งานกาชาด ตลาดนัด เป็นต้น ในบางครั้งจะรับสั่งทำตามแบบที่จัดเป็นอัลบั้ม และตามความประสงค์ของลูกค้าที่สั่งทำ

ศาลาล้อเกวียน

3. กลุ่มทำขนมบ้านโนนสำราญ

ขนมกล้วยฉาบบ้านโนนสำราญ

กลุ่มทำขนมบ้านโนนสำราญ หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มทำขนมบ้านโนนสำราญนี้ มีการทำขนมหลายชนิดและเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดี เช่น ขนมกล้วยปารีง่า ขนมดอกจอกและขนมกะหรี่ปั๊ฟ เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการทำขนมของกลุ่มแม่บ้านกลุ่มนี้ จึงขอยกตัวอย่างขั้นตอนและวิธีการทำขนมมาให้ได้ศึกษา ดังนี้ คือ ขนมกล้วยปารีง่า ขนมกะหรี่ปั๊ฟไส้หวาน และขนมกะหรี่ปั๊ฟไส้เค็ม

3.1 ขนมกล้วยฉาบปารีง่า

รูปกล้วยปารีง่า

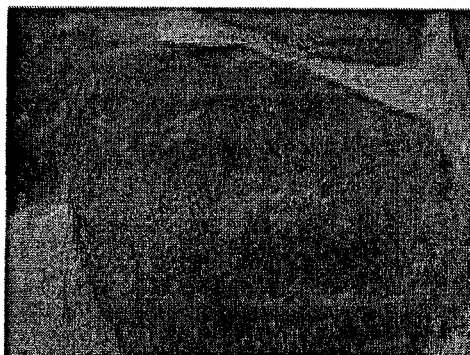
ขนมกล้วยฉาบปาปริก้านี้เป็นขนมที่ได้รับความนิยมของนักท่องเที่ยวและประชาชนในอำเภอเทพสถิตเป็นอย่างดี เพราะนอกจากจะได้รับคุณค่าทางโภชนาการจากกล้วยแล้ว ราคาของขนมกล้วยฉาบปาปริก้ายังไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับขนมชนิดอื่นด้วย

วิธีทำขนมกล้วยฉาบปาปริก้า ของกลุ่มทำขนมบ้านโนนสำราญ มีขั้นตอนและวิธีในการทำดังนี้ ขั้นแรกปอกเปลือกกล้วยแล้วฝานเป็นแผ่นบาง ๆ นำไปแช่น้ำเกลือประมาณ 10 นาที จากนั้นนำมาผึ่งให้สะเด็ดน้ำ นำไปทอดใส่น้ำมันพืช ประมาณ 1 กิโลกรัม ต่อก้วย 5 หวี ทอดจนสุกเหลืองจึงตักใส่ตะแกรงขึ้น นำผงปาปริก้ามาโรยในให้ทั่ว ๆ ตักใส่ถุงให้เรียบร้อย จำหน่ายราคาประมาณ ถุงละ 20 บาท กล้วย 5 หวี จะทำขนมแล้วบรรจุถุงได้ประมาณ 40 ถุง

3.2 ขนมกะหรี่ปั๊บน้ำหวาน

ก่อนนำไปทอด

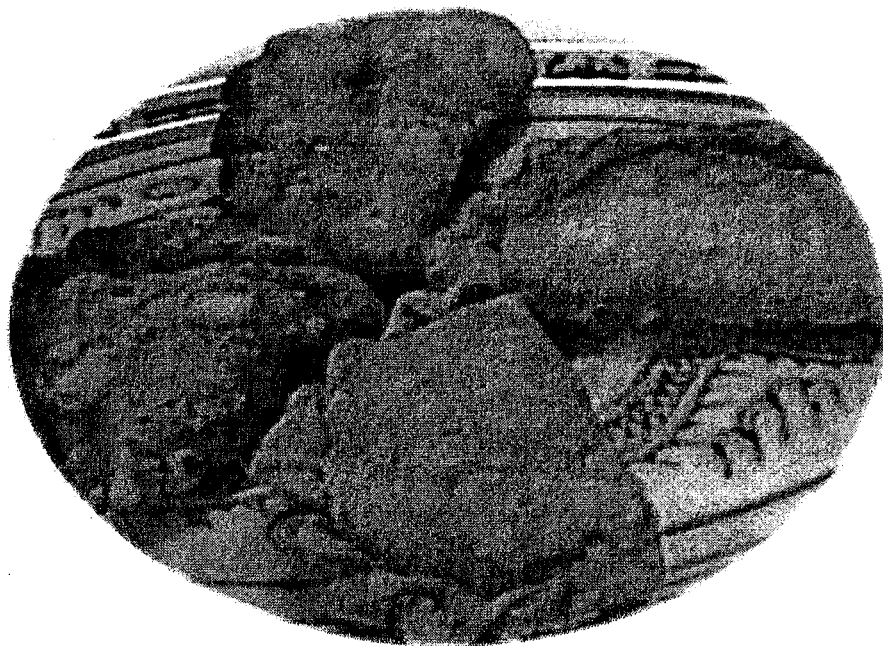
ทอดเรียบร้อยแล้วพร้อมบรรจุหีบห่อ

นอกจากขนมกล้วยฉาบปาปริก้าแล้วกลุ่มทำขนมบ้านโนนสำราญ ยังมีฝีมือในการทำขนมกะหรี่ปั๊บน้ำหวานด้วย วิธีทำขนมกะหรี่ปั๊บน้ำหวานนั้น ขั้นแรกนำแป้งสาลี 2 กิโลกรัม มาแบ่งเป็น 4 ส่วน โดยใช้ 3 ส่วนมาทำแป้งนอกและอีก 1 ส่วนทำแป้งใน หลังจากนั้นนำแป้ง 1 ส่วน มาขนาดผสมน้ำมันพืช ครึ่งถ้วยตวง นวดให้เข้ากัน แล้วปั้นเป็นลูก ๆ ให้ได้ 20 ลูกกลม ๆ เท่า ๆ กันแล้วนำมาใส่ถาดวางไว้รอแป้งนอก

วิธีการทำแป้งนอก นำแป้ง 3 ส่วน มาผสมกับส่วนผสม น้ำตาล 2 ช้อน
โต๊ะ เกลือ 1 ช้อนชา น้ำมันพืชครึ่งถ้วยตวงแล้วนวดให้เข้ากัน นำปูนใส 1 ถ้วยตวง
มาผสมนวดจนแป้งเหนียวแล้วปั้นเป็นลูกกลม ๆ 20 ลูก เท่าจำนวนแป้งใน จากนั้น
นำไปหุ้มแป้งในแล้วปั้นเป็นรูปเดียวกัน จำนวน 20 ลูก จากนั้นนำไปวางเรียงในถาด
สี่เหลี่ยม แล้วนำไปแช่ในน้ำมันพืชทิ้งไว้ประมาณ 1-2 ชั่วโมง นำแป้งมาคึ่งให้แบน
แล้วใช้มือม้วน นำแป้งที่ถูกลม้วนมาคึ่งอีกรอบ แล้วม้วนอีกครั้ง เสร็จแล้วนำมิดมาตัด
ให้ได้ 10 ชิ้น เท่า ๆ กัน จากนั้นนำไปม้วนนวดให้แป้งแบน ๆ แล้วนำไปใส่ที่เตรียมไว้มา
ใส่ แล้วพับเป็นกลีบรอบ ๆ นำไปวางใส่ตะแกรง นำไปผึ่งแดดให้หมาด ๆ และแห้ง
หน่อย แล้วนำมาทอด ทอดเสร็จนำมาบรรจุถุงพลาสติก การบรรจุถุง 1 ถุงบรรจุ
ประมาณ 7-8 ชิ้น ขายราคา ถุงละประมาณ 20 บาท

วิธีทำไส้หวาน นำถั่วเหลืองไปแช่น้ำประมาณ 3 ชั่วโมง ใส่น้ำหนึ่งจนสุก
นำมาวางไว้ให้เย็น จากนั้นนำน้ำกะทิที่คั้นไว้แล้วมาใส่กระทะ ใส่น้ำตาล 1 กิโลกรัม
ใส่เกลือ 1 ช้อนชา คนจนกะทิขึ้นมัน นำถั่วเหลืองที่นึ่งแล้วมาเทใส่แล้วกวจนแห้ง
พอแห้งนำมาใส่ผงกะหรี่ที่เตรียมไว้

3.3 ขนมกะหรี่ปิ้งไส้เค็ม

ตัวอย่างขนมกะหรี่ปิ้งไส้เค็ม

กะหรี่ปั๊บน้ำใส่เค็มก็เป็นขนมที่เป็นที่นิยมรับประทานของนักท่องเที่ยวไม่น้อยไปกว่ากะหรี่ปั๊บน้ำหวานและขนมกล้วยฉาบปาปริก้าเช่นกัน

สำหรับวิธีการทำขนมกะหรี่ปั๊บน้ำใส่เค็มนั้น มีวิธีการทำแป้งเช่นเดียวกับการทำขนมกะหรี่ปั๊บน้ำหวาน คือขั้นแรกนำแป้งสาลี 2 กิโลกรัม มาแบ่งเป็น 4 ส่วน โดยใช้ 3 ส่วนมาทำแป้งนอกและอีก 1 ส่วนทำแป้งใน หลังจากนั้นนำแป้ง 1 ส่วน มาผสมน้ำมันพืช ครั้งด้วยดวง นวดให้เข้ากัน แล้วปั้นเป็นลูก ๆ ให้ได้ 20 ลูกกลม ๆ เท่า ๆ กันแล้วนำมาใส่ถาดวางไว้รอแป้งนอก

วิธีการทำแป้งนอก นำแป้ง 3 ส่วน มาผสมกับส่วนผสม น้ำตาล 2 ช้อนโต๊ะ เกลือ 1 ช้อนชา น้ำมันพืชครั้งด้วยดวงแล้วนวดให้เข้ากัน นำปูนใส 1 ถ้วยตวง มาผสมนวดจนแป้งเหนียวแล้วปั้นเป็นลูกกลม ๆ 20 ลูก เท่าจำนวนแป้งใน จากนั้นนำไปหุ้มแป้งในแล้วปั้นเป็นรูปเดียวกัน จำนวน 20 ลูก จากนั้นนำไปวางเรียงในถาดสี่เหลี่ยม แล้วนำไปแช่ในน้ำมันพืชทิ้งไว้ประมาณ 1-2 ชั่วโมง นำแป้งมาคลึงให้แบนแล้วใช้มือม้วน นำแป้งที่ลูกม้วนมาคลึงอีกรอบ แล้วม้วนอีกครั้ง เสร็จแล้วนำมีดมาตัดให้ได้ 10 ชิ้น เท่า ๆ กัน จากนั้นนำไม้มาทาบให้แป้งแบน ๆ แล้วนำไส้ที่เตรียมไว้มาใส่ แล้วพับเป็นกลีบรอบ ๆ นำไปวางใส่ตะแกรง นำไปผึ่งแดดให้หมาด ๆ และแห้งหน่อย แล้วนำมาทอด ทอดเสร็จนำมาบรรจุถุงพลาสติก การบรรจุถุง 1 ถุงบรรจุประมาณ 7-8 ชิ้น นำไปขายในราคา ถุงละประมาณ 10-20 บาท

วิธีที่ใส่เค็มนั้นจะนำถั่วเหลืองไปคั่วใส่เกลือและน้ำตาลนิดหน่อยเท่านั้นเอง เคล็ดลับในการทำขนมชนิดนี้ให้อร่อย ก่อนจะนำแป้งไปนวดต้องร่อนแป้งให้ละเอียดก่อนและน้ำมันที่ใช้ต้องใช้ น้ำมันปาล์มในการทอดเท่านั้น

สรุป

ของดีในอำเภอเทพสถิตนั้น มีหลายอย่าง แต่ที่ได้นำมาให้นักเรียนได้ศึกษาเพียงบางชนิดเท่านั้น เพื่อให้นักเรียนมีความรักและภาคภูมิใจเทพสถิตของเราและใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในโอกาสต่อไป

กิจกรรมท้ายเรื่อง

จุดประสงค์

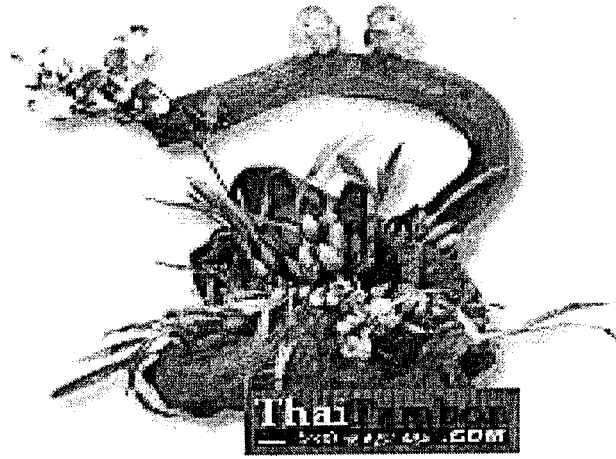
: หลังจากนักเรียนอ่านเรื่อง “ของดีเทพสถิต” แล้ว ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

1. จงระบุชื่อกลุ่มผลิตภัณฑ์ในอำเภอที่นักเรียนรู้จักมาอย่างน้อย 3 ชนิด
2. ในอำเภอเทพสถิตมีขนมที่ได้รับความนิยมอะไรบ้าง
3. นักเรียนเคยเห็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่นอกเหนือจากที่กล่าวถึงบ้างหรือไม่ จงระบุชื่อผลิตภัณฑ์หรือสินค้าประเภทนั้น
4. นักเรียนได้รับความรู้ใดบ้าง จากการอ่าน เรื่อง “ของดีเทพสถิต ”
5. นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้รับจาก “เรื่อง ของดีเทพสถิต” ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไร

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง “ของดีเทพสถิต”

2. ให้นักเรียนเสนอวิธีการประชาสัมพันธ์ให้สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่รู้จักของคนไทยทั้งประเทศและชาวต่างชาติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอำเภอบำเหน็จณรงค์ “นายขุนทอง ตะโ ส เกษตร
คนเก่ง” สาขาบำเหน็จณรงค์ สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ ขนบประเพณีชัยภูมิ
อำเภอเทพสถิต (2550) บรรยายสรุปอำเภอเทพสถิต ข้อมูลและสภาพทั่วไปของอำเภอเทพสถิต
ในโอกาสตรวจราชการและมอบนโยบายการปฏิบัติงานให้แก่ นายอำเภอ หัวหน้า
ส่วนราชการ ผู้บริหารท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านของอำเภอเทพสถิต
“กลุ่มอาชีพทำดอกไม้ประดิษฐ์และของที่ระลึกด้วยดินหอมและผ้า” คืบคืบวันที่ 21 กุมภาพันธ์
2551 จาก
[http://www.thaitambon.com/tambon/tsmepdesc.asp?Prod=05112105347
&ID=360901&SM E=0511210134](http://www.thaitambon.com/tambon/tsmepdesc.asp?Prod=05112105347&ID=360901&SM E=0511210134)
- “อัฐกร” คืบคืบวันที่ 29 พฤศจิกายน 2550
จาก [http://www.th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%8D%B1%E0%B8%AE%
E0%B8%81%E0%B8%B8%E0%B8%A3](http://www.th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%8D%B1%E0%B8%AE%E0%B8%81%E0%B8%B8%E0%B8%A3)
- “ป่าหินงาม” คืบคืบวันที่ 11 ธันวาคม 2550
จาก http://www.dmr.go.th/Attractive_Geone/ne07.html
- “แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดชัยภูมิ” คืบคืบวันที่ 28 พฤศจิกายน 2550
จาก http://www.tat.or.th/travelmap.asp?prov_id=36
- “อัลบั้มดอกไม้ภายในอุทยานป่าหินงาม” คืบคืบวันที่ 6 ธันวาคม 2550
จาก <http://www.kukrajeaw.com/picture2.html>
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ (2549) อัฐกร มอญโบราณแห่งเทพสถิต มปท.

บทที่ 3

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น

1.2 ขอบเขตของการศึกษา

1.2.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับอำเภอเทพสถิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวม 7 เรื่อง ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่ละเรื่องมีบทนำกิจกรรมท้ายบท และมีภาพประกอบ

1.2.2 การตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เป็นบุคคลที่มีความรู้ด้านภาษาไทย ด้านการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม และด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ตรวจสอบและประเมินคุณภาพของหนังสือโดยใช้แบบประเมินเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

1.3 การสร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ผู้ศึกษาได้วางแผนในการสร้างหนังสือดังนี้

1.3.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 4 หลักการใช้ภาษา มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 2.3 และ 2.4

1.3.2 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยรวบรวมเอกสารของผู้ที่สามารถนำมาเป็นข้อมูลที่นำเชื่อถือและใช้อ้างอิงได้

1.3.3 ศึกษาเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับประเภทภูมิปัญญา ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของหัวข้อเรื่องที่น่ามาเป็นแนวทางในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.3.4 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความเป็นมาของเทศสติดและภูมิปัญญาแต่ละประเภท

1.3.5 สัมภาษณ์ผู้รู้ในท้องถิ่นเกี่ยวกับภูมิปัญญาอำเภอเทศสติด

1.3.6 กำหนดชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง มนต์เสน่ห์เทศสติด

1.3.7 จัดทำเค้าโครงเนื้อหาในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยการนำผลการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรและกรอบความคิดทางภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในท้องถิ่นมาเป็นแนวทางในการกำหนด วัตถุประสงค์ของการสร้างหนังสือ แล้วดำเนินการสร้างหนังสือ

1.3.8 เรียบเรียงเนื้อหาจากการอ่านและการสัมภาษณ์ผู้รู้ เพื่อเขียนหนังสือแนวสารคดีเชิงสาระความรู้ ผสมผสานกับสารคดีท่องเที่ยว

1.3.9 จัดหาภาพประกอบ ซึ่งผู้ศึกษาจัดทำเองและใช้ภาพของหน่วยงานอื่นประกอบ

1.3.10 สร้างกิจกรรมท้ายเรื่อง ทุกเรื่อง มี 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามสั้น ๆ ให้นักเรียนเขียนสรุป แสดงความคิดเห็นเรื่องละ 5 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นกิจกรรมเสนอแนะ

1.3.11 พิมพ์รูปเล่ม สร้างหนังสือขนาด 18.5 X 26 ซม. ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เป็นขนาดที่เหมาะสมกับหนังสือที่มีเนื้อหามากและมีภาพประกอบในเล่ม

1.3.12 สร้างแบบประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะของหนังสือ ด้านเนื้อหาและด้านการใช้ภาษา

1.3.13 ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญการด้านต่าง ๆ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการสร้างหนังสือ และด้านการสอนภาษาไทย ตรวจสอบหนังสือที่สร้างขึ้น พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ และให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโป่งนกประชาสามัคคี จำนวน 8 คน ประเมินโดยใช้แบบประเมินค่าความสอดคล้อง โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence –IOC) ดังนี้

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3.14 จัดทำรายงานสรุปผลการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มนต์เสน่ห์เทพสถิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

1.4 สรุปผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.4.1 ลักษณะหนังสือของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีลักษณะดังต่อไปนี้

หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 1 อายุระหว่าง 12-14 ปี แหล่งที่มาของหัวข้อเรื่องมาจากสภาพภูมิประเทศ สภาพแวดล้อม วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นของเทพสถิต มาสร้างเป็นหนังสือเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยได้กำหนดชื่อหนังสือว่า มนต์เสน่ห์เทพสถิต โครงสร้างของหนังสือประกอบด้วย เนื้อเรื่อง 7 บท กิจกรรมท้ายเรื่องและภาพประกอบ ซึ่งเป็นภาพถ่ายจากของจริง สถานที่จริง จากแหล่งข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามา แนวการเขียนเป็นสารคดีสำหรับเด็กเชิงสาระความรู้เกี่ยวกับสภาพทั่วไป วิถีชีวิต ภาษาวรรณกรรมของเทพสถิตประสมประสานกับสารคดีท่องเที่ยว รูปเล่มหนังสือ ใช้รูปเล่มมาตรฐานทั่วไป ขนาด 18.5 X 26 ซม. หรือขนาด 8 หน้ายก ความยาว 79 หน้า เนื้อหาประกอบด้วย

- เรื่องที่ 1 ความเป็นมาและปัจจุบันเทพสถิต
- เรื่องที่ 2 แหล่งท่องเที่ยวเทพสถิต
- เรื่องที่ 3 วัฒนธรรม ทางภาษาของเทพสถิต
- เรื่องที่ 4 ขนบธรรมเนียมประเพณี
- เรื่องที่ 5 การละเล่นพื้นบ้านเทพสถิต
- เรื่องที่ 6 คนดีเทพสถิต
- เรื่องที่ 7 ของดีเทพสถิต

1.4.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีรายการประเมินอยู่ 5 ด้าน

(1) ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นว่าการออกแบบปกน่าสนใจ การออกแบบปกมีความสอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหา ขนาดของเล่มมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ ขนาดตัวอักษร

เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การพิมพ์ตัวสะกด การันต์ ถูกต้อง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00

(2) ด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสมการจัดลำดับเนื้อหาแต่ละเรื่องเหมาะสม เรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคมของผู้อ่าน ความยาวของเรื่องมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การลำดับเนื้อเรื่องต่อเนื่องเข้าใจง่าย เนื้อหาเหมาะสมกับระดับผู้อ่านและให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องอำเภอเทพสถิต เนื้อหาส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นแก่ผู้อ่าน และสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน กิจกรรมทำเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00

(3) ภาพประกอบ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการจัดวางภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสมกับเนื้อหา ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น ภาพประกอบน่าสนใจ ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ปริมาณภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา และภาพประกอบมีสีสันส่งเสริมจินตนาการของผู้เรียน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 0.66 – 1.00

(4) ด้านการใช้ภาษา ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการเสนอชื่อเรื่องมีความเหมาะสม การบรรยายเรื่องชัดเจนเข้าใจง่าย การใช้สละสลวยและเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และการเลือกใช้คำเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00

(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องมนต์เสน่ห์เทพสถิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ นี้ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลเรื่องเทพสถิตได้ เมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้วสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยได้ และเมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้วจะทำให้ นักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นและยังมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00

2) ตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน ประเมิน โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งมีรายการประเมิน อยู่ 5 ด้าน ดังนี้

(1) ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ นักเรียน มีความเห็นว่าการออกแบบปก น่าสนใจ การออกแบบปกมีความสอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหา ขนาดของเล่มมีความเหมาะสมกับ ้วยของผู้อ่าน ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับ้วยของผู้อ่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00

(2) ด้านเนื้อหา นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องอำเภอกเทศลิต กับผู้อ่าน กิจกรรมท้ายเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อหา เนื้อหายังส่งเสริมให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นแก่ผู้อ่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00

(3) ภาพประกอบ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น ภาพประกอบมีความชัดเจนน่าสนใจ ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา ขนาดของภาพ มีความเหมาะสมกับ้วยของผู้เรียน ภาพและคำอธิบายภาพทำให้เข้าใจเรื่องมากขึ้น ปริมาณภาพมีความเหมาะสม ภาพประกอบมีสีสันสวยงามชวนติดตาม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00

(4) ด้านการใช้ภาษา นักเรียนมีความคิดเห็นว่าภาษาอ่านเข้าใจง่าย ภาษามี คำศัพท์ที่เข้าใจความหมาย โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00

(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องมนต์เสน่ห์เทศลิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอกเทศลิต จังหวัดชัยภูมินี้ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลเรื่องเทศลิตได้ เมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้วสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยได้และวิชาอื่นได้ และทำให้นักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00

2. อภิปรายผลการสร้างหนังสือ

ผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องมนต์เสน่ห์เทศลิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอกเทศลิต จังหวัดชัยภูมินี้ช่วยให้ พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและนักเรียน สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่สร้างขึ้นนี้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์

ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นว่า การออกแบบปก น่าสนใจ การออกแบบปกมีความสอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหา ขนาดของเล่มมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ ขนาดตัวอักษร เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การพิมพ์ตัวสะกด การันต์ ถูกต้อง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00 แสดงว่าด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ มีความเหมาะสม

เมื่อนำมาให้นักเรียนอ่านนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการออกแบบปกน่าสนใจ การออกแบบปกมีความสอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหา ขนาดของเล่มมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ภายในเล่ม 1.00 ซึ่งสอดคล้อง ถวัลย์ มาศจรัส (2548 : 72) ที่กล่าวว่า ขนาดของหนังสือควรมีขนาดกะทัดรัด ไม่ใหญ่หรือกว้างเกินไป มีขนาดพอเหมาะกับเด็กมัธยมศึกษาตอนต้นคือขนาด 8 หน้ายก หรือ 16 หน้ายก

สรุปได้ว่า ด้านการจัดทำรูปเล่มของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องมนต์เสน่ห์เทพสถิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีความเหมาะสมในระดับดี

2.2 ด้านเนื้อหา

ด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม การจัดลำดับเนื้อหาแต่ละเรื่องเหมาะสม เรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคมของผู้อ่าน ความยาวของเรื่องมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การลำดับเนื้อเรื่องต่อเนื่องเข้าใจง่าย เนื้อหาเหมาะสมกับระดับผู้อ่านและให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องอำเภอเทพสถิต เนื้อหายังส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นแก่ผู้อ่าน และสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน กิจกรรมท้ายเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00 แสดงว่าด้านเนื้อหา มีความเหมาะสมในระดับดี

เมื่อนำมาให้นักเรียนอ่านนักเรียนมีความคิดเห็นว่ เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง อำเภอเทพสถิต แก่ผู้อ่าน กิจกรรมท้ายเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อหา เนื้อหายังส่งเสริมให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นแก่ผู้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของถวัลย์ มาศจรัส (2548 : 1) ที่กล่าวว่า เนื้อหาของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ต้องเหมาะสมกับวัยและความสามารถใน

การอ่านของแต่ละบุคคล และฉวีวรรณ กุหาภินันท์ (2545 : 47-48) ได้กล่าวว่าเด็กในวัยนี้มีความสนใจอ่านกว้างขวางมาก โดยเฉพาะในเรื่องของท้องถิ่น

ดังนั้นหนังสือส่งเสริมการอ่านสร้างขึ้นจึงมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหนังสือที่สร้างขึ้นคือ ให้ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่นของตน ซึ่งให้คุณค่าในด้านวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมแล้ว ยังให้ความรู้ด้านอื่น ๆ เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมทางภาษาที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และสั่งสมไว้ให้เป็นสมบัติที่มีคุณค่าควรที่เยาวชนจะให้ช่วยกันรักษาให้คงอยู่สืบไป เมื่อนักเรียนได้อ่านหนังสือเล่มนี้นอกจากจะสามารถ นำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้ว ยังมีทักษะและนิสัยรักการอ่าน อีกทั้งมีความรักและภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของบรรพบุรุษของตนอีกด้วย

2.3 ด้านภาพประกอบ

ด้านภาพประกอบ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การจัดวางภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสมกับเนื้อหา ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น ภาพประกอบน่าสนใจ ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ปริมาณภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา และภาพประกอบมีสีสันส่งเสริมจินตนาการของผู้เรียน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 0.66 – 1.00 แสดงว่าด้านภาพประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี

เมื่อนำมาให้ให้นักเรียนอ่านนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ภาพให้ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา ภาพประกอบมีความชัดเจนน่าสนใจ ภาพประกอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา ขนาดของภาพมีความเหมาะสม ภาพและคำอธิบายภาพทำให้เข้าใจเรื่องมากยิ่งขึ้น จำนวนภาพมีความเหมาะสม ภาพประกอบมีสีสันสวยงามชวนติดตามอ่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระดับ 1.00 แสดงว่าด้านภาพประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ด้านภาพประกอบ ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี เนื่องจากผู้ศึกษาได้ใช้ภาพถ่ายจริงเป็นภาพประกอบ โดยภาพดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญจนได้ภาพที่เหมาะสมในด้านต่างๆ สามารถนำไปพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ด้านการใช้ภาษา

ด้านการใช้ภาษา ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การเสนอ ชื่อเรื่องมีความเหมาะสม

การบรรยายเรื่องชัดเจนเข้าใจง่าย การใช้สละสลวยและเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และการเลือกใช้คำเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00 แสดงว่าด้านการใช้ภาษา มีความเหมาะสม เมื่อนำมาให้นักเรียนอ่านนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ด้านการใช้ภาษาอ่านเข้าใจง่าย และภาษามีคำศัพท์ที่นักเรียนเข้าใจความหมาย ทำให้นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระดับ 1.00 แสดงว่าด้านการใช้ภาษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ด้านการใช้ภาษาในหนังสือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จึงมีความเหมาะสมในการนำไปให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านเพื่อให้เกิดนิสัยรักการอ่านได้ แม้ว่าในหนังสือจะมีการใช้ภาษาถิ่น ซึ่งคำศัพท์อาจจะค่อนข้างยากสำหรับนักเรียน แต่ผู้ศึกษาได้พยายามอธิบายให้เข้าใจง่าย จึงน่าจะทำให้หนังสือเหมาะสมที่จะนำมาให้นักเรียนอ่านและมีความเข้าใจภาษาถิ่นมากยิ่งขึ้น

2.5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องมนต์เสน่ห์เทพสถิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมินี้ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เรื่องอำเภอเทพสถิตในด้านต่าง ๆ และทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นอยู่ในระดับดีมาก สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และยังมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00 แสดงว่าด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ โกวทิยวรพิพัฒน์ (อ้างถึงใน สรรยงญา ทับเคลียว 2546 : 137) ที่ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่ท้องถิ่นต้องการจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรักท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น และยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความต้องการพัฒนาและสร้างสรรค์ท้องถิ่นของตน เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากที่คนในท้องถิ่นทุกคนควรได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง

2.6 สรุปภาพรวมของหนังสือ

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของหนังสือมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 0.66-1.00 สำหรับนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของหนังสือมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 1.00

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องมนต์เสน่ห์เทพสถิตที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ สามารถนำไปพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 สาระการอ่าน มาตรฐานที่ ท 1.1 ที่กำหนดไว้ว่า “ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการอ่านเพื่อสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต อีกทั้งเป็นการสร้างนิสัยรักการอ่าน”

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

3.1.1 ครูควรศึกษามาตรฐานและสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องราวยื่นๆ สอดคล้องกับหลักสูตร

3.1.2 ครูควรศึกษาเรื่องในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านวัฒนธรรมทางภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต สิ่งใกล้ตัว นั้นเป็นเรื่องที่ควรให้ความสนใจและอนุรักษ์ วัฒนธรรมหรือขนบธรรมเนียมประเพณีสิ่งที่ดีงามที่สืบทอดกันมาอาจจะสูญหายไปตามกาลเวลา จึงควรช่วยกันอนุรักษ์สิ่งดีงามเหล่านี้ โดยการนำมาสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านหรือหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านอื่นๆ เพื่อใช้สำหรับนักเรียนแต่ละช่วงชั้น

3.1.3 ข้อมูลที่เกี่ยวกับท้องถิ่นเทพสถิตนั้นยังมีอีกเป็นจำนวนมาก ผู้สร้างหนังสือ ควรศึกษาข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวคิดที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี และความเชื่อ เพื่อใช้ประโยชน์ ในการดำเนินชีวิตของคนไทยในสังคมปัจจุบันได้

3.1.4 ครูควรได้มีการศึกษา เรื่องความหมายที่แท้จริงของคำภาษาถิ่นให้ละเอียดมากขึ้น

3.1.5 การสร้างหนังสือควรคำนึงถึงคุณภาพการพิมพ์ เช่นกระดาษ ปก ภาพประกอบ เพื่อให้ส่วนประกอบของหนังสือได้มาตรฐาน

3.2 ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือไปใช้

3.2.1 ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหนังสือให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถเสนอแนะให้ผู้เรียนใช้หนังสือได้ถูกต้อง

3.2.2 การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มนี้ ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการอ่านเขียน ภาษาไทยอย่างน้อยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2.3 การใช้หนังสือ ผู้เรียนต้องทำกิจกรรม คืออ่านเนื้อหาหนังสือแต่ละเรื่อง แล้วให้ทำกิจกรรมท้ายเรื่องที่ระบุไว้ท้ายเนื้อหาแต่ละเรื่อง โดยตรวจสอบความรู้เบื้องต้นของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยทำการตรวจสอบตามกิจกรรมที่ระบุไว้ท้ายบท

3.2.4 การใช้หนังสือเล่มนี้ ครูผู้สอนต้องมีความรู้เกี่ยวกับอำเภอเทพสถิต เช่น วัฒนธรรมทางภาษาของเทพสถิต เช่น ชาวชาวญ้อกูร (ยากูร์) ด้วยเพื่อจะได้อธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

3.2.5 การใช้หนังสือเล่มนี้ นอกจากจะใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมแล้วผู้สอนยังสามารถนำหนังสือไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยบูรณาการทักษะการอ่าน การฟัง การพูด การเขียน และการคิด เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสมบูรณ์และเป็นไปตามธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้ด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2548) การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การขนส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์
- กัลยา คำเงิน (2547) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม รายวิชา ว 306 เรื่องเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
หนองบงคาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15
จังหวัดเชียงราย” ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- กุหลาบ พรหมบางฉนวน (2546) การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เล่าขานตำนานสวี่ สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จันทรา ทองสมัคร (2541) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ประเพณีท้องถิ่นนครศรีธรรมราช
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์
ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จินตนา ไบกาชุกี (2536) การเขียนสื่อการเรียนการสอน กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
_____ . (2542) เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก กรุงเทพมหานคร ครูสภา
_____ . (2534) แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
_____ . (2537) แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- เจนวิทย์ อุตสวิโร (2548) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “สโดยสูสุด” ในกลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 จังหวัดสตูล”
ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ฉัตรชัย สุกระกาญจน์ (2523) การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก นครศรีธรรมราช
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
- ฉวีวรรณ อุทากินันท์ (2527) การทำหนังสือสำหรับเด็ก พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร
บูรพาสาส์น
_____ . (2545) การอ่านและส่งเสริมการอ่าน กรุงเทพมหานคร บูรพาสาส์น

- ซัชวาล สิงหาทอง (2547) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอด่านช้าง สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี” ปรินญา ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต
 แขนงหลักสูตรและการสอน สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชุติมา สัจจนันท์ และคนอื่นๆ (2543) การพัฒนาเกณฑ์การประเมินค่าวรรณกรรมไทย หนังสือชุดงานวิจัยด้านภาษาไทย อันดับที่ 2 สถาบันการศึกษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร กรมศาสนา
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ ((2547)) การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เมธีทิปส์
- ถวัลย์ มาศจรัส (2535) การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ต้นอ้อ
- _____ (2545) ตัวอย่างการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ธารอักษร
- _____ (2538) เทคนิค และตัวอย่าง การเรียนหนังสือ ส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มิติใหม่
- นัทกาญจน์ อาจิณาจารย์ (2544) การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ประเพณีท้องถิ่นระยอง สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดระยอง วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นภลัย สุวรรณธาดา (2542) “การสร้างหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทย เรื่องฮีโตปเทศคำกลอน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2531) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย หน่วยที่ 9
- นุชนารถ ยิ้มจันทร์ (2546) การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องฮีตสิบสองในวิถีชีวิตชาวศรีสะเกษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดศรีสะเกษ ปรินญาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เนตรนภา นิษานนท์ (2549) “การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่อง เล่าเรื่องเมืองนครศรีธรรมราช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

- จังหวัดนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นงเยาว์ สุทธิสงค์ (2545) “การสร้างหนังสือการอ่านเพิ่มเติมเรื่องเมืองกระบี่ มรดกอันดามัน สำหรับรายวิชาท้องถิ่นของเราในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน้า 527-537 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- บัณลือ พฤษะวัน (2532) *มิติใหม่ในการสอนอ่าน* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ประเทิน มหาจันทร์ (2530) *การสอนอ่านเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- ไพพรรณ อินทนิล (2546) *การส่งเสริมการอ่าน ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*
- ภิญญาพร นิตยประภา (2534) *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2537) “ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาทักษะทางภาษา”
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (อัคราเสนา)
- รัถพร ช่างธาดา (2531) *หนังสือสำหรับเด็กมหาสารคาม ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม*
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร
นานมีบุ๊คส์พับลิชเคชั่นส์
- ลักขณา รอดสน (2540) *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่อง “เรือ..... สายน้ำ.... และชีวิตชาวปทุม กับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัด ปทุมธานี”*
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์การสอน)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วรรณธนา คำสุภา (2546) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ดำเนินพื้นบ้านหรืออุษย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดลำพูน”
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช
- วินัย รอดจ่าย (2534) *การเขียนและจัดทำหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน* กรุงเทพมหานคร
ตะเกียง

- วงศ์เดือน ทาจันทร์ (2546) การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองสามโคก สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขียนเขต จังหวัดปทุมธานี ปรินญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วิชากร, กรม กระทรวงศึกษาธิการ (2541) “รายงานการวิจัยเรื่องสภาพการผลิตและพัฒนาหนังสือ
สำหรับเด็ก” กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท.
- _____ (2544) *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
องค์การขนส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2542) *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน* กรุงเทพมหานคร
ไทยวัฒนาพานิช
- สนั่น มีขันหมาก (2537) *วิจารณ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร เท็คโปรโมชัน
แอนด์ แอดเวอร์ไทซิ่ง
- สร้อยญา ทับเคลียว (2546) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองหลังสวน สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร” ปรินญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุพรรณิ ภักษา (2549) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ของดีเมืองลิกกอร์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครศรีธรรมราช” ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548) *การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้า
และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- สมถวิล พงษ์เกษ (2538) “การสร้างหนังสืออ่านประกอบเรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นศรีสะเกษ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดศรีสะเกษ” วิทยานิพนธ์ปรินญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สมทรง พิทักษ์พิเศษ (2541) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นไทยรามัญ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดราชบุรี” วิทยานิพนธ์ปรินญา
มหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมพร จารุณี (2540) *การจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์* กรุงเทพมหานคร
ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

- _____ . (2538) *คู่มือการเขียนบันทึกคดีและสารคดีสำหรับเด็ก หนังสือชุดความรู้ภาษาไทย
อันดับที่ 4* กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร อรุณกาลาดพร้าว
- _____ . (2541) *คู่มือการเขียนเรื่องบันทึกคดีและสารคดีสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร
อรุณกาลาดพร้าว
- สุพัตรา บรรจงจิตต์ (2547) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตามรอยทวารวดีที่สุพรรณบุรี
ด้วยเพลงพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” *ปริญาศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- ศุมาลิน ทองเจือ (2546) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง พังงาบ้านฉัน สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4” *ปริญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- สุระภี ผกาพันธ์ (2549) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วรรณกรรมที่ปรากฏในภาพจำหลัก
บนเขาพระวิหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จังหวัดศรีสะเกษ”
*ปริญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- สุรัตนา พันธุ์พิช (2549) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามตำบลในจังหวัดชัยนาท”
*ปริญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- เสาวนีย์ ฝึกทอง (2546) การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องราววรรณกรรมท้องถิ่นเมืองอุบล
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุบลราชธานี *ปริญาศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- อังกฤช กรุฑกุล (2546) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนิทานชาวบ้านของจังหวัดบุรีรัมย์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดบุรีรัมย์” *ปริญาศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- อรุณวัฒนา สงค์พิมพ์ (2549) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
เรื่อง วรรณกรรมสู่ขวัญท้องถิ่นศรีสะเกษ” *ปริญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- อุทัย ธาริจิตร (2548) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง บางรัก : เส้นทางสายประวัติศาสตร์
ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่
3 เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร” *ปริญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*

Kim, Minjin (2004) .*Social construction of literacy Practices : Storybook reading.*

<http://proquest.umi.com/pqdweb/?index> Retrive 19 July 2008.

Woofter, Lucia Tappero(2002) .*The effect of supplementary reading on passive vocabulary*

development in a second language. <http://proquest.umi.com/pqdweb/?index> Retrive 19 July 2008.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดา ปานุทัย ข้าราชการบำนาญ
 เคยดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำโปรแกรมวิชาภาษาไทย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เขียนตำราวิชาการ เรื่อง “วรรณกรรม ไทยใน
 ปัจจุบัน” “วรรณคดีขนบประเพณีและศาสนา” “วาทกรรมและการพูดในที่ชุมชน”
 และ “การเขียนเพื่อการสื่อสาร”
 วุฒិการศึกษ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร วิชาเอกภาษา
 และ วรรณคดีไทย
2. นางสาววิวิรรณ อินทรประพันธ์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 โรงเรียนเมืองเซลิขง ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
 และนักวิชาการภาษาไทย บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด
 วุฒิการศึกษ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิชาเอกการสอนภาษาไทย
3. นางวันทนา บัวทอง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนห้วยกรด
 วิทยา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท
 วุฒิการศึกษ กศ.ม. มหาวิทยาลัยนเรศวร วิชาเอกภาษาไทย

ภาคผนวก ข

แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม

คำชี้แจง

1. ประเด็นการประเมิน แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมครอบคลุม 5 ประเด็น ได้แก่
 1. ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์
 2. ด้านเนื้อหา
 3. ด้านภาพประกอบ
 4. ด้านการใช้ภาษา
 5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

2. ระดับการประเมิน

- 1 หมายถึง เห็นด้วย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเห็นด้วย
- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

3. วิธีการประเมิน

พิจารณาคูณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยการประเมินประเด็นย่อยแต่ละข้อแล้วเลือกระดับการประเมินจากระดับ 1, 0, -1 ด้วยการกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับการประเมิน

แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ระบุประเด็นที่ ต้องแก้ไข
	1	0	-1	
ด้านที่ 1 การจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์				
1. การออกแบบปกหนังสือน่าสนใจ				
2. การออกแบบปกสอดคล้องกับเนื้อหา				
3. ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน				
4. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน				
5. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน				
6. การพิมพ์ตัวสะกด การันต์ ถูกต้อง				
ด้านที่ 2 เนื้อหา				
1. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอน มีความเหมาะสม				
2. การจัดลำดับเนื้อหาแต่ละเรื่องเหมาะสม				
3. เรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา				
4. ความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัย ของผู้อ่าน				
5. การลำดับเนื้อหาต่อเนื่อง เข้าใจง่าย				
6. เนื้อหาเหมาะสมกับระดับผู้อ่าน				

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ระบุประเด็นที่ ต้องแก้ไข
	1	0	-1	
7. เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องมนต์เสน่ห์เทพสถิต				
8. เนื้อหาส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น แก่ผู้อ่าน				
9. เนื้อหาสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน				
10. กิจกรรมทำขบทดสอบคล้อยกับเนื้อหา				
ด้านที่ 3 ภาพประกอบ				
1. ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง				
2. การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหนังสือ				
3. ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ				
4. ขนาดของภาพประกอบมีความเหมาะสมกับวัยของ ผู้อ่าน				
5. ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น				
6. จำนวนภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา				
7. ภาพประกอบมีสีสันสวยงามชวนติดตามอ่าน				
ด้านที่ 4 การใช้ภาษา				
1. การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจนเข้าใจง่าย				

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ระบุประเด็นที่ ต้องแก้ไข
	1	0	-1	
2. ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน				
3. การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน				
4. ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ				

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ระบุ ประเด็นที่ ต้องแก้ไข
	1	0	-1	
ด้านที่ 5 คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ				
1. หนังสือเล่มนี้ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลเรื่องเทศกิต ได้				
2. เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้วสามารถนำความรู้ที่ ได้รับไปใช้ประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยได้				
3. เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้วนักเรียนเกิดความรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่น				
4. หนังสือเล่มนี้มีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

()

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ค

แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้เรียน

แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม

คำชี้แจง

1. ประเด็นการประเมิน แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมครอบคลุม 5 ประเด็น ได้แก่
 1. ด้านรูปเล่มและการพิมพ์
 2. ด้านเนื้อหา
 3. ด้านภาพประกอบ
 4. ด้านการใช้ภาษา
 5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสือ

2. ระดับการประเมิน

- 1 หมายถึง เห็นด้วย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเห็นด้วย
- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

3. วิธีการประเมิน

พิจารณาคูณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยการประเมินประเด็นย่อยแต่ละข้อแล้วเลือก

ระดับ

การประเมินจากระดับ 1, 0, -1 ด้วยการกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับการประเมิน

แบบประเมินคุณค่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ระบุประเด็น ที่ต้องแก้ไข
	1	0	-1	
ด้านที่ 1 รูปเล่มและการพิมพ์				
1. การออกแบบปกน่าสนใจชวนให้อ่าน				
2. ขนาดของหนังสือมีความเหมาะสม				
3. ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม				
ด้านที่ 2 เนื้อหา				
1. เนื้อหาในหนังสือให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องมนต์เสน่ห์เทพสถิต				
2. กิจกรรมท้ายบทมีความสอดคล้องกับเนื้อหา				
3. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น				
ด้านที่ 3 การใช้ภาษา				
1. ภาษาอ่านเข้าใจง่าย				
2. ภาษามีคำศัพท์ที่นักเรียนเข้าใจความหมาย				
ด้านที่ 4 ภาพประกอบ				
1. ภาพให้ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา				
2. ภาพประกอบมีความชัดเจนน่าสนใจ				
3. ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา				

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ระบุประเด็น ที่ต้องแก้ไข
	1	0	-1	
4. ขนาดของภาพมีความเหมาะสม				
5. ภาพและคำอธิบายภาพทำให้เข้าใจเรื่องมากขึ้น				
6. จำนวนภาพมีความเหมาะสม				
7. ภาพประกอบมีสีสันสวยงามชวนติดตามอ่าน				
ด้านที่ 5 คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ				
1. หนังสือเล่มนี้ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลเรื่องมนต์เสน่ห์เทพ สถิตได้				
2. เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้วสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ประกอบการเรียนในวิชาอื่นได้				
3. เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้วนักเรียนเกิดความรักและ ภาคภูมิใจในท้องถิ่น				
4. หนังสือเล่มนี้มีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(
ตำแหน่ง.....)

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ

แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ

ตารางผนวกที่ 1.1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านที่ 1 ด้านรูปเล่มและการพิมพ์

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
1. การออกแบบปกหนังสือน่าสนใจ	1.00	1.00	1.00	1.00
2. การออกแบบปกสอดคล้องกับเนื้อหา	1.00	1.00	1.00	1.00
3. ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน	1.00	1.00	1.00	1.00
4. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัย ของผู้อ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
5. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
6. การพิมพ์ตัวสะกด การรันต์ ถูกต้อง	1.00	1.00	1.00	1.00
รวม				1.00

ตารางผนวกที่ 1.2 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านที่ 2 เนื้อหา

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
1. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอน มีความเหมาะสม	1.00	1.00	1.00	1.00
2. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอน มีความเหมาะสม	1.00	1.00	1.00	1.00
3. เรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา	1.00	1.00	1.00	1.00
4. ความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยผู้อ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
5. การลำดับเนื้อหาต่อเนื่อง เข้าใจง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00
6. เนื้อหาเหมาะสมกับระดับผู้อ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
7. เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องมนต์เสน่ห์เทพสถิต	1.00	1.00	1.00	1.00
8. เนื้อหาส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นแก่ผู้อ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
9. เนื้อหาสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
10. กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา	1.00	1.00	1.00	1.00
รวม				1.00

ตารางผนวกที่ 1.3 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านที่ 3 ภาพประกอบ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
1. ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	1.00	1.00	1.00	1.00
2. การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหนังสือ	1.00	1.00	1.00	1.00
3. ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ	0	1.00	1.00	0.66
4. ขนาดของภาพประกอบมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
5. ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น	1.00	1.00	1.00	1.00
6. จำนวนภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา	1.00	1.00	1.00	1.00
7. ภาพประกอบมีสีสันสวยงามชวนติดตามอ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
รวม				0.66-1.00

ตารางผนวกที่ 1.4 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านที่ 4 การใช้ภาษา

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
1. การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจนเข้าใจง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00
2. ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
3. การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
4. ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ	1.00	1.00	1.00	1.00
รวม				1.00

ตารางผนวกที่ 1.5 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านที่ 5 คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
1. หนังสือเล่มนี้ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลเรื่องเทพสถิตได้	1.00	1.00	1.00	1.00
2. เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้วสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยได้	1.00	1.00	1.00	1.00
3. เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้วนักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น	1.00	1.00	1.00	1.00
4. หนังสือเล่มนี้มีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
รวม				1.00

ตารางผนวกที่ 1.6 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวม โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ค่า IOC
1. ด้านรูปเล่มและการพิมพ์	1.00
2. ด้านเนื้อหา	1.00
3. ด้านภาพประกอบ	0.66-1.00
4. ด้านการใช้ภาษา	1.00
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	1.00
รวม	1.00

ภาคผนวก จ

รายชื่อนักเรียนผู้ประเมินคุณภาพหนังสือ

รายชื่อนักเรียนผู้ตรวจสอบคุณภาพหนังสือ

เด็กชายพิสิทธิ์ พาอีเม้ง	นักเรียนโรงเรียนโป่งนกประชาสามัคคี อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
เด็กหญิงนาถยา คาไชสงค์	นักเรียนโรงเรียนโป่งนกประชาสามัคคี อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
เด็กหญิงสุธามาศ ไหล่กลาง	นักเรียนโรงเรียนโป่งนกประชาสามัคคี อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
เด็กหญิงจันทร์เพ็ญ สิทธิพล	นักเรียนโรงเรียนโป่งนกประชาสามัคคี อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
เด็กหญิงสงกรานต์ พิภูล	นักเรียนโรงเรียนโป่งนกประชาสามัคคี อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
เด็กหญิงอภิัญญา นพคุณ	นักเรียนโรงเรียนโป่งนกประชาสามัคคี อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
เด็กหญิงวันที ชาติเผือก	นักเรียนโรงเรียนโป่งนกประชาสามัคคี อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
เด็กหญิงนิตยา ฉิมมาลา	นักเรียนโรงเรียนโป่งนกประชาสามัคคี อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

ภาคผนวก ฉ

ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้เรียน

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เรียน

ตารางผนวกที่ 2.1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านที่ 1 ด้านรูปเล่มและการพิมพ์

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เรียน								ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	
1.การออกแบบปกน่าสนใจชวนให้อ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
2. ขนาดของหนังสือมีความเหมาะสม	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
3. ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
รวม									1.00

ตารางผนวกที่ 2.2 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านที่ 2 เนื้อหา

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เรียน								ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	IOC
1. เนื้อหาในหนังสือให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องมนต์เสน่ห์เทพสถิต	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
2. กิจกรรมท้ายบทมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
3. เนื้อหาส่งเสริมให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
รวม									1.00

ตารางผนวกที่ 2.3 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านที่ 3 การใช้ภาษา

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เรียน								ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	IOC
1. ภาษารอ่านเข้าใจง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
2. ภาษามีคำศัพท์ที่นักเรียนเข้าใจ ความหมาย	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
รวม									1.00

ตารางผนวกที่ 2.4 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านที่ 4 ภาพประกอบ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เรียน								ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	IOC
1. ภาพให้ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
2. ภาพประกอบมีความชัดเจนน่าสนใจ	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
3. ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
4. ขนาดของภาพมีความเหมาะสม	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
5. ภาพและคำอธิบายภาพทำให้เข้าใจเรื่องมากขึ้น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
6. จำนวนภาพมีความเหมาะสม	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
7. ภาพประกอบมีสีสันสวยงามชวนติดตามอ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
รวม									1.00

ตารางผนวกที่ 2.5 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านที่ 5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เรียน								ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	IOC
1. หนังสือเล่มนี้ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลเรื่องมนต์เสน่ห์เทพสถิตได้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
2. เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้วสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประกอบการเรียนในวิชาอื่นได้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
3. เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้วนักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
4. หนังสือเล่มนี้มีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
รวม									1.00

ตารางผนวกที่ 2.6 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยรวม โดยผู้เรียน

รายการประเมิน	ค่า IOC
1. ด้านรูปเล่มและการพิมพ์	1.00
2. ด้านเนื้อหา	1.00
3. ด้านการใช้ภาษา	1.00
4. ด้านภาพประกอบ	1.00
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	1.00
รวม	1.00

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวราตรี ผลโกชน์
วัน เดือน ปีเกิด	29 มกราคม พ.ศ. 2520
สถานที่เกิด	76 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองขาม อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ
ที่อยู่ปัจจุบัน	76 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองขาม อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ. (ภาษาไทย) สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนโป่งนกประชาสามัคคี ตำบลโป่งนก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
ตำแหน่ง	ครู คศ.1